

**Національна академія наук України
Інформаційно-бібліотечна рада НАН України
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського**

**РОБОТА БІБЛОТЕК
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
УКРАЇНИ В 2013 РОЦІ**

Інформаційно-аналітичний огляд

Випуск 19

Київ 2014

УДК 02
ББК Ч734(4Укр)754.2
Р 58

Робота бібліотек науково-дослідних установ Національної академії наук України в 2013 році: інформаційно-аналітичний огляд / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; авт.: О. В. Полякова, Н. І. Смаглова, О. Л. Сокур, Г. І. Солоіденко; відп. ред. Г. І. Солоіденко, Н. В. Стрішенець. – К., 2013. – Вип. 19. – 220 с.

ISBN №

Випуск продовжує серію інформаційно-аналітичних видань «Робота бібліотек науково-дослідних установ Національної академії наук України в р.», підготовлених за матеріалами звітів цих підрозділів. До випуску ввійшли аналітичні матеріали, статистичні таблиці та довідкова інформація про діяльність бібліотечно-інформаційних підрозділів 103 НДУ НАН України. Також вміщено нові законодавчі та нормативні документи в галузі бібліотечної справи, література, що надійшла до читального залу бібліотекознавства НБУВ. Враховуючи запити працівників бібліотек НДУ, подано консультації з питань представлення наукових фахових видань в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України» та одержання НБУВ обов'язкових примірників видань наукових установ.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційних підрозділів НДУ НАН України, фахівцям бібліотечної галузі.

Автори розділів:

Г. І. Солоіденко (1), О. В. Полякова (2), О. Л. Сокур (3), Н. І. Смаглова (4, 5),
О. В. Полякова (додавки),

Відповідальні редактори

Г. І. Солоіденко, Н. В. Стрішенець

Схвалено на засіданні Методичної комісії
Інформаційно-бібліотечної ради НАН України

Затверджено до друку вченою радою Національної бібліотеки
України імені В. І. Вернадського 2014 р., протокол № .

ISBN №

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

І. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК НДУ НАН УКРАЇНИ В 2013 РОЦІ

Вступ

У звітному році в складі бібліотечної мережі системи НАН України суттєвих змін не відбувалося, як і у попередньому 2012 році, разом з двома науково-методичними центрами – НБУВ і ЛННБ – бібліотечно-інформаційна мережа НАН України нараховувала 105 бібліотек.

Ситуація щодо кадрового забезпечення бібліотек мережі залишається однією з найгостріших проблем. За останні роки спостерігаються негативні тенденції зменшення кількості працюючих у бібліотеках НДУ, постаріння керівної ланки бібліотекарів та недостатнього поповнення колективів молодими фахівцями з вищою бібліотечною освітою.

Погіршення фінансування засвідчило наявність ряду невирішених проблем, зокрема повноцінного профільного комплектування бібліотечних фондів, збереження репертуару фахової періодики, скорочення кількості документів, що надійшли за книгообміном, унеможливило цілеспрямоване формування зібрань професійних джерел, спроможних задовольнити інформаційні потреби дослідників. Несвоєчасність і обмеженість фінансування доступу до ресурсів провідних постачальників наукової інформації негативно позначилися на діяльності загальноакадемічної системи онлайн-доступу та обсягах одержуваної інформації.

Однак навіть за таких складних умов, бібліотеки приділяли достатню увагу збереженню бібліотечних фондів, здійснюючи документальні перевірки їх наявності, упорядковуючи бібліотечні зібрання та колекції, опрацьовуючи та вводячи у науковий обіг цінні видання. Не припинялися роботи зі створення бібліографічних, тематичних і фактографічних баз даних та інших мережевих ресурсів академічних установ. За звітний період відбулося їх певне зростання та забезпечення присутності в електронному середовищі. Збережена тенденція участі бібліотек у науково-дослідній роботі, зокрема підготовці публікацій до галузевих довідкових та енциклопедичних видань, випуску біобібліографій вчених НАН України. Значні зусилля докладалися працівниками бібліотек щодо участі у заходах, присвячених фестивалю науки, під час проведення міжнародних наукових конференцій, організації презентацій книг та забезпеченні виставкової діяльності.

Характерною ознакою діяльності бібліотечно-інформаційних підрозділів НДУ у звітному році було посилення міжбібліотечної взаємодії та інтеграції у формуванні та використанні документних ресурсів, науково-аналітичному і бібліографічному опрацюванні інформації, наданні бібліотечно-інформаційних послуг науковим колективам та читачам.

Співробітники бібліотек продовжували вдосконалювати технології інформаційного та бібліографічного супроводу діяльності НДУ, налагоджували професійні зв'язки, опановували вітчизняний та світовий бібліотечний досвід. Аналіз діяльності засвідчив посилення уваги бібліотечних спеціалістів до питань упровадження інновацій, пов'язаних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, створенням власних інформаційних продуктів та послуг.

1. Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів

Станом на 01.01.2014 р. фонди бібліотек НДУ налічували 9,2 млн прим., зокрема іноземні видання – 2,8 млн прим. Обмінні фонди налічували 281,5 тис. прим. і становили 3 % від загальної кількості фонду.

Серед 103 бібліотек НДУ 6 мають фонди чисельністю понад 200 тис., 11 – до 200 тис., 22 – до 150 тис., 36 – до 100 тис., 16 – до 50 тис. і 12 бібліотек до 10 тис. прим. документів. Найчисельнішими та добре укомплектованими є фонди 40 бібліотек НДУ. Це фонди бібліотек інститутів фізики – 281 тис., кібернетики – 275 тис., електрозварювання – 270 тис., електродинаміки – 240 тис., ФТІНТ – 213 тис. прим. документів. У 20 бібліотек НДУ фонди зарубіжних документів налічують понад 50 тис. прим. Найбільші фонди зарубіжних документів мають п'ять бібліотек інститутів: електрозварювання, фізики – 95,2 тис., теоретичної фізики – 90,6 тис., зоології – 85,7 тис., загальної та неорганічної хімії – 85,5 тис. прим. документів. Три бібліотеки інститутів політичних і етнологічних досліджень, проблем природокористування та екології, Криворізького ботанічного саду взагалі не мають зарубіжної літератури.

У 2013 р. до фондів бібліотек НДУ надійшло 54,0 тис. прим. документів. Порівняно з 2012 р. надходження документів зменшилися на 3,1 тис., а порівняно з 2003 р. – на 12 тис. прим. Кількість зарубіжних документів, які щорічно надходять до фондів бібліотек, також продовжує зменшуватися. У 2013 р. бібліотеки отримали 7,1

тис. іноземних видань проти 8,8 тис. у 2012 р. і проти 14,7 тис. прим у 2003 р. 19 бібліотек НДУ у звітному році не отримали жодного зарубіжного видання.

За останні десять років у окремих бібліотек показник щорічних надходжень знизився в два, три і більше разів. Зокрема, надійшло до фондів бібліотек інститутів: літератури у 2013 р. – 1,0 тис. прим. (2003 р. – 2,0), металофізики у 2013 р. – 615 прим. (2003 р. – 1,4), економіки промисловості у 2013 р. 1,5 тис. прим. (2003 р. – 2,7).

До 250 прим. документів отримала 21 бібліотека НДУ, що свідчить про невиконання нормативів ІФЛА щодо комплектування. Найнижчі показники надходження документів (до 100 прим.) мали 7 бібліотек. Традиційно це були бібліотеки таких установ, як Полтавська гравіметрична обсерваторія – 87 прим., Інститут проблем природокористування – 67 прим., ІПРІ – 51 прим., НІАЗ «Ольвія» – 50 прим., Інститут прикладної фізики – 45 прим., Інститут електронної фізики – 28 прим.

Суттєво зменшилися надходження літератури порівняно з попереднім роком у бібліотеках інститутів: фізіології, українознавства, Донецького фізико-технічного інституту, кібернетики, електрозварювання, проблем ринку, ФТІНТ та ін.

Збільшилась кількість документів, що надійшли у 2013 р. до бібліотек інститутів економіки і прогнозування, держави і права, фізико-хімічного, фізико-органічної хімії і вуглекислоти, економіки промисловості, політичних і етнологічних досліджень, гідробіології.

Понад одну тисячу прим. документів отримали у звітному році 11 бібліотек (у 2012 р. – 16 бібліотек). Найбільше документів отримали бібліотеки інститутів: держави і права – 1722, економіки промисловості – 1550, української мови – 1308, регіональних досліджень – 1278, економіки і прогнозування – 1229, фізико-хімічного – 1193, українознавства – 1187, історії України – 1081, мистецтвознавства, фольклористики та етнології – 1061, літератури – 1050 прим. документів.

Середній показник надходження документів до однієї бібліотеки у 2013 р. становив 496 прим. (у 2012 р. – 554, у 2003 р. – 707), іноземних документів – 68 прим. (у 2012 р. – 86, у 2003 р. – 156).

Подальше зменшення бюджетного фінансування у 2013 р. майже ліквідувало таке джерело отримання літератури, як купівля.

Із 103 бібліотек НДУ НАН України 78 не придбали жодного видання. Як зазначила завідувач бібліотекою Фізико-хімічного інституту, вперше за останні роки припинилася купівля книг та не були перераховані кошти на передплату періодичних видань на 2014 р.

Кількість передплатних видань у 2013 р. зменшилась майже на одну тисячу і склала 19 611 прим. Переважна більшість бібліотек повідомили у своїх звітах, що змушені були скоротити репертуар передплатних видань у зв'язку зі зниженням фінансування та подорожчанням видань.

Із 103 бібліотек 37 провели списання застарілої, маловикористовуваної та втраченої читачами літератури. Не здійснювали роботу зі списання літератури 66 бібліотек. Усього з фондів бібліотек НДУ в 2013 р. було вилучено 15,6 тис. документів (у 2013 р. – 30,3 тис.). У зв'язку з залиттям фондів після аварії у бібліотеці Інституту теоретичної фізики було списано 2,3 тис. прим. документів. П'ять бібліотек – інститутів фізики, металофізики, ядерних досліджень, світової економіки і міжнародних відносин та Одеський філіал ІБПМ списали по більш ніж одну тис. прим. документів.

За видовим складом сукупний фонд бібліотек НДУ у 2012 р. становив: книги – 32,7 %, періодичні та продовжувані видання – 59,1 %, нормативні документи – 7,0 %, документи на мікроносіях – 1,1 %.

Серед основних джерел комплектування фондів бібліотек НДУ найбільший відсоток склали дари та книгообмін. У Інституті енциклопедичних досліджень 65 % надходжень склали дари і 35 % книгообмін. Дієвим прикладом для користувачів (авторів) є постійно діюча виставка «Дарунки науковців», завдяки якій бібліотека Інституту металофізики отримує до 30 % нових надходжень.

Відсоток **документів, придбаних за кошти установ**, порівняно з попередніми роками продовжує зменшуватися. У 2013 р. він становив 1,0 %, у 2012 р. 1,2 %, у 2011 р. – 1,5 % від загальної кількості документів, що надійшли протягом року. Однак окремі бібліотеки все-таки мали змогу придбати невелику кількість літератури. Книги, куплені на Форумі книговидавців у Львові бібліотекою Державного природознавчого музею, склали 3,18 % від усіх надходжень. Бібліотека Інституту біохімії придбала 20 книг, бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень – матеріали Держкомстату на суму 1480 грн. Дирекція Інституту теоретичної фізики посприяла тому, що за кошти, виділені з проекту «Метан»,

було замовлено та отримано вісім книг для бібліотеки. Завдяки зусиллям адміністрації бібліотека Інституту електродинаміки купила 35 прим. книг.

У 2013 р. збереглася тенденція збільшення обсягів подарованих документів порівняно з купівлею та передплатою. За звітний період до фондів бібліотек НДУ надійшло 25 394 прим. дарів (у 2012 р. – 20 737 прим.). Найбільші за обсягом дарунки отримали бібліотеки: Національного природознавчого музею – 923 прим., Інституту економіки промисловості – 800 прим., Фізико-хімічного інституту – 728 прим., Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології – 633 прим.

Суттєву частку нових надходжень до фондів бібліотек складають **видання, подаровані авторами-співробітниками установ**. Найбільшу кількість видань (923 прим. із 980 прим., що надійшли у 2013 р.) подарували бібліотеці співробітники Національного науково-природничого музею. У бібліотеці Інституту зоології основним джерелом поповнення фондів є подаровані видання, переважну більшість яких передано співробітниками установи. Із 453 прим. нових надходжень до бібліотеки Інституту ботаніки 186 прим. склали дари співробітників, із 332 прим. нових надходжень до бібліотеки Інституту фізичної хімії 87 прим. склали авторські дари.

Цінні видання отримала бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень у дар від відомого канадсько-українського демографа А. І. Романюка. Сім'я відомого вченого академіка О. З. Петрова передала бібліотеці Інституту теоретичної фізики його власну книгозбірню. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики отримала книги з особистої бібліотеки члена-кореспондента НАН України доктора технічних наук В. Ф. Резцова. Матеріали міжнародної наукової школи ім. академіка С. А. Христиановича «Деформирование и разрушение материалов с дефектами и динамические явления в горных породах и выработках» (14 книг за 1999–2012 рр.) отримала від читача бібліотека Інституту геотехнічної механіки.

Продовжувала надходити література до особистих бібліотек видатних діячів та науковців, які зберігаються в фондах бібліотек НДУ: фундатора української нейрофізіологічної школи, академіка П. Г. Костюка – Інститут фізіології; академіка В. В. Панасюка – Фізико-механічний інститут; академіка Я. Д. Ісаєвича – Інститут

українознавства, академіка Я. С. Яцківа – ГАО; академіка О. І. Амоші – Інститут економіки промисловості.

Передані в дар книги дозволили створити у бібліотеці Державного природознавчого музею окремі підфонди з особистих бібліотек професорів К. А. Татарінова (музеологія, орнітологія), М. П. Рудишина (теріологія), В. М. Лазорка (ентомологія). Бібліотека Інституту зоології отримала цінну літературу з особистої бібліотеки герпетолога Т. І. Котенко. Понад 200 прим. документів надійшло до основного фонду Кримського філіалу інституту археології від колишньої співробітниці Т. М. Вигогської. Бібліотека Інституту монокристалів безкоштовно отримала 214 прим. періодичних видань та 18 книг німецькою мовою (XIX та початку XX ст.) від ліквідованої технічної бібліотеки Харківського заводу хімічних реактивів.

Продовжували надавати допомогу бібліотекам у комплектуванні фондів керівники та фахівці установ, які працюють в інших країнах, або виїжджають у відрядження за кордон. Бібліотека Інституту філософії отримала 80 прим. книг та 7 журналів в дар від директора, академіка М. В. Поповича, бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії – 137 прим. книг від заступника директора Б. В. Моргуна, бібліотека Інституту біохімії – книги від академіка С. В. Комісаренка, бібліотека Інституту географії – книги від директора, академіка Л. Г. Руденка. Упродовж восьми років передплачує для бібліотеки Інституту теоретичної фізики журнал «Nature Physics» акад. В. М. Локтев, упродовж трьох років передплачує для бібліотеки журнал «Nature» директор Донецького фізико-технічного інституту В. М. Варюхін. Власним коштом передплачує для бібліотеки журнал «Scientific American» (США) директор ГАО, академік Я. С. Яцків.

Книжкові **видання, прийняті бібліотеками на заміну загублених** складають незначну частку надходжень, хоча в окремих випадках завдяки цьому джерелу можна отримати нову найнеобхіднішу літературу. Бібліотека ІБПМ отримала 59 книг від читачів на заміну загублених, бібліотека Інституту регіональних досліджень – 43 книги, бібліотека ГАО – 25 прим. книг.

Важливою складовою фондів бібліотек НДУ є **видання установ НАН України**. Саме вони складають ядро фондів, а завдяки книгообміну дають можливість отримати найнеобхідніші вітчизняні та зарубіжні видання. Збільшення кількості надходжень у бібліотеці Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення відбулося за рахунок 52 прим. документів, виданих установою. Бібліотекою Інституту регіональних досліджень отримано у звітному році 50 прим. книг, виданих установою.

Надходження авторефератів, дисертацій, препринтів, наукових звітів, депонованих рукописів до бібліотек зростає та потребує відповідного контролю щодо їх обліку та збереження. Як зазначила у звіті завідувач бібліотекою Інституту держави і права, надходження у 2013 р. збільшилися за рахунок авторефератів дисертацій, що надійшли за обов'язковою розсилкою. Приріст фондів бібліотеки Фізико-хімічного інституту зумовлений надходженням великого масиву авторефератів – 565 прим. Доктор філологічних наук В. В. Жайворонок передав до фонду бібліотеки Інституту мовознавства 400 авторефератів дисертацій мовознавчої тематики.

У 2013 р. значними обсягами документів поповнилися фонди бібліотек інститутів: українознавства (22 дисертації і 126 авторефератів), регіональних досліджень (18 дисертацій і 432 автореферати), фізіології (17 дисертацій та 112 авторефератів), літератури (16 дисертацій та 145 авторефератів), мистецтвознавства, фольклористики та етнології (13 дисертацій, 183 автореферати), технічної теплофізики (11 дисертацій та 88 авторефератів).

Бібліотеки НДУ НАН України продовжували отримувати **книги за видавничим проектом «Наукова книга»**, завдяки якому протягом звітнього періоду побачили світ понад 150 монографій. Завідувачі бібліотеками інститутів відновлюваної енергетики, держави і права, геохімії, мінералогії та рудоутворення, народознавства, прикладних проблем механіки і математики, сходознавства, відділення гідроакустики МГІ зазначили, що надходження за програмою «Наукова книга» складають суттєву частку їхніх щорічних надходжень.

Видавництва «Наукова думка», «Академперіодика», «Свросвіт», «Обереги» на безоплатній основі продовжували у 2013 р. надсилати до бібліотек літературу. Зокрема, бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води отримала від «Наукової думки» та «Академперіодики» 38 книг, бібліотека Інституту технічної теплофізики – 35 книг, бібліотека Інституту відновлюваної енергетики – 30 книг, бібліотека Інституту надтвердих матеріалів – 26 книг, бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії – 18 книг.

Бібліотеки секції Суспільних і гуманітарних наук НАН України отримали книги за Державною програмою «Українська книга», яку реалізує Державний комітет телебачення і радіомовлення України. Зокрема, бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології отримала за програмою «Українська книга» 138 прим., від «Наукової думки» та «Академперіодики» – 54 прим., видавництва «Світ» та «Етнос» – 239 прим. книг.

Завдяки випуску науковими установами та видавництвами Академії низки енциклопедичних видань бібліотеки мали змогу отримати чергові їхні томи. Зокрема, до фондів бібліотек НДУ уже надійшло 10 томів «Енциклопедії історії України», 13 томів «Енциклопедії сучасної України», 5 томів «Юридичної енциклопедії» та 2 томи «Словника української мови». Національною академією наук реалізовано проект загальнонаціональної ваги – видано 6 томів Шевченківської енциклопедії. Завершено видання таких фундаментальних праць, як «Історія української культури» та «Історія українського мистецтва» (обидві у 5-ти томах), а також Повного зібрання творів Т. Г. Шевченка у 12 томах. Підготовлено та надруковано чергові томи багатотомного видання праць М. С. Грушевського «Михайло Грушевський. Твори у 50-ти томах» та здійснено ювілейне видання – «Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського» у 10 томах, 16 книгах.

За видовим складом **основний відсоток надходжень до бібліотек становлять періодичні та продовжувані видання (62 %)**. Низка бібліотек інститутів: геофізики, економіки та прогнозування, зоології, механіки, соціології, проблем матеріалознавства, політичних і етнонаціональних досліджень, радіофізики і електроніки, теоретичної фізики, української мови, фізики, фізико-хімічного, чорної металургії, ІБПМ, ГАО, Державного природознавчого музею повідомили, що передплату періодичних видань утримали на рівні 2012 р. Бібліотека Інституту кібернетики оформила передплату 70 назв періодичних видань, бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень – 25 назв журналів України та 19 назв журналів Росії, бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії – 21 назву журналів України та 12 назв журналів Росії, бібліотека інституту мікробіології і вірусології – 17 назв України та 11 назв журналів Росії. Бібліотека Інституту геологічних наук у 2013 р. відновила репертуар періодичних видань – українських і російських.

Окремі бібліотеки повідомили про надходження в 2013 р. до їхніх фондів реферативних журналів, як зведених томів, так і окремих випусків. Зокрема, окремі випуски РЖ «Генетика и селекция возделываемых растений», «Физиология и биохимия», «Микробиология» передплачує Інститут фізіології рослин і генетики; «Микробиология. Вирусология» передплачує упродовж багатьох років бібліотека Інституту мікробіології та вірусології, «Ихтиология», «Общая экология», «Биоценология», «Экология» – бібліотека Інституту гідробіології, РЖ «Металлургия» і «Технология и оборудование литейного производства» – бібліотека Інституту металів і сплавів. Три випуски РЖ отримує

бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук, зведений том РЖ «Механика» – бібліотека Інституту механіки.

Бібліотека Інституту світової економіки і міжнародних відносин передплатила три серії РЖ ІНІОН РАН «Экономика», «Востоковедение и африканистика», «Социология». Бібліотека МГП в 2013 р. отримувала електронні версії двох РЖ ВІНПІ – «Исследование земли из космоса» та «Геофизика». У зв'язку з недостатнім фінансуванням припинила передплату РЖ «Горное дело» бібліотека Інституту геотехнічної механіки.

Змушені були скоротити передплату періодичних видань у 2013 р. бібліотеки інститутів: геології і геохімії горючих копалин, геотехнічної механіки, електрозварювання, клітинної біології та генетичної інженерії, математики, радіоастрономічного, ГАО. Скоротили кількість назв періодичних видань: на 17 – бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології, на 10 – бібліотека Донецького фізико-технічного інституту, на 7 – бібліотеки інститутів загальної та неорганічної хімії, металофізики та проблем ринку, на 6 назв – бібліотека Донецького ботанічного саду. Передплатила лише одну російську газету «Поиск» бібліотека Інституту прикладної фізики.

За браком коштів не передплатили російських видань на 2013 р. бібліотеки інститутів археології, географії, молекулярної біології і генетики, фізіології, Національного ботанічного саду, Державного природознавчого музею. Не передплачують наукові періодичні видання Росії упродовж багатьох років бібліотеки інститутів: імпульсних процесів і технологій, сорбції та проблем ендоекології, української археографії та джерелознавства; НДЦ індустріальних проблем розвитку, Полтавської гравіметричної обсерваторії. Жодного наукового журналу – ні вітчизняного, ні іноземного – не передплатили у 2013 р. бібліотеки інституту електронної фізики та ІПРІ.

Окремі інститути: економіки промисловості, механіки, радіофізики і електроніки, фізико-хімічний, чорної металургії, Криворізький ботанічний сад повідомили про проблеми, пов'язані з організацією передплати. Зокрема, казначейство стало затримувати своєчасне проходження коштів, через що періодика надходить з великим запізненням і для того, щоб не втратити комплектність, перші номери журналів доводиться копіювати.

Книгообмін є одним з найважливіших джерел поповнення фондів бібліотек новою профільною літературою, проте у зв'язку з відсутністю коштів на відправку літератури не ведуть книгообмін

майже 30 % бібліотек. У 2013 р. бібліотеки НДУ отримали 7,7 тис. прим. документів завдяки книгообміну (у 2012 р. – 9,3 тис. прим.). Найбільшу кількість літератури отримали бібліотеки інститутів регіональних досліджень (445 прим.), археології (275 прим.), літератури (241 прим.), сходознавства (240 прим.), Державного природознавчого музею (230 прим.).

Бібліотека Інституту електрозварювання отримала зарубіжні періодичні видання з Канади, Швеції, Англії, Німеччини, Румунії. Бібліотека Інституту українознавства завдяки книгообміну отримала 481 прим. документів, зокрема літературу з Польщі, Канади, США. Завдячуючи книгообмінним зв'язкам з багатьма науковими установами та громадськими організаціями Литви, Латвії, Польщі, Словаччини, Чехії, Хорватії, Китаю, Японії, до бібліотеки Інституту проблем міцності продовжують надходити зарубіжні періодичні видання.

У 2013 р. бібліотеки НДУ продовжували отримувати допомогу від зарубіжних організацій, співпрацювати з товариствами, які займаються пошуками та реалізацією наукової книжкової продукції. Бібліотека Інституту народознавства налагодила контакти з Інститутом проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України та отримала 33 прим. книг. Бібліотека Інституту технічної теплофізики завдяки книгообмінним зв'язкам отримує з Інституту тепломасообміну (Росія) «Инженерно-физический журнал», з Інституту теплофізики Сибірського відділення РАН журнал «Теплофизика и аэромеханика». Бібліотека Інституту ядерних досліджень безкоштовно отримує журнал «Energiewirtschaftliche Tagesfragen» з Німеччини. Бібліотека Інституту мовознавства завдяки книгообміну отримала чеський журнал «Slavia» (м. Прага), через Посольство Латвійської Республіки – 27 книг від Інституту латиської мови.

Продовжувала децентралізовано (як дари) надходити до бібліотек НДУ зарубіжна періодика, однак нерегулярно і не повними комплектами. 34 назви зарубіжних журналів отримала бібліотека Інституту зоології, 23 назви – бібліотека Інституту гідробіології, 8 назв – бібліотека Державного природознавчого музею та ФТНТ, 7 назв – бібліотеки інститутів електрозварювання, геофізики, географії, прикладної математики і механіки.

Бібліотека Інституту історії України отримала в дар періодичні видання з Кембриджа, Мельбурна, Варшави та Нью-Йорка; бібліотека Національного ботанічного саду – три назви періодичних видань з Туреччини, Болгарії та Японії; бібліотека Радіоастрономічного інституту – чотири назви журналів із США та

одну з Польщі. 15 томів серії «Библиотека горного инженера» отримала бібліотека Інституту геотехнічної механіки від Сибірської вугільно-енергетичної компанії.

Організації книгообміну, налагодженню контактів зі спорідненими установами близького та далекого зарубіжжя сприяє активна видавнича діяльність наукових установ, високий рівень підготовки та видання наукових праць. Бібліотека ІБПМ підтримує книгообмінні зв'язки з 30-ма організаціями та установами Росії й України. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки підписала договори про обмін виданнями з 29 установами Росії, Білорусі та України. Бібліотека ГАО відправляє за кордон (за 25 адресами) журнал «Кинематика и физика небесных тел» та завдяки книгообміну отримує періодичні видання «Астрономический журнал», «Вестник ФГУП «НПО им. С. А. Лавочкина» (Росія), «Астрофизика» (Вірменія), «Baltic Astronomy» (Литва), «Azerbaijan astronomiya journali» (Баку) та інші. Бібліотека Інституту проблем міцності завдяки міжнародним зв'язкам отримує 10 назв зарубіжних журналів з Польщі, Словаччини, Чехії, Китаю, Японії, Латвії, Литви, Хорватії, Росії, Білорусі.

Бібліотеки НДУ продовжували активно **співпрацювати з Центром формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ**. Усього в 2013 р. НБУВ передала установам НАН України 7,3 тис. прим., (у 2012 р. – 6,1 тис. прим.), зокрема завдяки вітчизняному книгообміну – 1,1 прим. (у 2012 р. – 1,1 тис. прим.), міжнародному книгообміну – 4,3 тис. прим. (у 2012 р. – 4,8 тис. прим.), за рахунок дарів – 900 прим. (у 2012 – 420 прим.), за розпорядженням Президії НАН України – 952 прим.

Відповідно до постанови Президії НАН України «Про забезпечення Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського науковими виданнями для міжнародного книгообміну» від 11.11.2009 р. № 306 від установ НАН України НБУВ отримала 14 538 прим. наукових видань. Найбільшу кількість власних видань передали до НБУВ інститути: археології, геологічних наук, енциклопедичних досліджень, історії України, літератури, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, політичних та етнопольових досліджень, соціології, філософії, Національного ботанічного саду. Бібліотека Інституту ботаніки зазначила, що для забезпечення книгообмінних зв'язків у 2013 р. до НБУВ було передано 240 прим. «Українського ботанічного журналу», причому замість 40 прим. (визначених постановою Президії НАН України № 40) було надано 80 прим. кожного номера. Інститутом металофізики

систематично передавались до НБУВ нові видання, зокрема, журнали «Металлофізика и новейшие технологии», «Успехи физики металлов» та науковий збірник «Наносистемы, наноматериалы, нанотехнологии» (608 прим.).

Станом на 01.01.2014 р. НБУВ шляхом міжнародного книгообміну отримала та передала до бібліотек НДУ НАН України 4319 прим. документів, що на 494 прим. менше порівняно з 2012 роком. Зменшення надходжень пов'язано з тим, що в зв'язку з відсутністю коштів на відправлення бандеролей, НБУВ відіслала зарубіжним партнерам удвічі менше літератури. У 2013 р. НБУВ відправляла партнерам з міжнародного книгообміну видання за 2010 р., тоді як партнери надсилали до НБУВ видання 2013 р. Деякі установи, зокрема Центр книгообміну Фінляндії, Центральна бібліотека АН Словаччини, Інститут математики АН Чехії, тимчасово припинили надсилати свої видання до того часу, поки НБУВ не ліквідує свою заборгованість.

Керівники бібліотек інститутів ботаніки, зоології, економіки промисловості, мікробіології і вірусології, соціології наголосили, що через відсутність профільних зарубіжних журналів скоротилися і кількість користувачів, і книговидача. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини зазначила, що у 2013 р. вони не отримали жодного номера журналу «Cryobiology», який є профільним для установи і надходив упродовж не одного десятка років. Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення вказала, що у 2013 р. отримала 39 прим. зарубіжних видань, які становлять найменшу кількість отриманих за всі попередні роки. Останні зарубіжні видання надійшли до бібліотеки Інституту колоїдної хімії та хімії води з НБУВ у 2010 р.

Проте, незважаючи на існуючі проблеми, бібліотеки НДУ продовжують отримувати зарубіжні видання упродовж багатьох років. Найбільше видань за міжнародним книгообміном отримали у звітному році бібліотеки інститутів археології (43 прим. книг, 157 прим. періодичних видань, 45 прим. продовжуваних видань) та математики (210 прим. книг, 805 прим. періодичних видань, 278 прим. продовжуваних видань). Велику кількість книжкових та періодичних видань з Китаю отримали бібліотеки інститутів світової економіки і міжнародних відносин та сходознавства. Завдяки НБУВ отримувє іноземні періодичні видання бібліотека Інституту фізики, серед них журнал «Physical Review», що зберігається у фонді з 1913 р.

Крім книгообміну, НДУ передавали до НБУВ свої видання для розповсюдження. Зокрема, Інститут історії України передав 700 прим. 9-го тому «Енциклопедії історії України», Інститут енциклопедичних досліджень – 155 прим. 12-го і 13-го томів «Енциклопедії сучасної України».

Бібліотеки НДУ самостійно поширювали видання своїх установ як серед бібліотек, так і серед навчальних закладів, музеїв, архівів та ін. Бібліотека Інституту історії України у 2012 р. передала архівам, бібліотекам, музеям 3785 прим. видань зі свого обмінно-резервного фонду. Інститут літератури – 109 прим. видань установи, зокрема Шевченківську енциклопедію (1 і 2 томи) та книги для XV Міжнародного з'їзду славистів.

Проте окремі установи у 2013 р. не лише не надіслали своїх видань для книгообміну, але й мають заборгованість перед НБУВ з відправлення видань обов'язкового примірника. Зокрема, у зв'язку з відсутністю коштів на пересилку Інститут прикладної математики і механіки не відправив видання для міжнародного книгообміну.

Формування фондів електронних ресурсів здійснювалось бібліотеками шляхом оцифрування та сканування документів, архівування ресурсів з Інтернету та використання документів інших фондоутримувачів на підставі угод про співпрацю. Бібліотека ІБПМ завершила роботу зі створення репозитарію всіх періодичних та продовжуваних видань установи, який нараховує 3490 назв. Інститут ботаніки оцифрував для репозитарію 1321 статтю «Українського ботанічного журналу» (1976-2005 рр.). Бібліотека Інституту народознавства спільно з Центром міської історії Центрально-Східної Європи (м. Львів) створила електронну версію каталогу – 905 поштівок (колекція НТШ). Загальна кількість електронних документів бібліотеки Донецького фізико-технічного інституту нині нараховує 992 назви, Одеського філіалу ІБПМ – 482 назви, Кримського філіалу Інституту археології – 293 електронні книги археологічної тематики.

Показник надходження електронних документів продовжує зростати, хоча й досить повільними темпами. Зокрема, до фонду бібліотеки Донецького фізико-технічного інституту надійшло 126 прим. е-документів, до бібліотеки Інституту ботаніки – 100 прим. е-документів, до бібліотеки ІБПМ – 26 прим. е-книг, зокрема було скановано 8 книг і понад 380 статей. Бібліотека Інституту фізичної хімії заповнила лакуни в фонді періодичних видань, за рахунок отримання електронних версій трьох номерів журналу «Успехи химии» та по одному номеру журналів «Каталіз в промисленности»

і «Теоретическая и экспериментальная химия». За формування фонду документів на електронних носіях у Фізико-хімічному інституті відповідальним є відділ інноваційної діяльності, а безпосередню участь у його роботі беруть усі наукові підрозділи установи.

Активно використовує для поповнення фондів копіювання матеріалів Держкомстату (1326 аркушів у 2013 р.) бібліотека Інституту економіки та прогнозування. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології здійснила копіювання 385 друкованих праць директора, академіка В. В. Стрелка. Бібліотека мистецтвознавства, фольклористики та етнології завдяки копіюванню отримала 166 прим. документів.

Бібліотеки НДУ продовжували активно працювати з **обмінними та резервними фондами**. Із 103 бібліотек НДУ обмінні фонди мають 47 бібліотек. На 01.01.2014 р. сукупний обмінний фонд бібліотек НДУ налічував 281,5 тис. прим. (на 01.01.2013 – 277 тис. прим.), резервний фонд – 9,5 тис. прим. (на 01.01.2013 р. – 9 тис. прим.). Найбільші обмінні фонди мають бібліотеки інститутів: археології – 51 тис. прим.; математики – 41 тис. прим.; історії України – 28,5 тис. прим.; проблем матеріалознавства – 21,7 тис. прим.; ботаніки та мистецтвознавства, фольклористики та етнології – по 11 тис. прим. У 2013 р. сформовано обмінний фонд бібліотекою Радіофізичного інституту обсягом 1055 прим. в основному це видання установи, що підлягають розповсюдженню та обміну.

За 2013 р. до обмінних фондів бібліотек НДУ надійшло 44 тис. прим., вибуло – 37 тис. прим. документів. Найбільші за обсягом надходження до обмінних фондів у 2013 р. мали бібліотеки інститутів: історії України (15,8 тис. прим.), археології (5,2 тис. прим.), Національного ботанічного саду (5 тис. прим.). Найактивніше перерозподіляли видання зі своїх обмінних фондів бібліотеки інститутів: історії України (14,4 тис. прим.), археології (5,5 тис. прим.), Національного ботанічного саду (1,9 тис. прим.), математики (1,8), регіональних досліджень та політичних і етнонаціональних досліджень (1,8 тис. прим.).

Бібліотека Інституту українознавства розіслала видання установи до бібліотек Інституту історії Підляської академії та Південно-Східного наукового інституту в м. Перемишлі (396 прим.), до бібліотеки Люблінського Католицького університету (5 прим.), Українського католицького університету (5 прим.), до ЛННБ ім. В. Стефаника (15 прим.), НБУВ (46 прим.), бібліотеки НТШ (8 прим.), фонду «Сейбр-Світло» (5 прим.) та багатьох інших бібліотек

наукових установ та вишів. Бібліотека Інституту української мови передала праці співробітників за останні п'ять років на XV Міжнародний з'їзд славистів (Мінськ, Білорусь). Бібліотека Інституту математики передала НБУВ 1384 прим., науковим установам по обміну 123 прим. документів з обмінного фонду. Бібліотека Інституту електродинаміки брала участь у благодійній акції та організувала передачу літератури до сільських шкіл Полтавщини та Чернігівщини.

Бібліотеки НДУ НАН України пропонували свої видання на **депозитарне зберігання** до НБУВ шляхом надсилання списків літератури, подання інформації у вигляді карток та інформування про маловикористовувану літературу на сайтах установ. У 2013 р. від бібліотек НДУ НБУВ отримала 2640 бібліографічних описів видань (у 2012 р. – 5701). Слід зазначити, що деякі бібліотеки надіслали не всі відібрані НБУВ видання у зв'язку з відсутністю фінансування на поштові витрати.

Бібліотеки НДУ НАН України надавали інформацію про нові надходження до головних бібліотек інших систем і відомств, зокрема публічних, технічних та бібліотек вишів. Бібліотеки НДУ Північно-східного наукового центру НАН України надавали відомості до «Зведеного каталогу іноземних наукових журналів, що надійшли до бібліотек м. Харкова», який видає ХДНБ ім. В. Г. Короленка, бібліотеки інститутів геотехнічної механіки та чорної металургії до зведеного каталогу Центральної науково-технічної бібліотеки гірничо-металургійного комплексу України (м. Дніпропетровськ).

Дієву допомогу бібліотекам з питань формування фондів та вилучення літератури надають керівники установ, члени Інформаційно-бібліотечних рад та профспілкові комітети. Два журнали передплатив для бібліотеки Інституту газу один з наукових підрозділів установи. Активну допомогу бібліотеці з перерахування коштів на рахунок постачальників надала дирекція Інституту політичних і етнонаціональних досліджень, внаслідок чого вдалося зберегти репертуар передплачених видань.

Питання про стан формування та збереження фондів, про використання періодичних видань, передплачених установою, про розповсюдження видань установи та ін. розглядаються на засіданнях учених рад інститутів біоорганічної хімії та нафтохімії, вугільних енерготехнологій, географії, мовознавства, фізики конденсованих систем, прикладної математики і механіки, радіофізики і електроніки, технічної механіки, фізичної хімії, філософії. Регулярно на засіданнях учених рад заслуховуються звіти про роботу бібліотек інститутів

ботаніки, біохімії, геотехнічної механіки, проблем кріобіології і кріомедицини, прикладної математики і механіки, Державного природознавчого музею.

Систематично виділяють кошти на передплату періодики окремі профспілкові комітети інститутів. Зокрема, передплату українських видань на суму 8800 грн для бібліотеки Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії було здійснено за рахунок коштів профспілкового комітету, на суму 1440 грн – профспілкового комітету Інституту фізіології рослин і генетики. Коштом профспілкового комітету Фізико-хімічного інституту були передплачені літературно-художні журнали для бібліотеки на суму 1000 грн. Упродовж багатьох років виділяє кошти на передплату трьох назв українських періодичних видань профспілковий комітет Донецького фізико-технічного інституту.

Певного розвитку в 2009–2011 рр. набула **загальноакадемічна система онлайнного доступу до ресурсів** провідних постачальників наукової інформації. Постійно збільшувалися як число активних користувачів, так і кількість наукових установ, що отримували доступ до зазначених ресурсів. Президія НАН України у 2013 р. прийняла постанову «Про заходи із забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації та представлення періодичних видань НАН України у провідних наукометричних базах» від 15.01. 2014 р. № 2. З ініціативи НАН України до Кабінету Міністрів був внесений проект постанови щодо дозволу здійснювати попередню оплату доступу до електронних баз даних наукової і науково-технічної інформації на наступні бюджетні роки.

Аналіз звітів за 2013 р. засвідчив, що документні ресурси бібліотек НДУ продовжують зростати, хоча цей ріст суттєво уповільнився і не відповідає діючим нормативам. За видовим складом найбільший відсоток становлять періодичні та продовжувані видання. За джерелами надходження документів основними продовжують залишатися дари, передплата та книгообмін.

Позитивною ознакою у цьому році було збільшення кількості видань, підготовлених науковими установами та видавництвами НАН України, які безкоштовно отримали бібліотеки, та зростання інформаційних мережевих ресурсів на сайтах академічних установ.

Новими тенденціями, пов'язаними з формуванням фондів, стало розширення кола бібліотек, які комплектуються електронними документами, користуються депозитаріями наукової періодики, отримують вільний доступ до світових науково-інформаційних ресурсів.

2. Збереження бібліотечних фондів

Оснoву бібліотеки складає її фонд, тому актуальною та однією з основних проблем була і залишається проблема збереження бібліотечних фондів. Як і більшість бібліотек, бібліотеки НДУ НАН України протягом останніх років працюють у складних умовах, спрямовуючи свої зусилля на забезпечення інформацією науковців та вирішуючи при цьому комплекс завдань з безпеки та збереження фондів.

Збереження фондів бібліотеки – це безперервний процес, який починається з моменту надходження документів і триває протягом усього періоду їх використання та зберігання, а тому передбачає такий комплекс заходів:

- ◆ дотримання правил обліку та перевірки фондів;
- ◆ розміщення фонду у спеціально пристосованих книгосховищах;
- ◆ розширення площі книгосховищ відповідно до збільшення бібліотечних фондів;
- ◆ підтримки режиму збереження і санітарно-гігієнічного стану приміщень;
- ◆ упорядкування фонду та переміщення його окремих частин;
- ◆ облаштування бібліотек технічними засобами пожежної безпеки;
- ◆ ремонт, реставрація пошкоджених видань.

Усі ці питання актуальні для кожної академічної бібліотеки, але вирішення їх є досить проблематичними в сучасних умовах недофінансування.

Насамперед, функцію збереження бібліотечного фонду забезпечує його облік, завдання якого полягає у фіксації наявності і місцезнаходженні кожного документа. Він дозволяє ідентифікувати реєстраційний запис з оригіналом і даними про нього при перевірці фонду або розрахунку з читачем при неповерненні взятих із бібліотеки облікованих видань. Одним із основних заходів зі збереження бібліотечного фонду є його регулярна перевірка (переоблік). Затверджена «Інструкція з інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу бюджетних установ» (далі – Інструкція) наказом № 90 Головного управління Державного казначейства України від 30.10.1998 р., зареєстрована за № 728/3168 в Міністерстві юстиції України 16.11.1998 р., встановлює єдині вимоги до порядку інвентаризації основних засобів. Зазначимо, що наказом Держказначейства № 311 від 02.09.2010 р. внесені зміни до цієї Інструкції згідно з якими переоблік бібліотечних фондів

проводиться «за рішенням керівника установи один раз у п'ять років або протягом п'яти років з охопленням інвентаризацією щорічно не менше 20 відсотків одиниць бібліотечного фонду з обов'язковим завершенням розпочатої інвентаризації цього майна в структурному підрозділі протягом тридцяти днів». Як бачимо, періодичність проведення перевірки бібліотечних фондів залишилася без змін і складає 5 років. Але тепер Держказначейство, враховуючи специфіку обліку таких об'єктів, дозволило установам на свій розсуд проводити переоблік бібліотечних фондів або один раз на 5 років, або щорічно, охоплюючи при цьому не менше 20 % одиниць бібліотечного фонду.

«Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку бібліотечних фондів», затвердженими наказом № 321/0/16/-08 Міністерства культури і туризму України від 27.03.2008 р., передбачені такі строки проведення перевірки бібліотечних фондів:

- ◆ найбільш цінні фонди, що зберігаються в сейфах чи в закритих шафах, – щорічно;
- ◆ рідкісні, цінні фонди – один раз на 5 років;
- ◆ фонди бібліотек обсягом до 100 тис. облікових одиниць – один раз на 5 років;
- ◆ фонди бібліотек від 100 до 200 тис. облікових одиниць – поетапно, один раз на 7 років;
- ◆ фонди бібліотек від 200 до 600 тис. облікових одиниць – поетапно, один раз на 10 років.

Зазначимо, що методика проведення перевірки бібліотечних фондів використовується бібліотекою з урахуванням її специфіки і загальних вимог до проведення переобліку. Залежно від умов роботи бібліотеки, вибору розміщення та обсягу її фонду існують три основні способи перевірки бібліотечного фонду:

- ◆ звіряння з документами індивідуального обліку (інвентарною книгою) для невеликих бібліотек з обсягом фонду до 10 тис. примірників;
- ◆ перевірка за допомогою контрольних талонів для бібліотек зі складною структурою та обсягом фонду понад 10 тис. прим.;
- ◆ перевірка за топографічним каталогом у великих бібліотеках, бібліотечний фонд яких нараховує понад 200 тис. примірників.

Узагальнюючи вивчення звітних документів зазначимо, що лише 17 бібліотек НДУ були зайняті перевіркою фондів, не припиняючи обслуговування користувачів. За звітний рік співробітники Інституту сходознавства провели повну перевірку

фонду (9796 прим.) у результаті якої було відібрано літературу, що потребує реставрації, та вилучено 240 непрофільних журналів. Співробітники бібліотеки Фізико-технологічного інституту металів та сплавів протягом 2011–2013 рр. провели повну перевірку фонду методом написання контрольних талонів. В інститутах чорної металургії, Морському гідрофізичному, колоїдної хімії та хімії води проведено повну перевірку книжкового фонду за раніше написаними контрольними талонами. Під час проведення цієї роботи виявлено втрачені читачами застарілі та фізично зношені книги.

Поетапний переоблік бібліотечного фонду для низки бібліотек НДУ носить системний характер. Так, в інститутах імпульсних процесів і технологій, кібернетики, фізіології рослин і генетики, геотехнічної механіки, Національному ботанічному саду проведено часткові перевірки книжкового фонду за допомогою звірки контрольних талонів із записами в інвентарних книгах. У Державному природознавчому музеї, Інституті ядерних досліджень, Донецькому фізико-технічному інституті проведено переобліки фондів періодичних видань. Наслідком роботи було складання списків іноземних журналів, які не користувалися попитом, для передачі до депозитарного відділу НБУВ. Не відібрані періодичні видання для депозитарного зберігання та морально застарілі суспільно-політичні журнали списувалися. У Фізико-хімічному інституті проводився поетапний переоблік фонду вітчизняної періодики, за рік перевірено близько 33 тис. прим. Переоблік супроводжувався упорядкуванням, переміщенням фонду, переглядом та відбором маловикористовуваних та зайводублетних журналів.

Бібліотеки НДУ зберігають у своїх фондах також колекції відомих вчених та науковців. Співробітниками бібліотеки Інституту проблем матеріалознавства проведено переоблік видань, що зберігаються в колекціях Г. В. Самсонова, І. М. Францевича, В. І. Трефілова, Т. Я. Косолапової.

За підсумками переобліку всіма бібліотеками було складено акти, до яких додавалися списки книжок, які перебувають на балансі бібліотеки, але не були виявлені під час перевірки. Всі надіслані до НБУВ акти перевірки складено належним чином, вони відповідають вимогам Інструкції та містять висновки комісії з перевірки фондів.

В Інституті електродинаміки проводиться підготовка до переобліку – написано 60 % контрольних талонів на основний книжковий фонд. Переоблік фонду було тимчасово призупинено в бібліотеках інститутів зоології та мікробіології і вірусології у зв'язку з ремонтом приміщень.

Збереженню фондів та встановленню його балансової вартості сприяє регулярна звірка стану обліку фондів з бухгалтерськими документами. В основному всі бібліотеки звітують про щоквартальні звірки, окремі бібліотеки з невеликими фондами звірку проводять тільки наприкінці року.

Актуальним питанням для бібліотек є проблема боротьби з читацькою заборгованістю. За звітний рік співробітники бібліотек НДУ приділяли немало часу заходам з ліквідації читацької заборгованості. Низка бібліотек запровадила обов'язковий розрахунок читачів з бібліотекою на період профвідпусток та в кінці року. Ліквідація заборгованості – велика проблема для бібліотек, у яких відсутні обхідні листи при звільненні співробітників. Бібліотечним співробітникам цих установ слід звернутися до адміністрації з пропозицією стосовно включення «Бібліотеки» до обхідного листа, а також запровадити обов'язкову перереєстрацію в кінці року. Як зазначила завідувач бібліотекою ГАО, найдієвішими засобами впливу на боржників виявилися доповідні записки на ім'я директора.

У книгосховищах, читальних залах, абонементних, службових приміщеннях, де зберігаються фонди, мають бути створені оптимальні фізико-хімічні та біологічні режими збереження фондів. Максимальне використання фондів бібліотеки можливе тільки в тому випадку, якщо вони правильно організовані, тобто для документів створені умови, що забезпечують:

- ◆ легкий доступ до будь-якого з видань;
- ◆ пристосовуваність до зміни видового складу фонду;
- ◆ дотримання режимів збереження бібліотечного фонду (кліматичного, світлового, санітарного);
- ◆ дотримання пожежної безпеки і техніки безпеки при зберіганні документів;
- ◆ комфортні умови для бібліотекарів і читачів, що працюють з фондом;
- ◆ можливість нарощування фонду;
- ◆ надійність конструкцій та обладнання.

У ряді установ, а саме в інститутах геофізики, механіки, геохімії, мінералогії та рудоутворення, з'явилися можливості для покращення стану збереження фондів за рахунок повернутих приміщень від орендарів або інших підрозділів установи, хоча ці приміщення лише частково або зовсім не оснащені стелажми. Упорядкувати частину своїх фондів змогли в бібліотеці Інституту

відновлюваної енергетики на додатково куплених чотирьох двосторонніх металевих стелажах.

Гостро відчувається брак площі в більшості бібліотеках, особливо відчутна ця проблема в інститутах української археографії та джерелознавства, літератури, сходознавства, сорбції та проблем ендоекології, проблем міцності, мікробіології і вірусології, Донецькому ботанічному саду, ГАО, Кримському філіалі Інституту археології. Переповнені книгосховища, неналежне обладнання, щільне розміщення книг на полицях сприяють швидкому руйнуванню і пошкодженню документів. У зв'язку з обмеженістю площ книгосховищ та з метою раціональнішого їх використання змушені постійно переміщувати фонди 10 відсотків бібліотек. У звіті Інституту сходознавства вказано, що частина фонду зберігається у коробках та непристосованих для зберігання місцях, що потребує негайного вирішення цієї проблеми. В бібліотеці Інституту демографії та соціальних досліджень площа книгосховища була зменшена наполовину, але поки що є достатньою для розміщення фондів бібліотеки. В Інституті електронної фізики читальна зала бібліотеки площею 66 м² підготовлена до здачі в оренду, а фонди перемістили в кімнату площею 28 м². Проте, як зазначено у звіті бібліотеки, в новій читальній залі значно тепліше і не протікає дах.

Вже не один рік у звітах вказується на непристосованість підвального приміщення для бібліотеки Інституту прикладної фізики, а територіальна віддаленість бібліотеки від інших корпусів Інституту не сприяє комфортному обслуговуванню її співробітників. Розташовані в двох різних корпусах бібліотечні приміщення Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії; бібліотечний фонд Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології розташований у восьми книгосховищах, що є незручним для роботи та обслуговування читачів.

Оскільки основну частину фондів у бібліотеках, як і раніше, складають документи на традиційних носіях – книги, періодичні та продовжувані видання, неопубліковані документи тощо, то головне завдання їх фізичного збереження полягає в забезпеченні максимально можливого віддалення їх старіння та пошкодження.

Процес природного старіння матеріалів прискорюється при змінах температури і вологості в книгосховищах. Висока температура і підвищена вологість пришвидшують хімічні реакції в матеріалах, а також сприяють розвитку грибків. Понад три роки поспіль відсутній опалювальний сезон у бібліотеках інститутів проблем

матеріалознавства, чорної металургії. Не набагато кращі температурні показники в бібліотеках Донецького ботанічного саду, Карадазького природничого заповідника, інститутах радіофізики та електроніки, газу, фізичної хімії, де в опалювальний період температура становить 9–12° С. Серед бібліотек НДУ лише приміщення бібліотеки ФГНТ та Інституту історії України обладнані кондиціонерами.

Актуальним питанням для багатьох бібліотек залишається ремонт бібліотечних приміщень, за рахунок чого можна покращити передусім кліматичний режим та загальний санітарний стан приміщень. У ряді установ: Інституті зоології, Одеському філіалі ІБПМ, НДЦ Індустріальних проблем розвитку, Державному природознавчому музеї відремонтували всі бібліотечні приміщення, а в Інституті прикладних проблем механіки і математики поточний ремонт бібліотечних приміщень здійснюється систематично.

У своїх звітах бібліотеки зазначають про покращення стану збереження фонду за рахунок часткового ремонту окремих приміщень. У читальній залі бібліотеки Інституту економіки промисловості вирівняли стяжку і постелили лінолеум за рахунок спонсорських коштів. У бібліотеці Інституту загальної та неорганічної хімії відремонтували одну кімнату. В інститутах мікробіології і вірусології та металофізики частково замінено вікна в бібліотечних приміщеннях, а також розпочато ремонт приміщень. Потребують покращення умов збереження фондів в інститутах електродинаміки, радіофізики та електроніки, газу, радіоастрономічному, де необхідно замінити вікна та відремонтувати бібліотечні приміщення.

Біологічне пошкодження документів відрізняється від дії фізико-хімічних факторів тим, що живі організми: мікроорганізми, комахи, гризуни часто за дуже нетривалий час можуть спричинити величезні пошкодження. Бібліотекарі повинні уважно ставитися до стану фондів для того, щоб вчасно виявляти документи, вражені біологічними шкідниками та застосувати заходи для їх ліквідації. Забороняється в одному приміщенні зберігати чисті й уражені шкідниками фонди. Зберігання книг в стосах і штабелях протягом тривалого часу також створює умови для розведення комах-шкідників. Бібліотека Інституту сходознавства у своєму звіті зазначила, що «книги дуже тісно стоять на полицях, а частина фонду зберігається у коробках та непридатних для зберігання місцях».

З часом, навіть при правильному користуванні документами, вони поступово зношуються. 25 бібліотек НДУ НАН України у своїх

звітах відзначили, що здійснювали ремонт книг, періодичних видань та наукових звітів власними силами, всього відремонтовано 5316 прим. До палітурних майстерень звернулися лише декілька установ з метою ремонту дуже пошкоджених видань або виконання оправи. Для більшості інститутів виконання реставраційних та палітурних робіт залишається проблемою у зв'язку з браком коштів на ці види робіт. В Інституті мікробіології і вірусології опрацю і ремонт 28 видань виконав постійний читач і шанувальник бібліотеки. Відреставровано в палітурній майстерні 15 стародруків Державного природознавчого музею та 95 прим. видань Інституту металофізики.

До цих пір відчутні наслідки аварійних ситуацій, які сталися в книгосховищах інститутів фізіології рослин та генетики, механіки декілька років тому. Внаслідок аварій технічних комунікацій були залиті книги, що призвело до набухання книжкових блоків, деформації листків, відділенню оправи від блоку, зниженню механічної міцності, розмиванню тексту, клеєвих речовин, враженню грибками, а в подальшому – злипанню листків, насамперед у книгах на крейдовому папері. Заходи з евакуації вживалися, передусім, для тих видань, на які безпосередньо лилася вода, відокремлювалися залиті видання від непошкоджених.

Приміщення бібліотек відносять до пожежонебезпечних. Тому дотримання правил пожежної безпеки, наявність відповідного протипожежного устаткування – це ще один з факторів забезпечення збереження книжкового фонду, проте єдине чим забезпечена більшість бібліотек – це вогнегасники.

Ксерокопіювання видань в останні роки все активніше використовується читачами як простий і швидкий спосіб отримання інформації. Науково доведено, що вже після п'ятиразового копіювання різко змінюється білизна паперу, змінюються фізико-механічні показники матеріалів, а в подальшому цей папір знижує свою міцність, порівняно з папером, який не ксерокопіювався. Сканування на спеціальних сканерах та фотокопіювання завдає меншої шкоди друкованим виданням. Карадазьким природничим заповідником відскановано 21 друковане видання із колекційного бібліотечного фонду Т. І. В'яземського; Інститутом літератури оцифровано три книги співробітників Інституту та журнали «Життя й революція», «Металеві дні», які доступні у вільному доступі на сайті «Філологічний простір»; Одеським філіалом ІБПМ відскановано 20 прим. із фонду рідкісних видань кінця XIX – початку XX століття.

Бібліотеки приділяли достатню увагу вилученню малозапитуваної літератури, надсилали списки до сектору депозитарного зберігання НБУВ. Всього за 2013 р. вибуло із фондів бібліотек 53 055 прим. застарілої та малозапитуваної літератури.

Важливим аспектом збереження фондів бібліотек НДУ є діяльність з підготовки матеріалів до створення «Державного реєстру національного культурного надбання». Бібліотека Інституту фізіології виокремила з загального фонду книги-раритети (1876–1915 рр.), склала список цих видань та внесла до електронного каталогу. У бібліотеці Державного природознавчого музею склали список раритетних видань та історичних предметів для каталогу «Клейноди музею Дідушицьких у Львові».

З усіх 103 бібліотек НДУ НАН України, які здали звіти, інформація про збереження фондів відсутня у 12 звітах. Бібліотекам потрібно дотримуватися періодичності проведення перевірки бібліотечних фондів. Слід наголосити, що під час перевірки фондів працівники бібліотек не лише визначали фактичну наявність видань, зафіксованих в облікових документах, а й одночасно редагували каталожні картки, проставляли нові шифри, упорядковували фонд.

Важливу роль у роботі зі збереження фондів бібліотек відіграє організація системи безпеки. Сьогодні в бібліотеках можливе використання сучасних технічних засобів – камер спостереження, електронних систем несанкціонованого виносу книг, проведення електронної перевірки фонду, автоматичних аерозольних систем пожежогасіння. На жаль, інженерно-технічне забезпечення бібліотек мережі НДУ НАН України бажає кращого.

Всі заходи, які проводить бібліотека зі збереження фонду, націлені на те, щоб фонд її був повноцінно використаний читачами. Гарантією збереження фонду є свідоме ставлення до бібліотечних документів як користувача, так і бібліотекаря, особиста зацікавленість читача у виконанні правил користування бібліотекою, вміння, навички та звички бережливо поводитись з документами.

3. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування

Аналіз сучасного бібліотечного обслуговування в бібліотеках НДУ НАН України в 2013 р. засвідчив, що пріоритетним напрямом діяльності було бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне забезпечення фундаментальних і прикладних наукових досліджень академічних установ. Надання у користування сформованих галузевих фондів, інформування про світові ресурси, створення власних інформаційних продуктів сприяли вирішенню основних завдань цього напрямку. Відбувається поступова зміна структури довідково-бібліографічного апарату, що включає тепер відомості про внутрішні та зовнішні інформаційні ресурси, фактографічні матеріали, посилання на повні тексти документів. Здійснюється підготовка та представлення бібліографічних, інформаційно-аналітичних продуктів як у друкованому, так і в електронному вигляді, створюються е-репозитарії архівів праць співробітників.

Як і в попередні роки, зберігається тенденція до зниження основних показників бібліотечно-інформаційної та довідково-бібліографічної роботи. Станом на 01.01.2014 р. кількість користувачів у бібліотеках НДУ НАН України становить 30 140 осіб, це майже на 600 осіб менше, ніж у 2012 р. Відвідування і книговидача знизилися на 109 322 та 353 908 од. відповідно, тобто відбулося зменшення основних показників на 18 %. Обслуговування іноземними документами скоротилося майже на 25 %. Таке становище обумовлено відсутністю належного фінансування купівлі та передплати профільних видань, відсутністю у більшості бібліотек доступу до іноземних БД, погіршенням умов зберігання фондів та роботи користувачів у читальних залах.

Найчисельнішими категоріями читачів були науковці та спеціалісти – 23 256 користувачів, або 77 % від загального складу. Порівнюючи з попереднім роком, категорія користувачів науковців збільшилася на 219, а спеціалістів, навпаки, зменшилася на 317 осіб. Кількість аспірантів становить 2634 особи, або 11 % від загального складу. У зв'язку зі скороченням аспірантського складу всієї НАН України відбулося зменшення цієї категорії користувачів і в бібліотеках НДУ (загалом на 241 особу). Зменшився також кількісний склад інших категорій — з 4505 у 2012 р. до 4292 у 2013 р. Це вчені та спеціалісти з інших організацій, як вітчизняних, так і зарубіжних, вчителі, студенти, старшокласники тощо.

Бібліотека Інституту електрозварювання традиційно обслуговувала найбільшу кількість користувачів – 1516, бібліотека Інституту кібернетики – 951, бібліотека Інституту фізики – 831, бібліотека Інституту радіофізики і електроніки – 606 користувачів. Загалом три бібліотеки мають понад 800 користувачів, дві – понад 700, більше 500 також, у двох академічних бібліотеках, 12 книгозбірень обслуговують понад 400, 23 – більше 300, 24 – близько 200 користувачів. Дев'ятнадцять бібліотек мережі надавали послуги понад 100 користувачам, а п'ятнадцять – менше 100. Збільшилася кількість користувачів у бібліотеках інститутів геології і геохімії горючих копалин, проблем матеріалознавства, технічної теплофізики, гідробіології, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, Національного та Криворізького ботанічних садів. Суттєво знизилася кількість користувачів у бібліотеках інститутів сходознавства (на 80 осіб), літератури (на 221), економіки промисловості (на 125), проблем ринку та економіко-екологічних досліджень (на 104), економіки і прогнозування (на 150), зоології (на 250), МГІ (на 105), металофізики (на 121), електродинаміки (на 59), загальної та неорганічної хімії (на 52), органічної хімії (на 50), імпульсних процесів і технологій (на 66 осіб).

Водночас в Інституті держави і права майже не змінилася кількість користувачів, а утрималася на рівні попередніх років за рахунок аспірантів, здобувачів і наукових співробітників за сумісництвом, це майже 61% від загальної кількості. Читачькі групи в бібліотеці Інституту археології залишилися незмінними. Окрім співробітників установи, книгозбірню постійно відвідують науковці з України, країн СНД, далекого зарубіжжя, постійними читачами є студенти та аспіранти українських університетів і вузів, музейні працівники та краєзнавці, члени Малої Академії наук, вчителі шкіл. У 2013 р. фондами бібліотеки користувалися науковці з Франції, Польщі, Росії, США.

За звітний період фондами бібліотеки Інституту народознавства користувалися 224 читачі, з них 147 є співробітниками, а решта – наукові працівники та спеціалісти інших установ. Науковий читачький склад розподіляється так: академіки та члени-кореспонденти – 7 осіб; доктори наук – 24, професори – 14, решта – старші та молодші наукові співробітники.

У 2013 р. в бібліотеці Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології на 45 користувачів збільшився читачький склад. Під час проведення VIII Міжнародного конгресу українців

протягом трьох днів бібліотека обслуговувала науковців з Іспанії, Польщі, Чехії, Румунії, Болгарії, Македонії, Сербії, Хорватії, Білорусі, Росії.

З метою пропаганди та популяризації своїх фондів бібліотеки систематично проводять екскурсії для студентів, аспірантів, іноземних гостей, членів Малої академії наук тощо. Завідувач бібліотеки Інституту економіки та прогнозування Т. А. Бойко регулярно проводить семінари для студентів «Основи бібліотечно-бібліографічних знань». У бібліотеках інститутів мікробіології і вірусології, радіофізики та електроніки, керамології постійно проводяться екскурсії, навчання, під час яких знайомлять користувачів з тематикою формування фондів та системою каталогів і картотек.

Державним природознавчим музеєм упродовж року проведено три екскурсії з детальним ознайомленням гостей зі стародруками родинної Поторицької бібліотеки, рукописними документами, особистими речами, дипломами засновника Музею та книгозбірні Володимира Дідушицького та його родини. У 2013 р. до Музею приїжджали його нащадки з Франції та Німеччини, також представники Інституту охорони природи з Кракова (Польща), науковці Природничого музею з м. Вінтертур (Швейцарія).

У звітному році в бібліотеці Інституту археології продовжено читання спецкурсу з археологічної бібліографії. У рамках спецкурсу студентів профільних кафедр Київського національного університету ім. Тараса Шевченка та Національного університету «Києво-Могилянська академія» знайомили з різними типами видань і правилами їх бібліографічного опису, з історією установи, формуванням фондів бібліотеки та наукового архіву Інституту. У 2013 р. бібліотека продовжувала активно залучати студентів-практикантів до розкриття своїх фондів. Завдяки їхній допомозі вдалося поповнити БД «Аналітика», значно перевищивши планові показники.

Запроваджено курс лекцій з набуття бібліотечно-бібліографічних знань і на базі бібліотеки Кримського філіалу Інституту археології для студентів історичних спеціальностей Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського та Кримського факультету Київського національного університету культури і мистецтв.

Силами аспірантів Інституту літератури продовжено е-рекаталогізацію видань 1924–1995 рр. Бібліографічні записи до ЕК вносяться під керівництвом бібліотечного фахівця. В Інституті сходознавства основну частину фонду складають книги східними мовами. В опрацюванні цих видань активно допомагають наукові співробітники Інституту, аспіранти та студенти-філологи київських вузів.

Традиційними для бібліотек НДУ НАН України є практичні групові та індивідуальні заняття з аспірантами, студентами вишів, молодими науковцями з методики пошуку інформації в каталогах і картотеках, визначення індексу УДК та правила складання бібліографічних описів використаних джерел до наукових публікацій.

Упродовж року 10 керівників підрозділів НТК «Інститут монокристалів» індивідуально інформувались про нові надходження до бібліотеки. У вересні бібліотека провела День аспіранта, на якому були присутні 40 відвідувачів. Традиційно з відділом патентно-ліцензійної роботи проведено два Дні інформації та семінар, під час яких присутніх знайомили з новими надходженнями до книгозбірні, реферативним виданням «Изобретения стран мира», інформували про наукові конференції тощо.

З метою оперативного забезпечення вчених і фахівців інформаційними матеріалами бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій залучила 8 співробітників установи, які переглянули близько 120 прим. періодичних видань, у результаті чого зроблено та направлено до відділів майже 100 копій наукових статей. Продовжено диференційоване обслуговування керівництва за допомогою «кільцевої пошти» в інститутах електрозварювання та хімії поверхні.

У Інституті теоретичної фізики завдяки переміщенню та впорядкуванню бібліотечних фондів списано застарілі препринти, раціональніше розміщено фонд іноземних журналів, проведено рекласифікацію розділу «Комп'ютерна наука і технологія» (виділено шість нових підрозділів), значно покращено інформаційне обслуговування читачів.

У 2013 р. достатня увага приділялася індивідуальному та груповому обслуговуванню з подальшим інформуванням співробітників НДУ НАН України за допомогою е-пошти: розсилались повідомлення про доступ до БД, бібліографічні списки нових надходжень до бібліотеки та НБУВ, інформації-нагадування про перереєстрацію читачів, надавалися послуги з електронної доставки документів (ЕДД) тощо. У звітному році кількість користувачів ЕДД становила 743 абонентів, одержано 1270 замовлень, відскановано 731 документ або 8766 сторінок, відправлено 1695, отримано – 1104 е-документів.

У бібліотеці ІБПМ продовжує успішно функціонувати послуга сканування та розсилки е-поштою затребуваних користувачами статей та «Списків нових надходжень до наукової бібліотеки ІБПМ». У 2013 р. цією послугою користувалося 218 осіб, бібліотекою відскановано 488

документів або 5669 сторінок, відправлено е-поштою 408 е-документів, отримано – 911. У звітному році бібліотека Інституту біохімії почала надавати послуги з ЕДД. Абонентами стали 10 користувачів, відскановано 5 документів, або 18 сторінок, ще 43 статті знайдено в БД HINARI та інших БД і відправлено замовникам. Значно активізувалася робота з виготовлення та надсилання електронних копій документів фахівцям з України та з-за кордону в Інституті зоології. У 2013 р. замовляли таку послугу 30 користувачів, було відскановано та відправлено 47 документів, або 107 сторінок, отримано – 60.

Бібліотека МГІ здійснює розсилку е-поштою на персональні адреси вчених установи повідомлення про виставки-перегляди нових надходжень, тематичні виставки, Дні інформації тощо. У звітному році для покращення обслуговування у наукових підрозділах Інституту радіофізики та електроніки організовано шість пунктів видачі літератури. Протягом року щотижнево формувалися списки нових надходжень до книгозбірні та розсилалися по структурних підрозділах е-поштою.

З червня 2012 р. у НБУВ запроваджено послугу адресного інформування користувачів бібліотек НДУ НАН України про нові надходження до Бібліотеки. Впродовж 2013 р. всі бібліотеки мережі регулярно отримували інформацію. Формування тематичних добірок здійснюється шляхом відбору бібліографічних записів із електронного каталогу НБУВ з використанням програмно-технологічних рішень САБ «ІРБІС-64» відповідно до профілю діяльності інститутів. У 2013 р. було здійснено 5100 розсилок тематичних добірок. У багатьох бібліотеках започатковано розповсюдження цих списків через внутрішню мережу. Бібліотекарі зазначають високий ступінь запитуваності цієї послуги серед науковців своїх установ.

На останній квартал 2013 р. НБУВ було передплачено доступ до повнотекстових БД ScienceDirect Freedom Collection (Elsevier) та Academic Search Complete (EBSCO), а також реферативних БД SciVerse Scopus та Inspec (Information Service for Physics, Electronics and Computing) для науковців НДУ НАН України. Користувачі бібліотеки Інституту колоїдної хімії та хімії води впродовж усього періоду доступу скаржилися на постійні перебої у доступі до БД та запізніле інформування про надані ресурси.

Сьогодні можна назвати лише поодинокі випадки, коли бібліотеки впродовж року могли регулярно надавати читачам можливість користуватися е-ресурсами світових постачальників наукової інформації. Так, Інститут фізики напівпровідників входить до Міжнародного товариства з оптичної техніки SPIE, і користувачі

бібліотеки мають можливість користуватися електронною бібліотекою Товариства, що включає такі наукові журнали, як «Optical Engineering», «Biomedical Optics», «Electronic Imaging». Науковцям Інституту проблем кріобіології і кріомедицини в 2013 р. за посередництва кафедри ЮНЕСКО був наданий безкоштовний доступ до БД HINARY. До цієї БД підключені також інститути біохімії та експериментальної патології, онкології і радіобіології.

Регулярно в бібліотеках НДУ для всіх бажаючих проводяться індивідуальні та групові консультації з самостійного пошуку е-ресурсів (в Інституті біохімії за рік було проведено 38 таких консультацій). Бібліотека Інституту зоології пройшла реєстрацію з надання безкоштовного доступу до БД BioOne (до 31.12.2015 р.). Спеціалісти Інституту газу в звітному році використовували безкоштовні БД з технічної тематики: «Библиотека технической литературы», «Нефть и газ». Фахівці Інституту фізики конденсованих систем мали доступ до БД PROLA, яка містить журнали «Review of Modern Physics», «Physical Review» серії А-Е з архівами та ін. У 2013 р. науковці ФТІНТ мали безплатний доступ до наукових журналів Кембриджського університету. Бібліотека Інституту фізіології, використовуючи систему Sci-Hub, мала можливість надавати користувачам доступ до журналів видавництва Elsevier.

Бібліотеки інститутів геофізики, металофізики, географії, економіки та прогнозування, клітинної біології та генетичної інженерії, МГІ, ГАО, ФТІНТ продовжують роботу над створенням ЕК. В Інституті електродинаміки для бібліотеки було придбано оновлену версію програми ІРБІС (32 версія замінена 64), за 2013 р. введено 1933 та відредаговано 17 008 бібліографічних записів. Бібліотекою Радіоастрономічного інституту створено повнотекстову БД авторефератів дисертацій. У бібліотеці запроваджено обслуговування читачів у скайп-режимі, що дуже зручно для віддалених користувачів.

У бібліотеці Інституту електрозварювання, після проведення повної інвентаризації фонду, постало питання рекаталогізації та впровадження повної автоматизації бібліотечних процесів від формування замовлення на купівлю та передплату до контролю за виданими документами. З цією метою у 2013 р. придбано АБІС ІРБІС-64. У звіті зазначено, що створення комп'ютерної інфраструктури значно покращило якість і оперативність інформаційного обслуговування.

У бібліотеці Інституту фізіології в 2013 р. було виокремлено з фонду раритетні видання 1876–1915 та створено окрему БД у програмі ІРБІС. У Інституті фізичної хімії продовжено роботу над

поповненням ЕК вітчизняними науковими періодичними виданнями та розпочато створення електронної бібліотеки.

Потребує окремого висвітлення досвід роботи бібліотек інститутів зоології та археології щодо запозичення бібліографічних записів. Ці бібліотеки сьогодні копіюють близько 70 % надходжень: з ІРБІС-корпорації беруть записи російських видань, українські ж надходження шукають у ЕК низки провідних вітчизняних книгозбірень. На семінарі щодо запозичення записів, який відбувся 16 квітня 2014 р. у НБУВ, було наголошено на зручності та економічності такого підходу. ЕК бібліотеки Інституту зоології щомісяця поповнюється та оновлюється новими записами і є доступним на сайті Інституту. Завдяки цьому в 2013 р. значно збільшилася кількість відвідувань бібліотечної сторінки та ЕК.

На початку 2013 р. у бібліотеці Інституту археології розпочато роботу в модулі ІРБІС «Комплектатор», придбаного минулого року. Сьогодні паперова сумарна книга дублюється з електронною, а інвентарна – роздруковується та підшивається в кінці року. В Інституті геофізики в звітному році проведено значний обсяг робіт із наповнення та підтримки БД читачів бібліотеки (введено 1013 записів, відредаговано 257 е-формулярів читачів).

У бібліотеці ІБПМ до ЕК вводиться не тільки бібліографічний запис нових надходжень, але й розписується зміст збірників, продовжуваних видань, матеріалів конференцій тощо. Бібліотека надає користувачам іноземні повнотекстові е-книги. У 2013 р. відскановано 8 книг та понад 380 статей. Завершено введення до е-репозиторію періодичних та продовжуваних видань, напрацьованих за всі роки існування установи (на сьогодні в репозиторії 3490 назв).

Продовжується наповнення ЕК у Донецькому фізико-технічному інституті за програмою Koha. Бібліотека Інституту економіки промисловості формує ЕК, використовуючи автоматизовану систему DSpace. У бібліотеці працює WI-FI. У грудні 2012 р. бібліотеку Інституту геотехнічної механіки було підключено до мережі Інтернет та придбано АБІС «УФД / Бібліотека». У 2013 р. ЕК поповнився 1 272 записами. Бібліотека продовжує відстежувати індекси цитувань учених у фахових наукових виданнях. На запит керівництва, бібліотека Національного ботанічного саду проводила аналіз цитування науковців установи в наукометричній базі Scopus.

У бібліотеці Інституту енциклопедичних досліджень тривала системна робота над створенням ЕК та наповненням бібліотечної сторінки на сайті установи. Створено окремі рубрики: Обмінний фонд,

Нові надходження, Подаровані книги. У бібліотеці Інституту геологічних наук поповнюються такі БД: «Бібліографічний список праць директора Інституту геологічних наук НАН України академіка НАН України П. Ф. Гожики» та «Список публікацій співробітників Інституту геологічних наук НАН України (ретроспекція з 1995 р.)». Наголосимо, що в більшості бібліотек НДУ ретельно відслідковуються праці співробітників установ, списки опрацьовуються та розміщуються на сайтах установ.

Важливою формою отримання відсутніх у бібліотеці видань залишаються системи МБА та ММБА. У 2013 р. послугою скористалося 1711 абонентів, видано 11 082 документи. Порівняно з попередніми роками кількість користувачів зросла майже на 20 %, а книговидача, навпаки, зменшилася на 5 %. Такі показники свідчать про зацікавленість користувачів у розвитку такої форми обслуговування. Проте подорожчання поштових послуг на пересилку замовлень не дозволяють у повній мірі використати можливості МБА.

У ряді інститутів система МБА успішно функціонує за допомогою використання нових технологій. Наприклад, бібліотеки ФТІНТ, геофізики, Кримського філіалу Інституту археології здійснюють МБА, надаючи ксерокопії документів. У бібліотеці НТК «Інститут монокристалів» у 2013 р. за МБА обслуговувалось 160 абонентів: отримано з інших бібліотек 58 документів, видано установам – 131 прим., виготовлено копій на замовлення з понад 200 сторінок. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки констатує зменшення показників за МБА, пояснюючи активнішим самостійним зверненням користувачів до послуг Інтернету. На базі установи в минулому році виготовлено 3016 сторінок копій, отримано з інших установ 1399 сторінок.

Бібліотека Інституту соціології протягом року проводила систематичний пошук актуальної інформації для науковців установи в Інтернеті. Роздруківки збиралися в тематичні папки: статистичні матеріали, публікації про установу, матеріали на допомогу аспірантам та здобувачам, статті співробітників тощо.

Активно співпрацюють за МБА бібліотеки інститутів мовознавства, історії України, літератури, мистецтвознавства, фольклористики та етнології. Відзначають дієве співробітництво бібліотеки інститутів зоології, ботаніки, ІБПМ та його Одеська філія. Плідною є співпраця бібліотек інститутів вугільних енерготехнологій та технічної теплофізики. Така взаємодія дозволяє повніше та оперативніше забезпечувати інформаційні потреби користувачів.

У звіті бібліотека Інституту геофізики зазначає, що у 2013 р. було багато відмов з фондів НБУВ. Як засвідчив аналіз стану виконання замовлень за МБА, основну частину становлять відмови абонентам м. Києва. Серед об'єктивних причин слід відзначити такі: документ, закріплений за фондом читального залу, знаходиться в користуванні читача, колекційне видання, періодика тимчасово не видається (відповідний поверх не працює).

Важливою складовою роботи бібліотек, спрямованої на поточне інформування про наукові видання, була організація книжкових виставок, як самостійних, так і у складі комплексних заходів. У 2013 р. працівники бібліотек НДУ НАН України організували 1311 виставок нових надходжень, що на 5 % більше, ніж у попередньому. Порівнюючи з 2012 р., було представлено й більше документів.

У бібліотеці Інституту металофізики протягом 2013 р. було організовано 32 виставки нових надходжень, що дозволило читачам оперативніше знайомитись з новою літературою, визначити для себе її інформаційну цінність. Для перегляду було представлено 603 джерела. Видано читачам 296 примірників. Щотижневі бібліографічні списки нових надходжень НБУВ розміщувались на стендах бібліотеки, а щоквартальні бюлетені нових надходжень розсилались керівникам відділів та дирекції е-поштою. Популяризації досягнень Інституту та пропаганді наукових видань сприяла постійно діюча виставка «Праці співробітників ІМФ НАН України». Підвищеною увагою користувалася виставка з нанотематики, яка регулярно оновлювалася новими матеріалами. Бібліотекою підготовлено інформаційні бюлетені нових надходжень за 2012 і 2013 рр.

Бібліотека Інституту керамології підготувала 12 виставок нових надходжень, на яких було представлено 221 видання. Традиційно бібліотекою Інституту фізіології проводилися перегляди нових надходжень із залученням документів Національної наукової медичної бібліотеки України.

Переважає більшість бібліотек організовувала постійно діючі виставки з оновленням по мірі надходження нових документів. Так, у бібліотеці Інституту радіофізики та електроніки постійно діють та регулярно оновлюються виставки «Куточок дисертанта» та «Нові надходження за обміном». Бібліотеками інститутів кібернетики та електродинаміки в читальних залах підготовлено стенди «Наукові публікації співробітників». У бібліотеці Інституту металофізики функціонує стенд «Дарунки науковців». У бібліотеці Інституту

теоретичної фізики розгорнуто виставку-перегляд «Книга в подарунок», де кожен відвідувач може взяти будь-яку книгу до власної бібліотеки, а також принести свою літературу. Бібліотека Інституту біохімії впорядкувала стенди з історії установи, тут функціонує постійно діюча виставка «Лауреати премії ім. О. В. Палладіна». Бібліотекою Інституту держави і права до кожного засідання вченої ради готуються книжкові виставки.

Бібліотека Інституту історії України розміщує інформацію про нові надходження до своїх фондів у спеціальній рубриці «Українського історичного журналу». Аналогічну рубрику в журналі «Народна творчість та етнологія» веде книгозбірня Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології. Бібліотекою Інституту газу підготовлено покажчик літератури, що надійшла в 2012 р., та список вітчизняних газет і журналів, передплачених на 2013 р.

Усі академічні установи проводять конференції за тематикою своїх досліджень, які мають на меті поінформувати ступінь розробки певного наукового напрямку та популяризувати установу. Відділ науково-технічної інформації Інституту історії України впродовж року брав активну участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, читаннях, які проходили на базі Інституту, експонуючи на цих заходах близько 800 документів.

У 2013 р. в Інституті мовознавства проведено міжнародну наукову конференцію «Ватрослав Ягич і проблеми славістики» та круглий стіл до 125-річчя від дня народження колишнього директора установи Л. А. Булаховського. До цих заходів у бібліотеці організовано дві книжкові виставки «Ватрослав Ягич – філолог-славіст, палеограф, видавець, педагог (175 років від дня народження)» і «125 років від дня народження Л. А. Булаховського». У бібліотеці Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень до двох конференцій та круглого столу, що проходили в 2013 р., організовано виставку наукових робіт співробітників Інституту. У Інституті металознавства проходила міжнародна конференція «НАНО-2013», до якої бібліотека організувала тематичну виставку «Наносистеми, наноматеріали, нанотехнології» (експонувалося 98 документів). Бібліотека Інституту зоології представляла книжкові видання на XV конференції Українського наукового товариства паразитологів, Восьмому з'їзді Українського ентомологічного товариства.

У 2013 р. низка бібліотек НДУ НАН України підготувала спеціальні виставки. У Національному ботанічному саду діяли виставки «До Міжнародного дня прав жінок миру» й «До Дня рідної мови».

Бібліотекою Інституту радіофізики та електроніки до Дня визволення Харкова підготовлено виставку «Харків воєнний: в об'єктиві фотографа». На допомогу науковцям у розробці актуальних проблем духовної та матеріальної культури бібліотекою Інституту народознавства впорядковано тематичні виставки: «Народне мистецтво Карпатського регіону: орнамент», «Західноєвропейські меблі: ампір», «Пограниччя пам'яті та історії: пам'ятники Львова» (Личаківський цвинтар), «Традиційна культура діаспори», «Різдвяна містерія: український вертеп». Бібліотека Інституту керамології в 2013 р. підготувала 28 виставок з проблем гончарства та присвячених видатним художникам-керамістам (представлено 528 документів). До їх організації залучалася Гончарська книгозбірня Національного музею-заповідника українського гончарства в с. Опішня.

Більшість бібліотек НДУ НАН України організовували виставки до 95-річчя НАНУ, 150-річчя від дня народження В. І. Вернадського, Дня науки. До 95-річчя НАН України в бібліотеці Інституту металознавства було представлено розширену інформаційно-книжкову виставку з ретроспективним підбором праць найвідоміших співробітників, як наочна демонстрація внеску установи в розвиток вітчизняної та світової науки (84 документи). Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів до цієї дати приурочила профільну виставку «Наноматеріали та нанотехнології – рушійна сила розвитку науки і техніки».

До Дня науки майже всі академічні бібліотеки організували виставки публікацій співробітників. З метою пропаганди наукових досягнень установи бібліотека Інституту прикладної математики і механіки представила виставку з 255 опублікованих співробітниками матеріалів за рік. В Інституті надтвердих матеріалів організовано книжкові виставки «Видатні вчені НАН України» та «Наука: її минуле, сучасне і майбутнє», а також до традиційного Дня трудової слави Інституту діяла виставка «Публікації вчених Інституту в іноземних джерелах». У Бібліотеці Інституту філософії експонувалася виставка «Українська філософія за 22 роки незалежності», на якій представлено монографії співробітників. Книгозбірнею ІБПМ до Дня науки підготовлено виставку рідкісних та цінних книг, прочитано лекцію з історії Інституту та наукової бібліотеки.

У 2013 р. в Мінську (Республіка Білорусь) проходив XV Міжнародний з'їзд славістів. Бібліотеки інститутів мовознавства, української мови, історії України відібрали та передали на виставку праці співробітників установ за останні п'ять років. Інститут мовознавства до

цього заходу підготував книжкові виставки: «Слов'янській писемності – 1150 років» та «Єдність слов'янських мов і культур».

Сучасною формою популяризації бібліотеки, установи та доробку вітчизняних вчених є віртуальні виставки. Так, бібліотека Радіоастрономічного інституту на бібліотечній сторінці створила віртуальну виставку про п'ять видатних вчених установи, де подано коротку біографію, список найвагоміших праць та добірку фотографій. Бібліотека Інституту літератури з 2009 р. готує віртуальні виставки найцікавіших нових надходжень, що надійшли впродовж року до книгозбірні, з відсканованою обкладинкою, анотацією та змістом. Виставка наукових робіт співробітників ГАО претендентів на здобуття Державної премії України в галузі науки й техніки за 2013 р. представлена на бібліотечній сторінці сайту установи.

Традиційно значне місце у виставковій роботі бібліотек НДУ НАН України відводилось відзначенню ювілейних дат учених. У бібліотеці Інституту теоретичної фізики проведено цикл виставок до ювілеїв видатних фізиків та математиків «Фундатори науки»: 110-річчя І. В. Курчатова, 90-річчя В. Й. Гольданського, 110-річчя А. М. Колмогорова, 100-річчя І. Я. Померанчука, 100-річчя І. М. Гельфанда, 90-річчя В. М. Глушкова, 160-річчя Г. А. Лоренца, 150-річчя Д. О. Граве, 140-річчя Е. Т. Уїттекера, 130-річчя М. М. Лузіна. На виставках, підготовлених бібліотекою Національного ботанічного саду, експонувалось 246 видань на вшанування пам'яті видатних учених: «До 150-річчя від дня народження професора В. І. Липського», «До 75-річчя професора П. А. Мороза», «Вибрані праці професора М. А. Кохна (1923–2007). До 90-річчя від дня народження». У книгозбірні ведеться службова картотека виставок.

У бібліотеці Інституту фізіології рослин і генетики діяли виставки «До 95-річчя О. Л. Калініна» (81 документ) та «До 100-річчя Л. К. Островської» (28 документів), підготовлено виставку «До святкування 75-річчя директора Інституту фізіології рослин і генетики НАН України В. В. Моргуна» (65 документів). Разом з відділом біосинтезу книгозбірня підготувала до друку бібліографічний покажчик видатного діяча науки, доктора біологічних наук, професора Л. К. Островської. У бібліотеці Інституту біохімії діяла ґрунтовна виставка до ювілею директора установи академіка С. В. Комісаренка. Інститут радіофізики та електроніки в січні 2013 р. відзначав 90-річчя колишнього директора установи В. П. Шестопалова. До цієї дати Інститут видав книгу, а бібліотека підготувала розгорнуту виставку публікацій ученого.

Слід зазначити, що при підготовці виставок до ювілеїв видатних учених, бібліотеки активно співпрацювали з науковими підрозділами своїх установ, відділами кадрів, з бібліографічними комісіями при вчених радах.

Бібліотека Інституту філософії підготувала та виставила в електронному варіанті ретроспективну бібліографію праць співробітників Інституту за 1996–2012 рр. У Фізико-механічному інституті продовжувалася робота з наповнення «Віртуальної бібліотеки» публікаціями науковців установи. Бібліотека Кримського філіалу Інституту археології формувала БД праць співробітників та видань установи. У бібліотеці Інституту металознавства протягом року створювались БД: «Праці співробітників Інституту» і «Наносистеми, наноматеріали, нанотехнології». Здійснювалась підготовка щорічних інформаційних бюлетенів: «Наносистеми, наноматеріали, нанотехнології», «Нові надходження до бібліотеки в 2013 р.», «Інформаційний бюлетень книг і статей співробітників Інституту», «Інформаційний бюлетень авторефератів дисертацій, отриманих у 2013 р.».

Важливим інформаційним ресурсом залишаються каталоги та картотеки, для яких роздруковуються каталожні картки, здійснюється редагування. У переважній більшості книгозбірень функціонують тематичні картотеки «Історія Інституту» та «Праці співробітників Інституту». Бібліотека Інституту біохімії традиційно веде картотеку праць співробітників з описами джерел, які відсутні у фонді книгозбірні (відомості беруться зі списків видавничої діяльності відділів). Упродовж року влило 981 картка. В Інституті газу вдосконалено тематичну картотеку «Енергозберігаючі технології» та започатковано нову «Наноматеріали. Нанотехнології».

Значною складовою інформаційної роботи книгозбірень у звітному році стало створення бібліографічних посібників різних видів та надання усних і письмових тематичних довідок. Бібліотека Інституту кібернетики здійснювала щоквартальне видання поточного бібліографічного покажчика статей з періодичних видань, що надійшли до наукової бібліотеки та тематичного ретроспективного покажчика «ТУЛ: Дослідження операцій (за 2009–2013 рр.)». Виконано шість письмових тематичних довідок за науковою тематикою установи. У Інституті чорної металургії підготовлено ретроспективний бібліографічний покажчик «Список монографій співробітників Інституту з 1952 по 2013 рр.». Бібліотека брала участь у підготовці двох випусків тематичного збірника «Фундаментальные

и прикладные проблемы черной металлургии». Бібліотека Інституту філософії у звітному році підготувала в електронному вигляді ретроспективну бібліографію праць співробітників установи за 1996–2012 рр. Науково-інформаційний відділ Інституту літератури уклав бібліографічний покажчик праць співробітників установи за 1950—2010 рр. Електронний варіант видання представлено у локальній мережі установи.

Шість тематичних випусків бібліографічного списку «Геотехнологія» підготувала наукова бібліотека Інституту геотехнічної механіки. Матеріали видання згруповані у десятиох розділах та охоплюють усі наукові теми установи. Аналітично опрацьовано 919 документів, це понад 150 у кожному випуску. У 2013 р. було надано 1640 довідок для колективних та індивідуальних абонентів, присвоєно класифікаційні індекси до 145 статей у фаховому збірнику «Геотехническая механика». Співробітники бібліотеки активно допомагали науковцям в оформленні бібліографічних списків літератури до наукових статей, дисертацій тощо.

Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій за основними напрямками наукової діяльності щомісяця готує інформаційний бюлетень нових надходжень «Експрес-інформація». Підготовлено та представлено на сайті установи бібліографічний покажчик друкованих праць співробітників. Інформаційне забезпечення наукових відділів і окремих спеціалістів у Інституті електрозварювання здійснюється за допомогою сигнальної інформації «Сварка и родственные технологии», яка є тематичним поточним бібліографічним покажчиком. СІ розсилається е-поштою науковим співробітникам, розміщується на сайті установи, друкується тиражем 50 примірників. Матеріали з СІ відбираються та вміщуються до журналу «Сварочное производство» та РЖ «Сварка». У 2013 р. бібліотекою підготовлено покажчик «Электронные ресурсы научно-технической библиотеки». Бібліотекою Інституту історії України у 2013 р. видано «Каталог видань Інституту історії України НАН України за 2012 рік», систематичний покажчик «Українського історичного журналу» за 2002–2011 рр.

У звітному році Інститут керамології здійснював підготовку Національного наукового щорічника «Бібліографія українського гончарства, 2010», що охоплює публікації про українське гончарство, кераміку, керамологію. Загалом, до випуску включено матеріали, що надійшли до Керамологічної бібліотеки, Українського керамологічного архівного фонду Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, Гончарської книгозбірні та

Національного архіву українського гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в с. Опішня. Усі бібліографічні матеріали мають анотації, вміщено короткі біографічні довідки про відомих гончарів та керамістів, подано список добродійників.

У 2013 р. бібліотеки інститутів надтвердих матеріалів і проблем ринку та економіко-екологічних досліджень брали участь у підготовці видань, присвячених історії установ.

У звітному році видано низку біобібліографічних покажчиків, що відбивають науковий доробок НДУ НАН України. У серії «Біобібліографія учених України» видано покажчики, присвячені Г. В. Горру та Н. С. Хапіловій (Інститут прикладної математики і механіки), В. Г. Скляренку (Інститут мовознавства), С. В. Комісаренку (Інститут біохімії), М. А. Кохно та С. І. Кузнецовій (Національний ботанічний сад), П. М. Томчуку (Інститут фізики), А. К. Шидловському (Інститут електродинаміки), М. І. Кисельовій та О. Г. Мироновій (ІБПМ), А. Я. Красовському (Інститут проблем міцності), В. Г. Манжелому (ФТІНТ), З. А. Чегусовій (Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології).

Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень брала участь у підготовці наукових довідкових видань «Енциклопедія Сучасної України» та «Енциклопедичний вісник України». Книгозбірню Державного природознавчого музею здійснено тематичну добірку документів (173 прим.) на допомогу лабораторії зоології хребетних у підготовці монографії «Історія формування колекції хребетних тварин ДПМ НАН України».

Співробітник бібліотеки Інституту ботаніки Т. Л. Олійник у співавторстві з науковцями установи підготувала чотири статті до «Сучасної української енциклопедії». У співавторстві з колегами також опубліковано статтю в «Українському ботанічному журналі» «Книгозбірня І. П. Білокопя у фондах наукової бібліотеки Інституту ботаніки». Завідувач бібліотеки Карадазького природного заповідника В. Ю. Лапченко у співавторстві з науковцями установи опублікувала три статті присвячені 100-річчю Карадазької біологічної станції. Бібліотека Інституту геологічних наук брала участь у підготовці Т. 6, кн. 1–2 «Історія природних вод» серії «Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського». Бібліотека Інституту археології впорядковувала та редагувала бібліографічні списки літератури до наукових видань «Експериментальна археологія: досвід моделювання об'єктів та виробництв» і «Слов'яни».

Для якісного обслуговування сучасних користувачів наукова бібліотека не може вже обходитися тільки власними ресурсами, актуальними стають питання кооперації та співробітництва. Так, для підвищення поінформованості користувачів, бібліотека Інституту прикладної математики і механіки продовжує підтримувати міцні зв'язки по обміну виданнями з науковими установами Росії, Білорусі, Вірменії, профільними інститутами НАН України: технічної механіки, прикладних проблем механіки і математики, ФГПТ, Таврійським національним університетом ім. В. І. Вернадського. Бібліотека Інституту металофізики традиційно співпрацює з БПН РАН, Сибірським відділенням РАН, Державною науково-технічною бібліотекою України, Львівським інститутом фізики конденсованих систем, Сумським державним університетом. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини має тісні зв'язки з Науковою бібліотекою Харківського медичного університету, інститутами УААН експериментальної і клінічної ветеринарної медицини та тваринництва. Бібліотека Інституту чорної металургії підтримує тісні зв'язки з установами свого регіону: Національною металургійною академією України, Донецьким національним університетом, Хіміко-технологічним університетом, Гірничою академією, Придніпровською академією будівництва та архітектури. Бібліотека продовжує надавати відомості про свої фонди до зведеного покажчика періодичних видань Центральної державної науково-технічної бібліотеки ГМК України.

У 2013 р. книгозбірнею Інституту археології запроваджено обмін бібліографічними списками нових надходжень з Інститутом історії матеріальної культури в Санкт-Петербурзі.

Бібліотека ІБПМ є членом Європейської асоціації бібліотек і інформаційних центрів з морських і водних наук, бере участь у роботі Міжнародної океанографічної комісії ЮНЕСКО з питань морського інформаційного менеджменту. У 2013 р. завідувач бібліотеки О. А. Акімова провела тренінг для співробітників бібліотек інститутів ботаніки та зоології щодо можливостей співпраці зі світовими та європейськими профільними бібліотечними асоціаціями. Продовжувалася співпраця бібліотеки ІБПМ з БД АСФА (Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts), на базі якої готується друкований РЖ з п'яти тематичних напрямів. У звітному році реферовано та введено до БД АСФА 66 записів статей з «Морского экологического журнала». Бібліотека підготувала до включення в базу видання Інституту за минулі роки.

Бібліотека Інституту зоології стала членом світової та європейської асоціації морських бібліотек LAMSLIC і EURASLIC з можливістю доступу до БД членів асоціацій. Із залученням провідних науковців установи, налагоджено співпрацю бібліотеки з відділом класифікаційних систем Книжкової палати України ім. І. Федорова. Результатом роботи став переклад та редагування доповнень до окремих розділів англomовного видання таблиць УДК.

Підводячи підсумки бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування користувачів у 2013 р., слід зазначити, що досить повільно створюються та наповнюються сторінки бібліотек на веб-сайтах установ. Існуючі, здебільшого, виконують роль простих візитівок. Таке становище пов'язано з відсутністю сучасної техніки, автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем, комп'ютерної підтримки, навичок роботи з розміщення інформації та управління змістом сторінки.

Кваліфіковані консультації бібліотечних фахівців із використання е-ресурсів, організації тематичного пошуку у віддалених БД, обрання правильної методики виконання різноманітних типів запитів мають стати одними з головних напрямів діяльності сучасної наукової бібліотеки. Наявність ресурсної бази, уміння орієнтуватися в галузевих джерелах інформації дають змогу бібліотекам успішно виконувати поставлені перед ними завдання.

Удосконалення інформаційного обслуговування потребує активнішого впровадження послуг для комфортного орієнтування користувачів у електронному інформаційному середовищі, активізації створення власних інформаційних продуктів. Потребують нагального вирішення питання розробки методики обліку е-ресурсів та допомоги її впровадження в практику академічних бібліотек. Залучення до роботи у бібліотеках НДУ кваліфікованих бібліотекарів, вирішення питання передплати доступу до іноземних і вітчизняних БД, освоєння сучасних інформаційних технологій сприятимуть якісному формуванню інформаційного середовища та обслуговуванню користувачів на належному рівні.

4. Матеріально-технічна база бібліотек

Як і у попередні роки, незважаючи на проблеми недостатнього фінансування, керівники науково-дослідних установ намагалися забезпечити належні умови функціонування бібліотек, збереження їх фондів, підвищення рівня комфортності обслуговування користувачів та роботи бібліотекарів. Так, деяким НДУ вдалося здійснити **ремонтні роботи**. У бібліотеках Інституту прикладних проблем механіки і математики, НДЦ Індустріальних проблем розвитку проведені поточні ремонти приміщень. Відремонтовано кімнату для бібліотеки в Інституті загальної та неорганічної хімії. У стані ремонту після затоплення стелі перебувала бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики. Дирекція ФТІНТУ виділила кошти на ремонт даху, що забезпечило належний стан бібліотечних приміщень, встановлення кондиціонерів. У бібліотеках інститутів клітинної біології та генетичної інженерії, а також мікробіології та вірусології, металофізики проведено заміну старих вікон на нові – пластикові, теплозберігаючі. Завдяки допомозі Соціального центру Львовчкіної у приміщеннях бібліотеки Карадазького природного заповідника було встановлено чотири кондиціонери.

Проведено пожежну сигналізацію у бібліотеці Інституту теоретичної фізики, у бібліотеці НТК «Інститут монокристалів» встановлено нові світильники та закуплено вогнегасники. За сприяння ІБР адміністрація Інституту геотехнічної механіки виділила кошти на ремонт обладнання приміщення та електрообладнання в читального залу.

Складно вирішувалися питання **виділення додаткових площ для бібліотек**. Але й за таких умов надано додаткову кімнату для бібліотеки Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення, повернуто кімнату бібліотеці Інституту механіки.

Деякі установи вирішували проблеми **забезпечення бібліотек меблями**. Заслугове на увагу досвід раціонального підходу адміністрації і бібліотеки Інституту зоології. Ними прийнято рішення про ремонт меблів, який почали з реставрації каталожних шаф. Якісна реставрація дозволила зберегти органічний, звичний для користувачів інтер'єр приміщення. Три вживаних стелажі для нової кімнати отримала бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення. Чотири стелажі було придбано для бібліотеки Інституту відновлюваної енергетики.

Однак у цілому фінансові проблеми в установах не сприяли покращенню матеріально-технічної бази бібліотек. В Інституті

демографії наполовину скорочено площу читального залу та передано до іншого підрозділу ксерокс, яким користувалася бібліотека.

Перенесено термін проведення планового ремонту бібліотек інститутів електродинаміки, ядерних досліджень (ремонт основного книгосховища). Відсутність коштів спонукала до прийняття не завжди зручних для бібліотек рішень. Так, в Інституті електронної фізики з лютого було відключено телефон, через відсутність коштів на ремонт даху над читальним залом і здавання в оренду читального залу площею 66 кв. м. книжковий фонд було переміщено до кімнати площею 28 кв. м., проте, як зазначається у звіті, «дах не тече, зала менша, читачам тепліше». У непристосованому підвальному приміщенні, віддаленому від інших корпусів Інституту, знаходиться бібліотека Інституту прикладної фізики. На необхідності проведення ремонту приміщень наголошено у звітах завідувачів бібліотек інститутів газу та фізико-хімічного. Керівники бібліотек акцентували увагу на потребі у заміні вікон (Радіоастрономічний інститут), придбанні світлозахисних штор та заміні освітлення (Фізико-хімічний інститут), покращенні освітлення читального залу і проведенні Інтернету (Інститут фізіології рослин і генетики).

На жаль, досить значною протягом останніх років залишається група бібліотек, котрі потребують додаткових приміщень. Зокрема, складні умови для зберігання фондів склалися в бібліотеках ГАО, інститутів літератури (потрібна кімната для обмінного фонду), мистецтвознавства, фольклористики та етнології (потреба у додатковій площі для опрацювання колекції І.М. Власенка), Інституту сходознавства (з причини браку площ бібліотеки частина літератури зберігається у коробках, працівники обмежують свої можливості в отриманні літератури від посольств). Потребу в розширенні площ відчують також бібліотеки мікробіології і вірусології, Донецького ботанічного саду та ін. Варто зазначити, що у деяких бібліотеках з причини дефіциту площ література на стелажах розставлена у два і три ряди, наприклад, у Кримському філіалі Інституту археології.

Бібліотека Радіоастрономічного інституту наголошує на необхідності придбання нових меблів, зокрема кафедри, столів і стільців. Не вдалося забезпечити книжковими стелажами нове книгосховище Інституту геофізики, лишилася невирішеною проблема придбання нових стелажів для бібліотеки Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення.

Характерною проблемою для більшості бібліотек залишається **екологія приміщень**. Так, доводиться працювати влітку

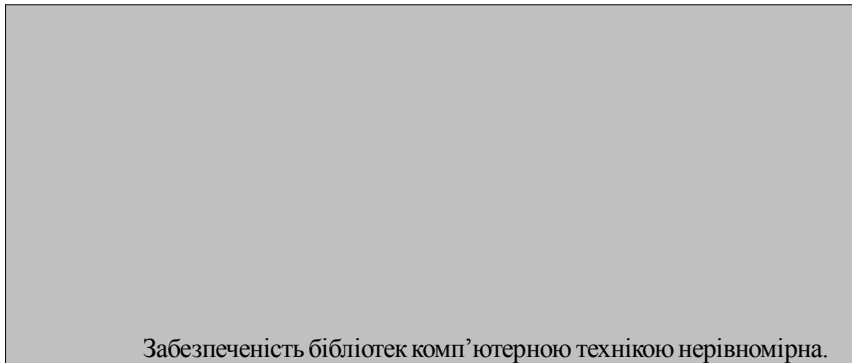
в умовах спеки і задухи, а взимку – у неопалюваних або слабо опалюваних, холодних і сирих приміщеннях працівникам бібліотек і інститутів проблем матеріалознавства, фізико-технологічного інституту металів та сплавів, фізичної хімії. Не опалювалися приміщення бібліотеки Донецького ботанічного саду, інститутів газу та надтвердих матеріалів. Перелічене негативно позначалося на стані здоров'я співробітників і збереженні бібліотечних фондів.

Не всі бібліотеки повною мірою навчилися використовувати такі додаткові джерела матеріальної підтримки, як спонсорська допомога. Згідно зі звітними даними у 2013 р. нею змогли скористатися лише бібліотеки МГІ та Інституту економіки промисловості. В останній, наприклад, було замінено лінолеум на абонементі та придбано два комп'ютери.

Надзвичайно важливим аспектом оцінки стану матеріально-технічної бази бібліотек є **питання їх технічного забезпечення**. На жаль, незважаючи на певну позитивну динаміку, загальний стан матеріально-технічної бази бібліотек системи НАН України далекий від досконалого. Це представлено у таблиці 2.

Таблиця 2.

Забезпечення бібліотек комп'ютерною технікою

Забезпеченість бібліотек комп'ютерною технікою нерівномірна.

На 1.01.2014 р. найбільше комп'ютерів мають: 8 комп'ютерів – бібліотека Інституту літератури, по 6 комп'ютерів – бібліотеки інститутів археології та історії України, по 5 комп'ютерів – бібліотеки ІБІМ, металофізики та МГІ. Крім того, бібліотеки Карадазького природного заповідника та МГІ мають по багатофункціональному пристрою (сканер + принтер + ксерокс). Жодного комп'ютера не мають 16 бібліотек. Тільки по одному комп'ютеру мають 9 бібліотек НДУ. Згідно зі звітними даними бібліотеки

мережі мають також 115 принтерів, 48 сканерів і 40 ксерокопіювальних апаратів. Варто також зазначити групу бібліотек, стан матеріально-технічної оснащеності яких оцінюється як задовільний самими їхніми працівниками. Так, позитивно оцінюється, наприклад, стан технічного забезпечення своїх бібліотек бібліотечними працівниками інститутів кібернетики, проблем міцності, Інституту фізики, ФГІНТУ.

Протягом звітного року деякі бібліотеки отримали технічні засоби, зокрема бібліотеки інститутів гідробіології, фізіології та Карадазького природного заповідника отримали по сканеру. Бібліотекам Національного науково-природничого музею, інститутів відновлюваної енергетики та гідробіології було придбано комп'ютери. Бібліотеки інститутів української археографії, хімії поверхні, літератури, Донецького ботанічного саду отримали по принтеру.

Однак, як засвідчує аналіз звітних даних, ступінь використання наявних технічних засобів у різних бібліотеках також суттєво відрізняється. Наприклад, при наявності у бібліотеці Інституту ядерних досліджень (штат - три працівники) двох комп'ютерів, одного сканера, двох принтерів і ксерокса протягом року було підготовлено лише два списки нових надходжень. При наявності в бібліотеці Інституту фізики напівпровідників (штаті - сім працівників, шість з яких – на посадах бібліографів), двох комп'ютерів, підключених до Інтернету і локальної мережі, двох принтерів і одного сканера протягом декількох років бібліотека практично не займається створенням електронного каталогу, підготовкою бібліографічних видань та інформаційних списків тощо. Деякі з бібліотек досить ефективно використовують свої мінімальні технічні й кадрові можливості для удосконалення бібліотечно-бібліографічного та інформаційного забезпечення користувачів. Це, наприклад, бібліотеки інститутів географії, керамології, надтвердих матеріалів, фізичної хімії та інших, штат яких нараховує від одного до трьох працівників.

Деякі бібліотеки протягом звітного року отримали можливості для доступу в Інтернет та підключення до локальної мережі установи. Це бібліотеки інститутів географії, геотехнічної механіки, гідромеханіки, електродинаміки, кібернетики, металофізики, монокристалів, народознавства, сходознавства, фізики напівпровідників. До локальних мереж були підключені бібліотеки інститутів економіки та прогнозування, кібернетики, фізики напівпровідників.

У звітах наголошується на необхідності модернізації існуючої технічної бази, зокрема бібліотек ГАО, інститутів мікробіології і

вірусології, літератури, філософії, радіоастрономічного та ін. Складна ситуація з технічним оснащенням спостерігається у бібліотеці Інституту механіки, де за даними звіту: «принтер не працює, комп'ютер старий і майже не працює. На сьогодні бібліотека послуговується лише двома друкарськими машинками. Друкарська машинка залишається основним технічним засобом і у бібліотеці Інституту прикладної фізики. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці, яка має два комп'ютери і принтер, також не використовує їх через зношеність та відсутність належної комп'ютерної підтримки. Несправність принтера і мала потужність застарілого комп'ютера не дозволили надрукувати і влити значну частину каталожних карток працівникам бібліотеки Інституту регіональних досліджень.

За звітними даними на початок 2014 р. відсутня комп'ютерна техніка в бібліотеках інститутів вугільних енерготехнологій, геології і геохімії горючих копалин, прикладної фізики, ІПРІ (є тільки друкарська машинка), проблем машинобудування, українознавства, мовознавства, української мови (є принтер та один несправний комп'ютер), фізико-технологічного інституту металів і сплавів, НІАЗ «Ольвія» та Експериментального відділення МГІ (2 друкарські машинки та мікрофот). Остаточо вийшли з ладу усі технічні засоби у бібліотеці Інституту біоорганічної хімії і нафтохімії.

Типовою проблемою для більшості бібліотек залишається відсутність у них автоматизованих бібліотечних програм для виконання завдань і функцій сучасної бібліотеки. На цей час за бібліотечними програмами працюють тільки до двох десятків бібліотек мережі. Здебільшого бібліотеками напрацьовано певний досвід роботи з демоверсією програми ІРБІС, а також здійснюється освоєння програми ІРБІС (бібліотеки інститутів археології, ІБПМ, ботаніки, відновлюваної енергетики, електрозварювання; зоології, проблем міцності та ін.), використовується програма УФД «Бібліотека» (бібліотеки інститутів металофізики та політичних і етнопонаціональних досліджень). Бібліотека Інституту геотехнічної механіки працює за програмою, яку використовують бібліотеки гірничо-металургійного комплексу регіону. На жаль, протягом звітного періоду бібліотека Інституту політичних і етнопонаціональних відносин, яка придбала два роки тому програму УФД «Бібліотека», зіткнулася з проблемою відсутності коштів і Інститут не зміг перерахувати фірмі «УФД» гроші на подальшу технічну підтримку програми.

Таким чином, оновлювання матеріально-технічної бази бібліотек, як і раніше, мало ситуативний, безсистемний характер,

обумовлений значною мірою погіршенням фінансування установ, непередбачуваним виходом з ладу амортизованої техніки, якою здебільшого комплектуються бібліотеки, відсутністю належного технічного супроводу автоматизації бібліотечно-інформаційних процесів.

Подальший розвиток сучасної бібліотеки органічно пов'язаний з вирішенням пріоритетних завдань її модернізації, фінансовим і матеріально-технічним забезпеченням, належною науково-методичною і технологічною підтримкою та програмним супроводом питань впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, міжбібліотечної взаємодії, раціонального формування і використання ресурсної бази бібліотечно-інформаційної системи НАН України.

5. Кадрове забезпечення бібліотек НДУ НАН України

Протягом 2013 р. суттєвих структурних змін у бібліотечно-інформаційній системі НДУ НАН України не відбулося. Як і у 2012 р., лишився незмінним кількісний склад бібліотек мережі, який становить 103 бібліотеки НДУ та дві бібліотеки-методичні центри – ЛННБ і НБУВ. За своїми ресурсними можливостями та кількістю працюючих бібліотеки суттєво відрізняються.

У бібліотечній системі НАН України серед бібліотек НДУ найбільший штат мали бібліотеки інститутів літератури (8 штатних одиниць), фізики та фізики напівпровідників (по 7 штатних одиниць). По 6 – було у штаті бібліотек інститутів історії України, кібернетики, проблем матеріалознавства, ІБПМ. Штат 13 бібліотек укомплектовано 4 працівниками. Найчисельнішою була група бібліотек (83 бібліотеки), штат яких становив від 1 до 3 працівників. І хоча кількість бібліотек НДУ в останні три роки не змінювалася, спостерігалася тенденція зменшення кількості працюючих у бібліотеках (з 279 штатних од. у 2011 р. до 274 у 2012 р. та 263 у 2013 р.). За звітний період штат працівників бібліотек скоротився на 16 од., зокрема скоротилася на 20 од. кількість працюючих саме на бібліотечних посадах (на початок 2014 р. – 247 осіб), оскільки їх переводили на посади спеціалістів інших інформаційних структур. Водночас до штату деяких бібліотек вводилися працівники на інженерні посади. Названі групи працюючих у структурі бібліотек було віднесено до категорії «інші співробітники».

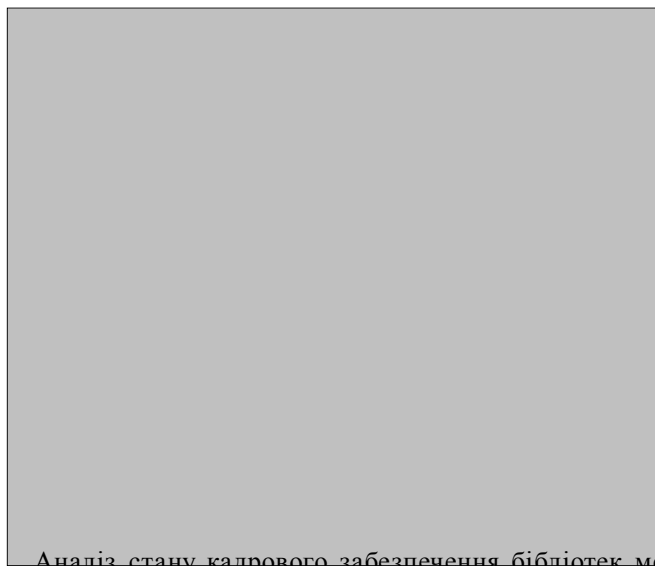
Вакантні посади, як правило, через певний період переходили до решти структурних підрозділів установи або скорочувалися. Адміністрації деяких НДУ знаходили можливість для практичної

підтримки бібліотек у питаннях розвитку новітніх інформаційних технологій, включали до їхнього штату чи прикріплювали за бібліотеками посади інженерів або програмістів. Наприклад, для ведення електронного каталогу і відцифрування колекційного бібліотечного фонду Т. І. В'яземського до штату бібліотеки Карадазького природного заповідника було введено посаду інженера. До бібліотек інститутів зоології, історії України, прикладної математики і механіки та кількох інших прикріплено технічних працівників з метою здійснення технологічного супроводу наповнення електронних каталогів та створення БД.

Протягом звітного року стан керівного складу бібліотек був відносно стабільним. Зміна керівника бібліотеки відбулася в одній установі – Інституті геології і геохімії горючих копалин. Динаміка змін кадрового забезпечення бібліотек НДУ протягом трьох останніх років представлена у таблиці 1.

Таблиця 1.

Кадрове забезпечення бібліотек

Аналіз стану кадрового забезпечення бібліотек мережі засвідчив ряд небажаних тенденцій, зокрема зменшення чисельності фахівців з бібліотечною (середньою та вищою освітою), а також

збільшення майже на 3 % групи працівників із загальною середньою освітою. Вивчення стану забезпеченості бібліотечної мережі фахівцями також підтвердило збереження тривожної тенденції щодо зменшення групи фахівців зі стажем бібліотечної роботи до 5 років та від 5 до 10 років, що свідчить про відсутність кадрового резерву на перспективу. Зростання груп працівників зі стажем роботи 30–40 і більше років підтверджує збереження багаторічної тенденції старіння бібліотечних колективів системи НАНУ.

Зважаючи на загострення проблеми фінансування, у ряді НДУ з другого півріччя 2013 р. почали переходити на скорочений робочий тиждень, відпустки за власний рахунок, вносити корективи до штатного розкладу структурних підрозділів і, зокрема, бібліотек, зменшення ставок. Наприклад, було зменшено на 0,2 ставку виконуючого обов'язки бібліотекаря Інституту проблем природокористування та екології, який до цього працював на 0,5 ставки, на 0,2 було також зменшено наприкінці року ставку завідувача бібліотекою Кримського філіалу Інституту археології; на 0,25 скоротили ставку бібліотечного працівника Полтавської гравіметричної обсерваторії, який до цього мав 0,5 ставки. За два останніх роки було скорочено 3 бібліотечні ставки в Інституті металофізики.

У режимі неповного робочого тижня з відповідним зменшенням зарплати 9 місяців працював колектив бібліотеки Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення; півроку на 0,9 ставки працювали співробітники бібліотеки Інституту філософії; на 0,85 ставки – співробітники Інституту проблем машинобудування. Завідувач бібліотеки Інституту прикладної фізики п'ять місяців працювала на 0,6 та сім місяців на 0,5 ставки. По п'ять днів відпустки за власний рахунок мали працівники бібліотеки Інституту радіофізики та електроніки; дванадцять днів становила відпустка за власний рахунок завідувача бібліотеки Інституту гідромеханіки. По шість днів у відпустці за власний рахунок перебували співробітники бібліотеки Інституту фізики напівпровідників; по чотири дні – працівники бібліотек інститутів археології та теоретичної фізики. У режимі чотириденного робочого тижня працювала бібліотека Інституту проблем матеріалознавства.

Водночас адміністрації деяких установ знаходили шляхи для сприяння подальшому розвитку бібліотечних колективів. Наприклад, по одній штатній одиниці додатково було виділено бібліотекам Державного природознавчого музею та Інституту відновлюваної

енергетики. На виконання додаткового навантаження було виділено 0,5 штатної одиниці бібліотеці Інституту соціології. З урахуванням означеної ситуації з фінансовим і кадровим забезпеченням керівники бібліотек опинилися перед необхідністю постійного відстеження стану справ для прийняття оперативних організаційних рішень, пов'язаних з перерозподілом між співробітниками обов'язків, пошуком додаткових резервів з метою збереження належного рівня бібліотечно-інформаційного забезпечення користувачів. Прикладом вмілого оперативного реагування на такі виклики часу і раціонального використання інтенсивності праці як основного резерву стала робота бібліотеки Інституту металофізики. Незважаючи на те, що протягом трьох останніх років її штат щороку скорочувався на одну одиницю, обсяги і рівень виконуваної ним роботи залишалися досить високими. Належним рівнем інтенсивності і результативності праці відзначаються колективи інших бібліотек, зокрема, ГАО, інститутів теоретичної фізики, народознавства, Державного природознавчого музею та ін.

Варто зазначити посилення дослідницького характеру роботи бібліотек, її планованість і системність, вміння більшості керівників бібліотек чітко розставити потрібні акценти на кожному з її етапів. Показовим є приклад бібліотеки Державного природознавчого музею. Ця бібліотека здійснила значну роботу з упорядкування та переміщення бібліотечного фонду з метою виявлення та складання списку раритетів, створення електронного і топографічного каталогів, опрацювання та каталогізації фонду усіма європейськими мовами до 1939 року. Було підготовлено і затверджено на вченій раді Музею список, кількість і оціночну вартість обмінного фонду; підготовлено список із зазначенням місцезнаходження на полицях цінних видань та історичних предметів до каталогу «Клейноди музею ім. Дідушицьких у Львові». Практичні напрацювання слугували основою для роботи над статтею про бібліотеку Музею, участі у роботі семінару «Експозиції музеїв міст Кракова і Вроцлава: Позитивний і негативний досвід». На жаль, число бібліотек, що активно займалися підготовкою та публікацією статей, зменшилося. Найбільшою публікаційною активністю у звітному році вигідно відрізнялися бібліотеки Інституту ботаніки (підготовлено 4 статті до «Енциклопедії сучасної України» і статтю до «Українського ботанічного журналу») та Карадаського природного заповідника (опубліковано три статті, а також підготовлено матеріал до ювілейного збірника, присвяченого 100-річчю Карадаської біологічної станції).

Характерним є розширення кола бібліотек, що стають повноцінними учасниками наукового процесу своїх установ, наприклад, робота бібліотеки Інституту літератури з виконання окремої наукової теми. На належному фаховому рівні здійснюється інформаційно-бібліографічний супровід науково-дослідної роботи своїх установ бібліотеками інститутів археології, геологічних наук, електрозварювання, історії України, кібернетики, проблем міцності, фізіології.

Аналіз діяльності бібліотек засвідчив також факт виконання більшістю бібліотек додаткових навантажень, разових завдань, отриманих від адміністрації установ. Наприклад, на бібліотеку Інституту сходознавства було покладено завдання розсилки видань Інституту бібліотекам наукових установ і навчальних закладів. Понад 1700 прим. видань Інституту історії України поширила завідувач бібліотеки цієї установи; завідувач бібліотеки НІАЗ «Ольвія» займалася додатково упорядкуванням та описом справ архівних документів своєї установи, завідувач бібліотеки Інституту вугільних енерготехнологій виконувала доручення щодо реєстрування документів Інституту в інших організаціях. Завідувач бібліотеки Інституту електронної фізики поєднувала свою роботу з виконанням громадських доручень, роботою в комісії зі списання матеріалів та виконанням обов'язків профгрупорга, залучалася до культурно-масової роботи, виконувала разові доручення адміністрації. Близько 70 % робочого часу завідувача бібліотеки Криворізького ботанічного саду у літній сезон складала екскурсійна робота. Крім того, вона виконувала обов'язки голови профкому, працювала в комісії соціального страхування.

У полі зору більшості бібліотечних колективів знаходилися питання підвищення кваліфікації. Бібліотеки прагнули набувати і збагачувати власний досвід міжбібліотечної взаємодії та міжнародного співробітництва, обмінюватися інформацією професійного характеру. Успішно співпрацювала у міжнародній робочій групі експертів з морського інформаційного менеджменту при Міжурядовій Океанографічній комісії ЮНЕСКО завідувач бібліотеки ІБПМ О. А. Акімова, обрана до складу цієї комісії у 2012 р. У звітному році нею проведено тренінг та консультації для двох бібліотек мережі НАН України – інститутів ботаніки та зоології. Продовжуючи співпрацю у Європейській асоціації бібліотек і інформаційних центрів з морських і водних наук, О. А. Акімова брала

участь у конференції Асоціації, на якій інформувала про ефективність здійснених нею тренінгів.

Для більшості іногородніх бібліотек (усіх науково-дослідних установ НАН України, крім тих, що розташовані у м. Києві), система підвищення кваліфікації обмежувалася регіональним рівнем і носила здебільшого міжвідомчий характер. Так, працівники бібліотеки Інституту геотехнічної механіки брали участь у роботі семінару-практикуму на базі НТБ ВАТ «Донецьк кокс» на тему «Ефективне використання сучасних інформаційних ресурсів для забезпечення якісного бібліотечно-бібліографічного обслуговування спеціалістів підприємств». Працівники бібліотеки НТК «Інститут монокристалів» брали участь у заходах з підвищення фахової підготовки, що проводилися ХДНБ ім. Короленка та бібліотекою Харківського політехнічного університету.

Успішно представила роботу Інституту зі створення сайту установи працівникам бібліотек НДУ НАН України, розташованим у м. Києві, бібліотека Інституту історії України (за активного сприяння дирекції). Бібліотекою також напрацьовано досвід роботи щодо пропаганди бібліотечної професії, проведення практики для студентської молоді, зокрема, для студентів бібліотечних факультетів. Аналогічна робота проводилася бібліотекою Інституту археології, завідувачем якої було розроблено і прочитано для студентів Києво-Могилянської академії курс лекцій з бібліографії археології.

Пріоритетним напрямом навчання та обміну досвідом для бібліотек більшості установ стало опанування новітніми інформаційними технологіями. Здебільшого такі навчання відбувалися спільно з іншими інформаційними підрозділами своїх установ. Наприклад, для бібліотеки Інституту електродинаміки спільно з ВНТІ було проведено два семінари з питань освоєння ІРБІСу. Зростала роль бібліотек з пропаганди бібліотечно-інформаційних послуг, навчання читачів використанню комп'ютерних технологій. Для аспірантів, студентів і молодих спеціалістів Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення бібліотекою проводилися щоквартальні практичні заняття з методики пошуку документів у довідково-бібліографічному апараті бібліотеки, з визначення індексу УДК, складання бібліографічних списків до наукових публікацій та ін. Аналогічний досвід роботи мають працівники бібліотек інститутів економіки та прогнозування, соціології та ін.

У звітах більшості бібліотек про роботу в 2013 р. позитивно оцінюється підтримка бібліотечних колективів адміністраціями та ІБР

установ. Зокрема, наголошувалося на дієвості такої підтримки в інститутах геохімії, мінералогії та рудоутворення, економіки і прогнозування, економіки промисловості, електрозварювання, енциклопедичних досліджень, клітинної біології та генетичної інженерії, математики, органічної хімії, фізики, фізичної хімії, ФГІНТу, фізіології рослин, Донецького фізико-технічного та Одеського фізико-хімічного інститутів, Донецького ботанічного саду, Експериментального відділення МГІ та ін. Зберігається практика заслуховування і обговорення проблем роботи бібліотеки на засіданнях ІБР та вчених рад інститутів кріобіології і кріомедицини, радіофізики і електроніки, металофізики, Кримського філіалу Інституту археології. Заслужують також на увагу, наприклад, факти передплати директором Інституту фізичної хімії для бібліотеки за власний кошт іноземного профільного журналу, а також прийняття дирекцією спільного рішення з ІБР про створення комісії з підготовки та видання біобібліографій вчених Інституту і організації обмінного фонду видань науковців установи.

Навіть за умов економічної нестабільності приділялася увага питанням матеріального та морального стимулювання праці. Так, адміністрації низки установ знаходили можливість для збереження працівникам протягом усього року повних ставок, виплати надбавок та премій (Інститут геологічних наук). Повна заробітна плата та усі необхідні доплати виплачувалися завідувачу бібліотеки Інституту проблем моделювання в енергетиці, колективу бібліотеки Інституту фізики. Надбавки і доплати сплачувалися працівникам бібліотеки Інституту теоретичної фізики. Доплати за вислугу років та особливі умови роботи отримували колектив бібліотеки Донецького фізико-технічного інституту.

Низка бібліотек поряд з усіма доплатами отримала також разову матеріальну допомогу на оздоровлення. Це бібліотеки інститутів географії, геофізики, енциклопедичних досліджень, надтвердих матеріалів, сорбції та проблем ендоекології. Окрім премій, за виконання окремих доручень Кабінету Міністрів, Міністерства економіки і Верховної Ради і сприяння у виконанні господарсько-договірних робіт працівники бібліотеки Інституту економіки та прогнозування також отримали матеріальну допомогу на оздоровлення. Стимулюючі премії за надання допомоги у виконанні наукових бюджетних тем та надбавки за знання іноземної мови отримували працівники бібліотеки Інституту прикладних проблем механіки і математики. Премію у кінці року та матеріальну допомогу

на оздоровлення у розмірі частини заробітної плати було виплачено колективу бібліотеки Інституту історії України. Надбавки та квартальні премії отримували працівники бібліотеки Інституту електродинаміки, їм же пропонувалися путівки на оздоровлення. Надбавку у розмірі 50 % до місячного окладу та премію за підсумками року отримав колектив бібліотеки Інституту математики.

Певна увага приділялася питанням морального стимулювання праці. Зокрема, було відзначено дипломом за організацію виставкової акції «Барвіста Україна» та участь у фестивалі науки бібліотеку Інституту математики. Бібліотека Інституту електронної фізики за участь в організації міжнародної наукової конференції молодих науковців отримала подяку від дирекції установи. Доброю традицією адміністрації та співробітників установи стало вшанування працівників бібліотеки у день їхнього професійного свята в Інституті математики.

Таким чином, незважаючи на недостатнє фінансування, бібліотечні колективи більшості установ намагалися спрямовувати увагу на підвищення рівня професійної майстерності і ефективності праці, вивчення та максимальне задоволення сучасних інформаційних потреб учених і фахівців. Однак для значної частини бібліотек суттєвим та мало використаним резервом залишається забезпечення доступу до комп'ютерних мереж, впровадження корпоративного підходу до організації бібліотечної діяльності, забезпечення належного рівня матеріального та морального стимулювання бібліотечної праці.

Аналіз планово-звітної документації бібліотек НДУ

Одним з визначальних чинників організації ефективного функціонування бібліотеки як невід'ємної частини наукової інфраструктури установи є чітка система планування на основі аналізу, оцінки і прогнозування роботи, визначення пріоритетних завдань, впровадження новітніх інформаційних технологій та міжбібліотечне співробітництво. Основи цієї роботи щороку традиційно закладаються для кожного бібліотечно-інформаційного підрозділу (бібліотеки) НДУ НАН України у листі ІБР Президії НАН України. У листі за № 37/823 від 16.12.2013 р. про підготовку звіту про роботу бібліотеки за 2013 р. та основні завдання на наступний рік бібліотекам було рекомендовано підготувати звіт, у якому надати інформацію про стан виконання планових завдань, оцінку зробленого та причини невиконання запланованого, висвітлити основні орієнтири у роботі на наступний рік. Зазвичай у

такому листі йдеться про необхідність дотримання визначеної структури звіту – наявність текстової частини і системи додатків, заповнення яких передбачає обов'язкове використання показників, задокументованих в обліковій документації бібліотеки.

Багаторічна практика структурування планово-звітної документації бібліотек, оновлення та доповнення її додатками, спрямованими на поглиблення та актуалізацію багатоаспектного вивчення різних складових бібліотечної діяльності, залучення до її аналізування науковців і практиків НБУВ мають на меті сприяти підвищенню дієвості науково-методичної допомоги з боку методичних центрів – НБУВ і ЛННБ, напрацюванню організаційних, управлінських, методичних і технологічних рішень щодо взаємодії та забезпечення повноцінного функціонування кожної з бібліотек як органічної складової єдиної бібліотечно-інформаційної системи НАН України. Якісний рівень підготовки плану-звіту – запорука вмілої організації роботи бібліотеки, один з основних посадових обов'язків її керівника та визначальних чинників оцінки професіоналізму усього колективу. Слід також пам'ятати про те, що плани і звіти про роботу бібліотек НДУ є документами архівного зберігання, і тому важливо забезпечити належний фаховий рівень підготовки згаданої документації як вагомий аргумент у дослідженні еволюції бібліотеки та визначенні оцінки її діяльності.

Вивчення планово-звітної документації бібліотек за 2013 р. дозволило зробити ряд висновків. Так, аналіз результатів самої планово-звітної кампанії вкотре засвідчив факт недисциплінованості майже половини керівників бібліотек, які надали звіти несвоєчасно, із порушенням терміну їх подання до методичного центру із запізненням на 15–30 днів. Кілька років поспіль деякими бібліотеками ігноруються зауваження методичного центру щодо необхідності обов'язкового вміщення до звіту текстової частини, усіх рекомендованих додатків, а також відображення у додатку ІА основних планових показників роботи і показників виконання завдань попереднього року. Деякі працівники представили не завжди аргументовані, з помилковими даними, не вичитані звіти. Залишилися без пояснень факти суттєвого збільшення або зменшення кількості читачів та інших показників роботи, що є свідченням не лише неухважного ставлення до підготовки плану-звіту, а і насамперед відсутності в бібліотеці належно налагодженого і задокументованого обліку роботи. Перераховане негативно позначається на

оперативності та якості опрацювання планово-звітної документації фахівцями методичних центрів.

Водночас позитивним є факт збільшення, порівняно з минулими роками, групи бібліотек, яка вмiло організувала свою діяльність упродовж року, органічно поєднуючи практичну і наукову роботу, підвищуючи професійний рівень підготовки своїх планів-звітів, які відзначаються продуманістю і аргументованістю, наступністю у плануванні та здійсненні заходів у кожному з напрямів бібліотечної роботи.

Так, поряд з традиційно підготовленими на належному фаховому рівні звітами бібліотек ГАО, інститутів археології, ІБПМ, ботаніки, газу, електрозварювання, зоології, Державного природознавчого музею, інститутів імпульсних процесів і технологій, історії України, кібернетики, літератури, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, Карадазького природного заповідника, інститутів клітинної біології та генетичної інженерії, народознавства, проблем міцності, фізико-хімічного, фізичної хімії, чорної металургії та ін. варто також відзначити зростання фахового рівня підготовки звітів про роботу бібліотек інститутів геологічних наук, геофізики, геохімії, мінералогії та рудоутворення, економіки і прогнозування, хімії поверхні, Національного науково-природничого музею, інститутів геофізики, керамології, радіофізики і електроніки та ін. З обґрунтуванням норм на виконання основних бібліотечно-інформаційних процесів підготовлено план і звіт керівником бібліотеки Донецького ботанічного саду.

Переконливо виглядає аргументація висновків аналізу роботи бібліотеки Інституту геотехнічної механіки, визначення причин недовиконання планових завдань, оперування статистичними даними двох останніх років. Інформативний звіт підготовлено бібліотекою Інституту народознавства. Він містить поглиблений аналіз вивчення потреб науковців в інформаційному забезпеченні та довідково-бібліографічному обслуговуванні, визначення комплексу ефективних форм і методів цієї роботи. Чіткий аналіз і конкретизація проблем та висновків характеризують звіти бібліотек інститутів механіки, металофізики, радіофізики і електроніки; чіткість, лаконічність інформації і точність у заповненні додатків вигідно відрізняють звіт бібліотеки Інституту технічної механіки.

Низка бібліотек з невеликим штатом у своїх звітах акцентують увагу саме на особливостях і специфіці своєї роботи, що може стати корисною інформацією для колег з невеликих бібліотек.

Таку корисну інформацію для практиків містять звіти, наприклад, бібліотек інститутів географії, керамології, Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія», Національного науково-природничого музею, Криворізького ботанічного саду та ін. Перелічені бібліотеки від більшості інших вигідно відрізняє той факт, що при штаті 1–2 працівники ними виконуються значні обсяги роботи з упорядкування книжкових фондів і каталогів, довідково-бібліографічного апарату бібліотеки, інформаційного забезпечення науково-дослідної роботи, пропаганди робіт науковців своїх установ, організації для них персональних книжкових виставок і створення біобібліографій, презентації нових видань тощо.

Заслугує на увагу звіт бібліотеки Радіоастрономічного інституту, досвід її роботи з електронними ресурсами, обслуговування в скайп-режимі, організації віртуальної книжкової виставки тощо. Послідовно збагачує досвід роботи з електронними ресурсами бібліотека ГАО, основні етапи якої на сьогодні становлять: створення електронного каталогу, електронної картотеки, електронної книжкової виставки, виставки колекцій.

Водночас варто відзначити як позитивне, окремі елементи роботи, що характеризують діяльність конкретної бібліотеки. Наприклад, досвід роботи бібліотеки ГАО з усунення читацької заборгованості з допомогою адміністрації установи, систематичний аналіз складу читачів, вивчення динаміки змін читацьких запитів (бібліотеки інститутів археології, геологічних наук), досвід створення електронних БД користувачів (бібліотека Інституту геофізики) та депозитарію (Інститут регіональних досліджень та ІБПМ). Заслугує на увагу інформація про організацію каталогів виставок, присвячених співробітникам-ювілярам (бібліотека Інституту мікробіології і вірусології) та ін.

За умови дотримання керівниками бібліотек уніфікованої форми додатків та уважного їх заповнення працівники методичного центру мають можливість із найбільшою ймовірністю дослідити стан справ у кожній конкретній бібліотеці, узагальнити отримані дані, пропозиції та побажання з місць у цілому по системі НАН України, визначити основні тенденції діяльності бібліотек, проблемні питання, окреслити нові завдання, якнайповніше використовувати отримані від бібліотек дані під час підготовки пропозицій щодо формування державної бібліотечної політики, правового та соціального захисту бібліотекаря і бібліотеки, посилення практичної спрямованості

методичної допомоги з питань бібліотечно-інформаційного та бібліографічного забезпечення науки.

Як завжди уважно і відповідально до заповнення статистичних даних (додатки 1А та 2А) поставилися працівники бібліотеки ГАО. Ця бібліотека одна з небагатьох надала найповнішу інформацію про роботу з електронними ресурсами (додаток 8А). Окрім неї, цей додаток було подано лише бібліотеками інститутів археології, ботаніки, економіки та прогнозування, клітинної біології та генетичної інженерії, політичних і етнонаціональних досліджень, проблем міцності, проблем реєстрації інформації, Радіоастрономічного інституту, інститутів регіональних досліджень, соціології, фізики.

Чітко заповнено додатки 1А та 2А бібліотеками інститутів геологічних наук, географії, геофізики, економіки промисловості, економіки і прогнозування, фізико-технологічного металів і сплавів, кібернетики, математики, металофізики, проблем матеріалознавства, технічної механіки, історії України, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, літератури, українознавства, органічної хімії, фізико-хімічного інституту, філософії, української археографії, ядерних досліджень, Донецького ботанічного саду, Національного науково-природничого музею.

Ефективну працю з децентралізованого поповнення фонду зарубіжною періодикою засвідчили дані додатку 9А бібліотек ІБПМ, інститутів географії, гідробіології (значний перелік назв), геології і геохімії горючих копалин, геотехнічної механіки, геофізики, геохімії, мінералогії та рудоутворення, зоології, електродинаміки, металофізики, мікробіології і вірусології, молекулярної біології і генетики, проблем міцності, МГІ, народознавства, Радіоастрономічного інституту, інститутів регіональних досліджень, соціології, сходознавства, теоретичної фізики, технічної теплофізики, фізіології, фізико-хімічного, філософії, ФГНГ, хімії поверхні, чорної металургії, Державного природознавчого музею, Національного ботанічного саду.

Одним з перспективних напрямів посилення у подальшому корпоративних міжбібліотечних зв'язків може стати співпраця бібліотек НДУ з НБУВ у виконанні тематичних бібліографічних довідок за умови надання бібліотеками інформації про виконані ними довідки до НБУВ, тобто йдеться про заповнення додатку 3Б. Згідно зі зведеними даними цього додатку тематичні бібліографічні списки (бібліографічні довідки) надавали своїм користувачам лише 25 %

бібліотек, серед яких бібліотеки інститутів археології, газу, геофізики, геохімії, мінералогії та рудоутворення, гідромеханіки, Донецького ботанічного саду, інститутів експериментальної патології, онкології і радіобіології, імпульсних процесів і технологій, літератури, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, ІХВС, фізико-хімічного інституту та ін. Як засвідчує практика, більшість з бібліотек досить активно використовують у довідково-бібліографічному обслуговуванні своїх читачів таку форму роботи, як надання бібліографічних довідок, проте не обліковують і не оформлюють цю роботу належним чином.

Аналіз звітів бібліотек також засвідчив втрату популярності серед більшості бібліотек такої ефективної комплексної форми роботи, як «Дні інформації», через незначне надходження літератури, неможливість збирати на такий захід аудиторію (у зв'язку з роботою більшості установ за скороченим робочим тижнем). З означених причин «Дні інформації» застосовуються у практиці близько десятка бібліотек.

Суттєвий внесок у підвищення ефективності методичного забезпечення діяльності бібліотек системи НАН України, його наближення до потреб практики, роблять щороку керівники більшості бібліотек у своїх звітних документах, даючи зауваження та пропозиції щодо удосконалення роботи методичних центрів, проблематики, що потребує розробки інструктивних, методичних і технологічних рішень, підготовки відповідних інструктивно-методичних документів, консультацій та проведення семінарських занять і практикумів, визнаних бібліотеками як найбільш ефективні форми методичної роботи.

Аналіз поданих пропозицій засвідчив, що найбільш поширеними і актуальними для більшості бібліотек є питання, пов'язані з бібліотечними фондами. Зокрема, пропонуються до розробки питання обліку та переоцінки фондів (Національний ботанічний сад, Фізико-хімічний інститут), оцінки дарів, зарубіжної та вітчизняної літератури (інститути мистецтвознавства, фольклористики та етнології; мовознавства), оцінки книжкових видань, що надходять до бібліотеки без супровідного документа та оцінки книг, виданих до переоцінки фондів 1996 р., списання літератури (Інститут української мови), списання дублетних видань (ГАО). На думку керівника бібліотеки Інституту механіки, у бібліотек існує потреба у методичній розробці цілого комплексу питань з обліку бібліотечних фондів, нових технологій і засобів обліку усіх видів документів, визначення причин списання документів, інформації з досвіду перевірок бібліотечних фондів та документального

оформлення їх результатів. Пропонуються до розробки питання роботи з обмінними фондами бібліотек (інститути української мови, фізики напівпровідників, гідробіології). Бібліотекою Інституту кібернетики пропонується розробити нову інструкцію з обліку бібліотечних фондів.

Окремий блок проблемних питань складають електронні ресурси. Зокрема, комплекс питань зі створення, збереження та використання ресурсів пропонується до розгляду бібліотекою Інституту геологічних наук. Потребують напрацювань питання програмного забезпечення, освоєння програми ІРБІС. Бібліотека Інституту радіофізики і електроніки акцентувала увагу на необхідності розробки рекомендацій щодо роботи з обліку і каталогізації документів. Бібліотека Інституту економіки промисловості висловила потребу в консультаціях з опису різних видів відцифрованих документів і колекцій. Бібліотеки Інститутів фізіології, гідробіології, клітинної біології та генетичної інженерії пропонують продовжити заняття з освоєння програми ІРБІС, створення електронних каталогів, зокрема корпоративних. Досвід створення веб-сторінки цікавить бібліотеку Інституту гідробіології.

Пропонується до розгляду низка питань, пов'язаних з використанням традиційних технологій, наприклад в оформленні алфавітного каталогу (бібліотека Інституту філософії), корегуванні УДК згідно з новими науковими напрямками (Інститут проблем матеріалознавства). Йдеться про консультації з редагування каталогів (бібліотеки інститутів хімії поверхні, демографії та соціальних досліджень), необхідність поширення серед бібліотек методики складання бібліографічного покажчика (бібліотеки інститутів ботаніки та проблем природокористування), інформування про досвід впровадження платних послуг (бібліотека МГІ). Бібліотеку Інституту регіональних досліджень цікавлять сучасні методи довідково-бібліографічного обслуговування читачів. Надзвичайної актуальності набувають для бібліотек питання, запропоновані бібліотечними працівниками Інституту світової економіки з реорганізації бібліотеки НДУ та Інституту археології, щодо статусу бібліотеки і наукового статусу її працівників, правових відносин бібліотеки і установи, визначення індексу цитування науковців. Цілком слушною є пропозиція бібліотеки Інституту мікробіології і вірусології організувати курси підвищення кваліфікації для працівників, які не мають бібліотечної освіти.

Таким чином, аналіз звітних документів, зауважень і пропозицій, наданих працівниками бібліотек, є свідченням орієнтованості бібліотек на подальше удосконалення розвитку кожної з них як важливої складової єдиної бібліотечно-інформаційної системи НАН України, яка базуватиметься на модернізації бібліотек, розвитку новітніх технологій та інтеграції ресурсів, професіоналізмі бібліотечно-інформаційних працівників.

Пропозиції бібліотек враховуються при плануванні науково-методичної роботи НБУВ. Передбачається проведення комплексу заходів, зокрема для бібліотек НДУ НАН України, розташованих у м. Києві, з теоретичних і практичних питань з усіх напрямів бібліотечної роботи. Для бібліотек системи НАН України здійснюється підготовка аналітичних та інформаційних матеріалів, а також консультацій з різних питань. Ці матеріали вміщуються на сторінках журналу «Бібліотечний вісник», у щорічному збірнику «Робота бібліотек науково-дослідних установ Національної академії наук України в... році» та чергових випусках збірника документів і матеріалів «Організація роботи бібліотеки науково-дослідної установи Національної академії наук України». Здійснюється розсилка інформації за фахом до бібліотек науково-дослідних установ електронною поштою. Подальшого розвитку набуває діяльність НБУВ як методичного центру у питаннях підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, навчання сучасним засобам роботи та інформаційним технологіям шляхом використання дистанційних технологій.

II КОНСУЛЬТАЦІЇ

Самохіна Н. Ф.,

зав. відділу НБУВ, канд. техн. наук

Представлення наукових фахових видань в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України»

Інформаційний ресурс «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) – зібрання електронних версій періодичних наукових фахових видань – засвідчив, що потреба у вільному доступі до електронних версій наукових журналів є достатньо актуальною. Наукові установи та навчальні заклади виявляють зацікавленість у розміщенні електронних версій своїх періодичних видань у зібранні «Наукова періодика України» на веб-порталі НБУВ, що сприяє більшій поінформованості про видання серед наукового загалу та дає можливість вести активний обмін з вітчизняними та зарубіжними установами.

Ще у 2008–2009 рр. НБУВ розпочала формування інформаційного ресурсу «Наукова періодика України». Нормативною базою для реалізації цього проекту стали Закон України № 537-V від 09.01.2007 р. «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1111 від 17.10.2012 р. «Порядок формування Переліку наукових фахових видань України» та Наказ ВАК України і НАН України № 436/311 від 07.07.2008 р. «Про затвердження Порядку передавання електронних копій періодичних друкованих наукових видань на зберігання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського», що передбачають передавання до НБУВ засновниками наукових журналів та збірників наукових праць електронних копій видань, які НБУВ безоплатно розміщує на своєму веб-порталі та забезпечує до них доступ <http://www.nbuv.gov.ua>.

У зв'язку з реконструкцією старого сайту НБУВ інформаційний ресурс «Наукова періодика України» з вересня 2013 р. був переведений на нову платформу (САБ ІРБІС) для забезпечення нових пошукових можливостей та інтеграції до міжнародних науково-інформаційних систем. Створення електронного інформаційного ресурсу «Наукова періодика України» здійснюється відділом наукової організації електронних інформаційних ресурсів (ВНОЕІР) НБУВ. Для наукового

опрацювання електронних матеріалів у САБ ІРБІС розроблено більше ста відповідних полів та підполів, до яких заносяться відомості про кожен журнал. На сьогодні на нову пошукову платформу переведено 2200 періодичних видань (з них 400 електронних аналогів нових назв, раніше не відображених, а також 47 журналів, що існують лише в електронній формі). Інформаційний ресурс «Наукова періодика України» представляє 150 тис. наукових статей, внесених до змісту відповідних номерів періодичних видань.

Як зазначалося, зміни у правилах подання електронних версій періодичних фахових видань, пов'язані з переведенням інформаційного ресурсу «Наукова періодика України» на нову платформу, що дасть можливість у перспективі інтегрувати електронну наукову періодику до єдиного пошукового апарату НБУВ.

Перевагами нового інтерфейсу інформаційного ресурсу «Наукова періодика України» є:

- представлення повної інформації про публікацію: журнал, випуск, рік тощо;
- забезпечення правильного бібліографічного опису наукових публікацій відповідно до ДСТУ;
- проведення пошуку публікацій за «Авторським покажчиком», «Покажчиком назв публікацій», що дає можливість підібрати всі публікації даного автора в електронному вигляді;
- проведення розширеного пошуку за ключовими словами із назв публікацій;
- добирання всіх публікацій певного автора зі знайденого бібліографічного опису за гіперпосиланням;
- здійснення переходу від бібліографічного опису наукової публікації за гіперпосиланням до повного опису журналу для з'ясування його фахової спрямованості та спеціальності ДАК України;
- здійснення переходу від бібліографічного опису наукової публікації за гіперпосиланням до змісту журналу для перегляду всіх публікацій випуску;
- забезпечення попереднього перегляду тексту без його завантаження на комп'ютер користувача (має бути встановлена програма для перегляду PDF-файлів);
- інтеграція відомостей «Наукової періодики України» з «Реферативною базою даних». Реалізована можливість скористатись розширеним пошуком, який надає реферативна база даних, а потім переглянути знайдені повні тексти статей: для електронних версій публікацій виводиться інформативний реферат;

у реферативній базі даних вводяться посилання на відповідний повний текст публікації.

Роботу інформаційного ресурсу «Наукова періодика України» забезпечує відділ програмно-технологічного забезпечення комп'ютерних мереж НБУВ, у структурі якого створено дві групи: організації електронних наукових фахових періодичних видань та організації наукової електронної бібліотеки. Група організації електронних наукових фахових періодичних видань здійснює наповнення та наукове опрацювання інформаційного ресурсу «Наукова періодика України». Керівник групи організації електронних наукових фахових періодичних видань відповідає за загальну координацію роботи групи, проводить первинну експертизу комплектності та відповідності отриманого пакета документів встановленим вимогам, вносить до переліку нові назви наукових журналів та фахових видань, врегульовує проблеми, що виникають у взаємовідносинах Бібліотеки з редакціями тощо. Кожен випуск електронної версії періодичного видання має бути оформлений за відповідними правилами, поданими на веб-сайті НБУВ (Пам'яка щодо підготовки електронної версії періодичного видання до публікації).

Адміністратор інформаційного ресурсу є відповідальним за приймання електронних матеріалів. Він спілкується з редакціями наукових видань, проводить листування електронною поштою, здійснює приймання електронних копій на компакт-дисках або флеш-носіях (доставлених особисто, надісланих Укрпоштою, службою кур'єрської доставки тощо), перевіряє комплектність та відповідність матеріалів, що надаються видавцями встановленим вимогам, проводить первинну перевірку всіх наданих файлів. Після розміщення видання в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України», передавання електронних копій проводиться, в основному, засобами електронної пошти, тобто матеріали потрапляють до адміністратора ресурсу за адресою e-journals@nbuv.gov.ua. У цьому випадку редакція видання надсилає не весь комплект документів, а лише ті матеріали, які необхідно преставити або оновити. У разі виявлення відсутніх, пошкоджених або неналежно оформлених документів або файлів керівник групи та адміністратор інформаційного ресурсу повідомляють про це редакцію видання і роблять відповідні помітки у реєстрі надходжень, в якому фіксують всю службову інформацію щодо відомостей про наукове періодичне видання, його електронні копії, прийняті бібліотекою на зберігання.

Серед наукових видань інформаційного ресурсу «Наукова періодика України» як приклад належного оформлення та чіткої співпраці видавців з відділом програмно-технологічного забезпечення комп'ютерних мереж НБУВ можна назвати видання «Демографія та соціальна економіка» (<http://www.nbuv.gov.ua/j-tit/dse>) та «Український соціум» (<http://www.nbuv.gov.ua/j-tit/Usoc>).

Адміністратор інформаційного ресурсу також здійснює розподіл файлів, отриманих від редакції видання, між операторами для опрацювання. Так, до комп'ютера керівника групи потрапляють анкети з вихідними відомостями періодичних видань (для оновлення відомостей про журнали, внесення до переліку фахових видань нового наукового журналу), ілюстративний матеріал, наданий у комплекті документів. На комп'ютери співробітників групи організації електронних наукових фахових періодичних видань адміністратор інформаційного ресурсу направляє комплекти файлів тих випусків видань, що потребують опрацювання. Оновлення веб-порталу НБУВ здійснюється раз на добу, тому опрацьовані випуски електронних періодичних видань з'являються на веб-порталі наступного дня. Також адміністратор ресурсу приймає результати роботи у операторів і формує страхову копію електронних документів.

Якщо редакція видання потребує довідки про внесення електронної копії видання на зберігання до НБУВ для перереєстрації часопису в ДАК України, відповідну довідку готує керівник групи за фактом представлення електронного аналогу наукового періодичного видання на веб-порталі НБУВ.

При першому зверненні до НБУВ щодо розміщення періодичного наукового видання на веб-порталі Бібліотеки редакція видання формує пакет супровідних документів. До цього пакета входять такі документи:

1. Лист-клопотання від установи-видавця періодичного видання на офіційному бланку, засвідчений підписом керівника установи. Лист готується у довільній формі, без зазначення конкретних номерів і років, які видавець просить взяти на зберігання.
2. Сканована копія «Свідоцтва про державну реєстрацію засобу масової інформації» оформлена у вигляді файла формату jrg.
3. Сканована копія обкладинки одного з нових випусків видання оформлена у вигляді файла формату jrg (розмір 140x200 пікс.).
4. Анкета «Інформація для титульного файла» подається у вигляді таблиці текстового редактора Word:

Рік заснування:
Тематика:
Реферативні бази даних: назва БД, назва видання у БД, інтернет-посилання
ISSN:
Свідоцтво про державну реєстрацію:
Фахова реєстрація у ДАК України:
Галузь науки:
Періодичність:
Мова видання:
Засновник:
Головний редактор:
Заступники головного редактора:
Відповідальний секретар:
Члени редакційної ради:
Члени редколегії: (з розкриттям вчених звань)
Адреса редакції:
Телефон:
Е-пошта:

На вимогу редакції видання може бути встановлений період затримки представлення нових випусків журналу у відкритому доступі. У разі, якщо видавець бажає встановити термін такої затримки, замість листа-клопотання надається договір про передачу електронної копії на зберігання, у якому вказуються умови та терміни публікації нових випусків видання в інформаційному ресурсі. Пакет супровідних документів представник редакції видання привозить особисто, надсилає Укрпоштою або іншою службою доставки документів.

Сьогодні в межах інформаційного ресурсу «Наукова періодика України» налагоджено повнотекстовий пошук наукових публікацій у форматі PDF.

Завдяки новому пошуковому інтерфейсу можна:

- знайти повний текст наукової публікації у пошуковій системі Google з можливістю перегляду бібліографічного опису публікації;
- дібрати за прізвищем автора всі публікації, наявні в електронній формі у «Науковій періодиці України»;
- отримати низку повних текстів наукових публікацій за ключовими словами.

Перспективи розвитку інформаційного ресурсу «Наукова періодика України»:

- забезпечення реалізації пошуку за розділами знань та спеціальностями ДАК України;
- представлення інформації про наукові публікації англійською мовою та у транслітерованому вигляді (відповідно до вимог наукометричних інформаційних систем);
- продовження роботи з ретроконверсії архіву періодичних видань (для реалізації сучасних інформаційних можливостей ресурсу пропонуємо редакціям наукових журналів допрацювати архіви періодичних видань за новими правилами, представленими на веб-порталі НБУВ).

Чайковська Л. Д.

м.н.с.

Центр формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ

Про надходження обов'язкового примірника видань науково-дослідних установ Національної академії наук України до фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

У сучасних умовах економічної нестабільності питання повноти формування національних бібліотечно-інформаційних ресурсів набувають ще більшої актуальності. Комплектування фондів обов'язковим примірником (ОП) видань завжди посідало особливе місце в роботі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ), оскільки однією з основних функцій національних бібліотек є забезпечення повноти комплектування та зберігання фондів вітчизняних документів.

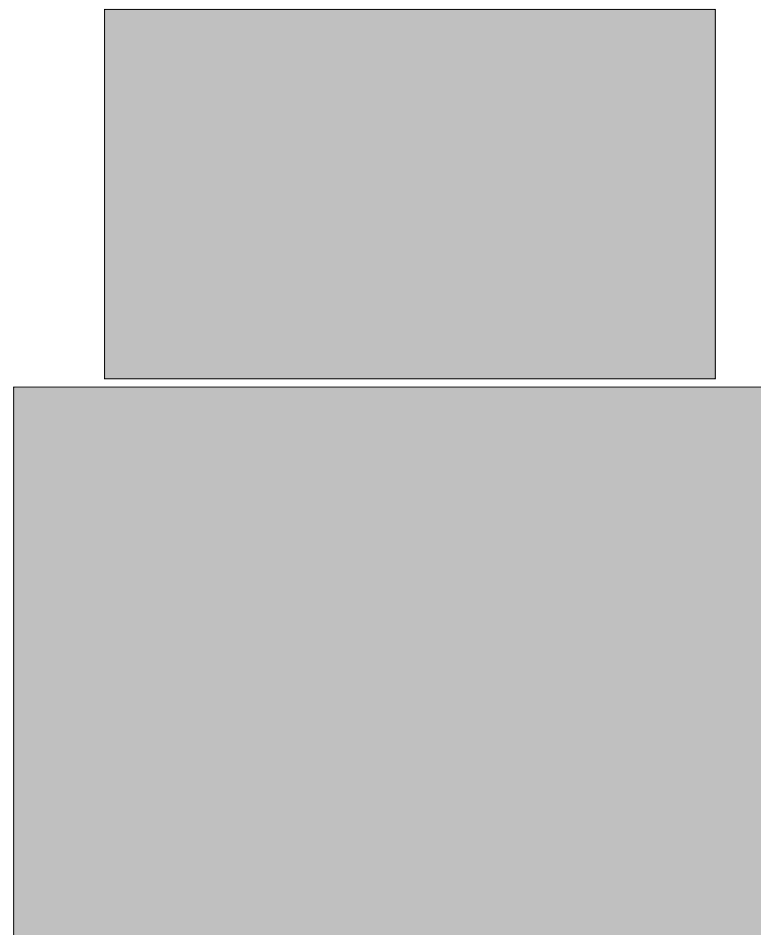
В Україні система обов'язкового примірника регламентується Законом України «Про обов'язковий примірник документів» від 9.04.1999 р., № 595-XIV [9] з пізнішими змінами і доповненнями. Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів» від 10.05.2002 р., № 608 [10] та постановою Президії Національної академії наук України «Про доставляння обов'язкових примірників видань» від 21 квітня 2010 р., № 118 [8].

Нині існує проблема виконавчої дисципліни поліграфічних та видавничих підприємств щодо доставляння ОП документів. Така ситуація призводить до неможливості забезпечити необхідну повноту комплектування національного бібліотечного фонду. Досить актуальною ця проблема залишається і для НБУВ. Співробітникам відділу комплексного формування бібліотечних фондів Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів (ЦФБІР) доводиться працювати в досить непростих умовах. Слід зазначити, що відсутність контролю за виконанням Закону України «Про обов'язковий примірник документів» призвели до такого стану, коли у фонди найбільших книгозбірень надходить 70–80% видань, що друкуються у країні [11, с.5].

Щорічно в межах науково-дослідної роботи у відділі комплексного формування бібліотечних фондів ЦФБІР здійснюється аналіз надходжень ОП документів до НБУВ. За результатами якого зазначається, що ситуація з надходженням ОП документів від наукових установ НАН України дещо відрізняється від загальної. Науково-видавнича рада Національної академії наук України щорічно видає анотований каталог книжкових видань. Починаючи з 2004 р., вже вийшло з друку дев'ять щорічних анованих каталогів книжкових видань. Такі каталоги формуються на підставі річних звітів наукових установ НАН України та контрольних примірників видань, що їх подають до Науково-видавничої ради НАН України академічні установи. Каталог містить бібліографічні описи книжкових видань, що були видані протягом року – наукових монографій, збірників наукових праць, словникових, довідкових, енциклопедичних, науково-популярних видань, підручників тощо. Описи систематизовано за тематичними розділами та супроводжуються анотаціями. Щорічні ановані каталоги книжкових видань НАН України дають можливість отримати повну картину з питань видавничої діяльності установ НАН України, здійснити аналіз надходжень та виявити прогалини у комплектуванні.

Питання про повноту комплектування фондів НБУВ ОП документів неодноразово висвітлювались у виступах та наукових публікаціях фахівців НБУВ. Згідно з даними аналізу надходження ОП видань НДУ НАН України, наведених у статті В. Лободи [6], та останніх результатів перевірки за «Анованим каталогом книжкових видань 2012 р.» [1], надходження ОП документів академічних установ до фондів НБУВ є неповним та неоднорідним, про що свідчать дані таблиці № 1.

Таблиця 1.

**Динаміка надходжень ОП видань НДУ НАНУ
за 2008 – 2012 рр.**

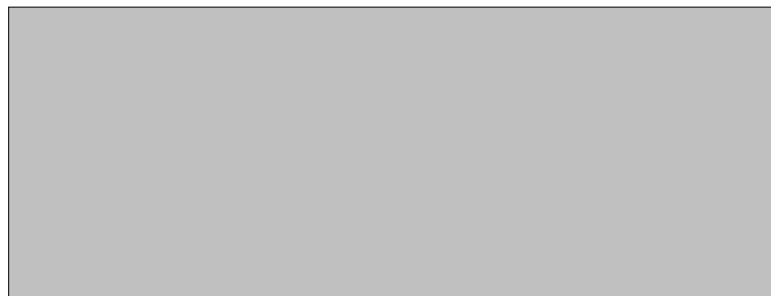
Показники надходжень ОП видань за 2008 р. і 2012 р. збігаються в одній позначці – 58 %. Однак порівняльний аналіз надходжень ОП документів наукових установ НАН України до фондів НБУВ за період 2008–2012 рр., показаний у відсотках, не дає повної картини. Якщо дослідити динаміку надходжень ОП документів наукових установ у кількісних показниках за назвами видань, ситуація є дещо іншою. Різниця між надходженням ОП документів у 2011 р.

та 2012 р. складає 25 назв документів. Згідно з даними таблиці №1 максимальна кількість надходжень ОП документів академічних установ простежується у 2010 р. і 2011 р., мінімальна – у 2008 р. і 2012 р. Загальна різниця між мінімальним та максимальним рівнем надходжень ОП видань за 2008 – 2012 рр. становить 80 назв. З наведених цифр можна зробити висновок, що надходження ОП видань наукових установ НАН України до НБУВ за останні 5 років (2008–2012 рр.) [1–5] характеризується коливаннями до 10 % (показники у відсотках від загальної кількості надходжень) і 6,5 % (показники за кількістю назв надходжень).

Надходження ОП документів НДУ НАН України до фондів НБУВ за галузями знань має широкий діапазон кількісних показників. На першому місці за обсягом видань є такі галузі, як економіка, інформатика, мова і література, історія, біологія (див. таблиця № 2).

Таблиця 2.

Надходження ОП видань НДУ НАН України за галузями знань у 2011– 2012 рр.

У 2012 р. збільшилася кількість видань за такими тематичними розділами, як математика, науки про Землю, мистецтвознавство, археологія, українознавство, українська археографія і джерелознавство. Відповідно збільшились і надходження ОП документів за цими розділами.

Кількість наукових установ, видання яких увійшли до «Анотованого каталогу книжкових видань 2012 р.» [1] порівняно з 2011 р. зменшилась на 10 з 163 до 153, хоча обсяг наукових видань збільшився на 141 назву. Простежується позитивна тенденція зростання кількості наукових установ НАН України, які надіслали ОП своїх видань до фондів НБУВ у повному обсязі (100 %) з 18 установ (2011 р.) до 29 установ (2012 р.). Серед наукових установ слід відмітити такі: Північно-східний науковий центр НАН України, Технічний центр при Президії НАН України, Комісія з розробки наукової спадщини В. І. Вернадського, Інститут технічної механіки, Український Державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи, Інститут проблем безпеки АЕС, Інститут колоїдної хімії та хімії води, Луганський філіал Інституту економіко-правових досліджень, Український мовно-інформаційний фонд та ін.

Майже не змінилася кількість установ, які надсилають ОП своїх видань до НБУВ в обсязі 50 % (2011 р. – 84; 2012 р. – 79). Кількість таких установ налічує понад 60, серед яких окремо слід назвати такі установи: Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору, Інститут прикладних проблем механіки і математики, Центр математичного моделювання вищеназваного інституту, Інститут кібернетики, Інститут проблем реєстрації інформації, Інститут проблем міцності, Інститут геотехнічної механіки, Інститут гідромеханіки, Інститут фізики напівпровідників, Інститут фізики гірничих процесів, Інститут геологічних наук,

Інститут геофізики, Інститут географії, Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення, Інститут проблем природокористування та екології, Морський гідрофізичний інститут, Інститут геохімії навколишнього середовища та ін.

Окремі академічні установи не надсилають до НБУВ певної кількості своїх видань (див. таблиця № 3). Протягом останніх двох років не надіслали до НБУВ жодного свого видання такі наукові установи: Донецький фізико-технічний інститут, Центр менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю Інституту геологічних наук, Науково-технічний центр магнетизму технічних об'єктів, Інститут біології клітини, Державний дендрологічний парк «Олександрія», Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних досліджень та ін.

Аналіз, який щорічно проводиться за «Анотованими каталогами книжкових видань», дає можливість ведення постійного контролю за своєчасним і найповнішим надходженням ОП всіх видів документів до НБУВ та вживання необхідних заходів, пов'язаних із заповненням лакун.

Співробітники відділу комплексного формування бібліотечних фондів ЦФБІР НБУВ проводять копійку роботу з усунення прогалин у комплектуванні ОП наукових видань. З цією метою здійснюються такі заходи: надсилаються листи з переліком недоотриманих видань на адресу НДУ, надається інформація про відсутні видання за телефоном, а також встановлюються контакти з видавцями. У 2013 р. було підготовлено і надіслано 95 листів на адреси наукових установ, у 2014 р. станом на 15 квітня вже відправлено 122 листи. Така робота ведеться систематично.

У I кварталі 2014 р. було здійснено аналіз надходжень ОП наукових видань до НБУВ. За результатами звіряння видань вміщених в «Анотованому каталозі книжкових видань 2011 р.» [2] з електронним каталогом НБУВ було встановлено, що до фондів бібліотеки не надійшло 357 назв. Після проведеної роботи по заповненню лакун надходження ОП видань академічних установ (написання листів, телефонні дзвінки, безпосередній контакт з працівниками бібліотек НДУ) кількість видань, що не надійшли до фондів НБУВ, зменшилась на 92 назви.

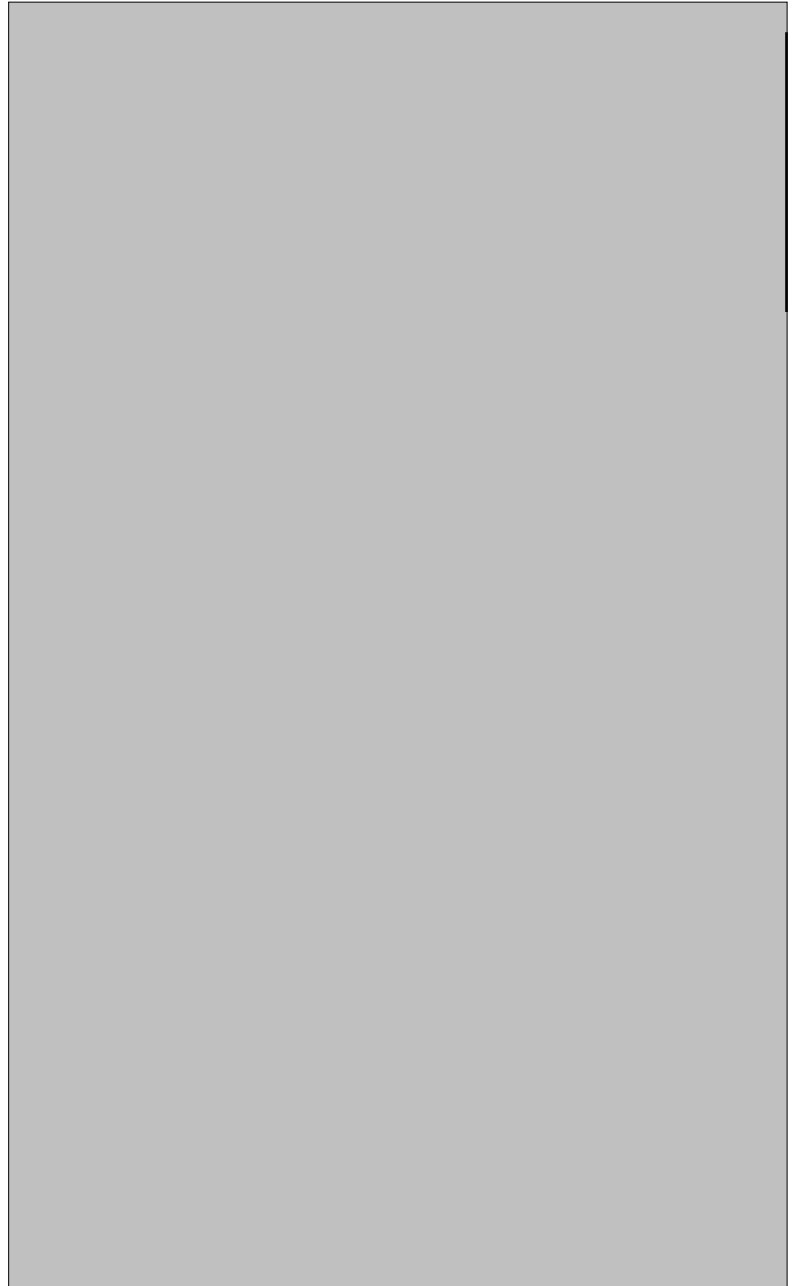
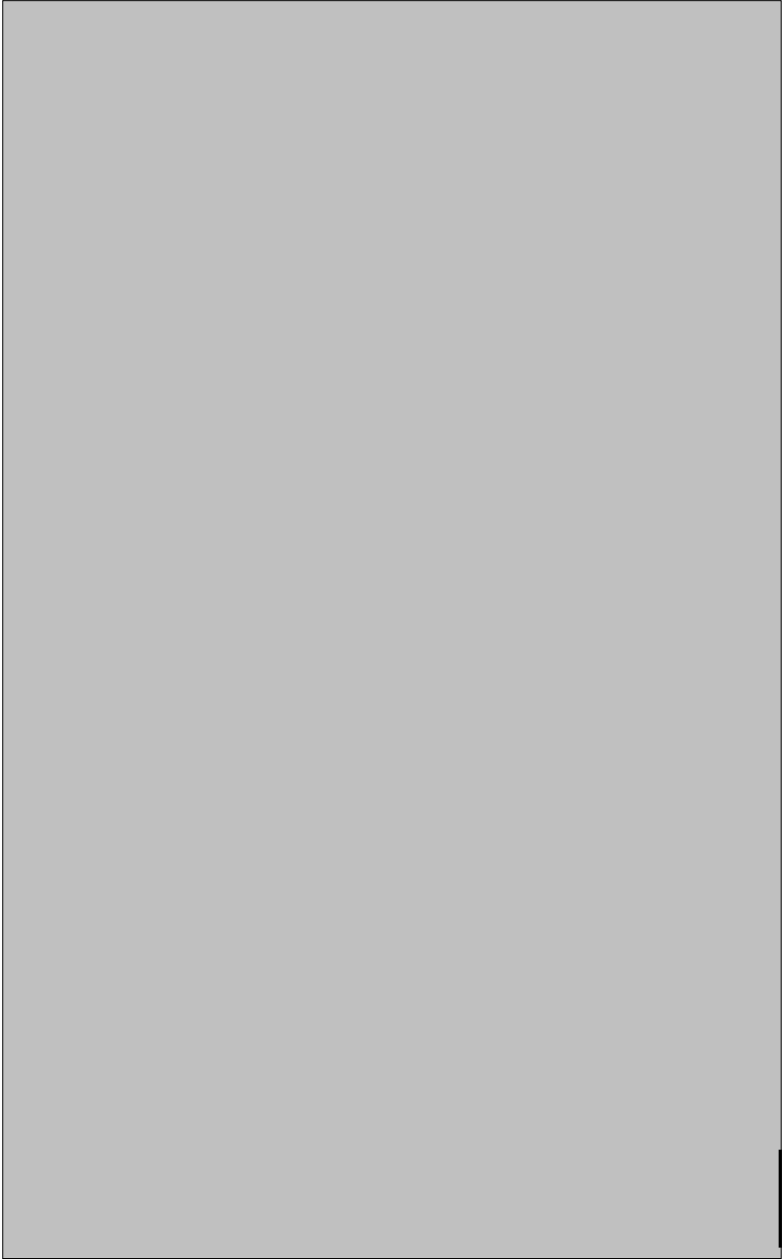
Дослідження причин, які впливали на ненадходження до НБУВ певної кількості наукових видань, дало можливість зробити висновок, що значний відсоток становлять видання, які друкуються за кордоном або за власні кошти співробітників НДУ НАН України.

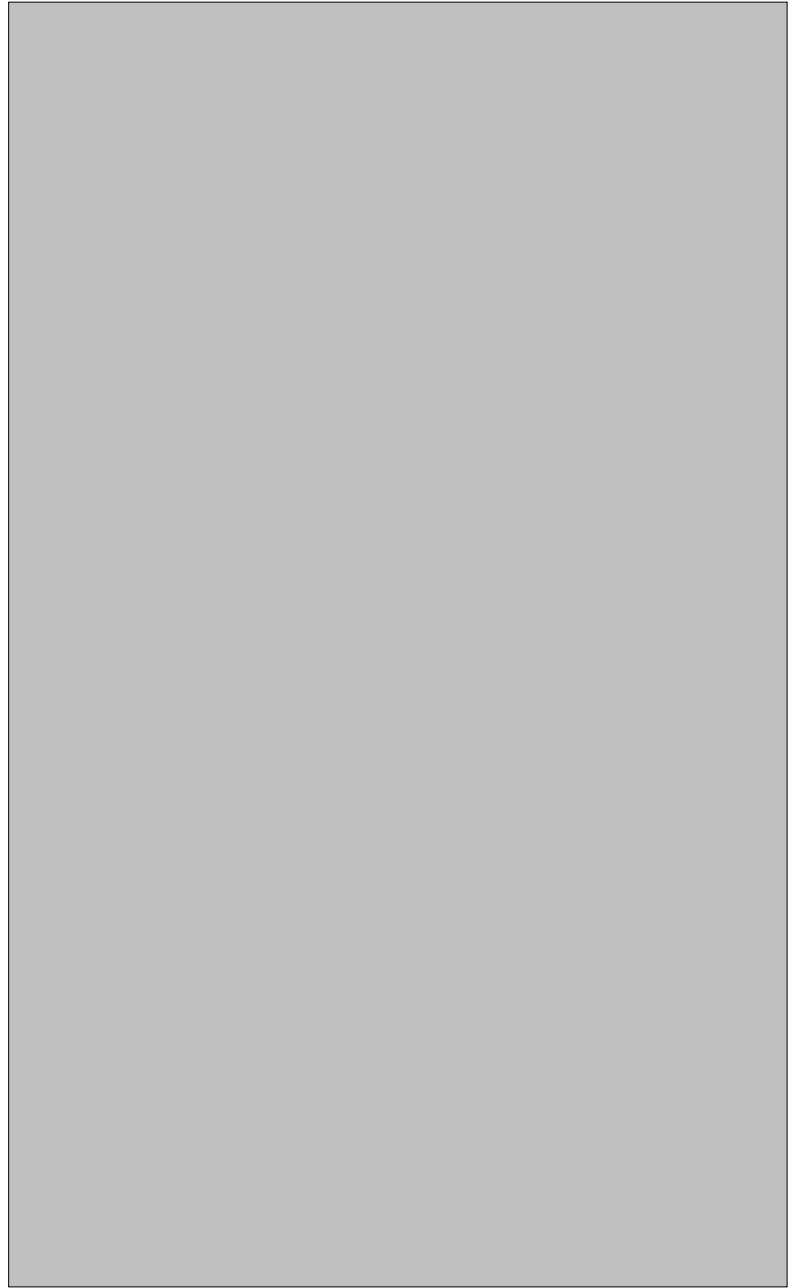
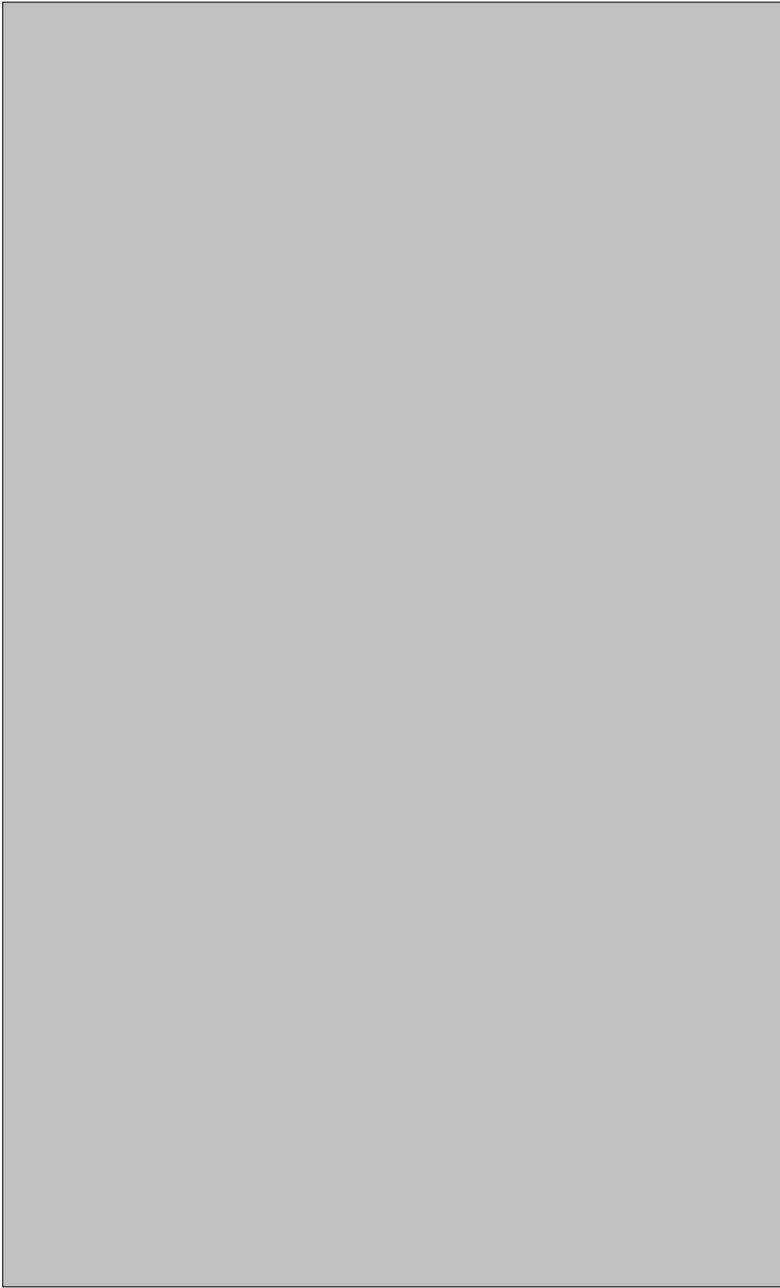
Упродовж останніх років були вжиті заходи щодо удосконалення законодавчої бази з питань отримання ОП документів. Зокрема, були прийняті такі юридичні документи: Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів» від 12.01.2012 р., № 4319–УІ [7] та постанова Президії НАН України «Про доставляння обов'язкових примірників видань» від 21.04.2010 р., № 118 [8], які привертають увагу керівників установ НАН України до питань повноти надсилання ОП наукових видань до НБУВ. Висувалися пропозиції про внесення змін до чинного законодавства України щодо запровадження компенсаційних заходів видавцям за своєчасне надсилання документів, внесення пільг на поштові відправлення з грифом «Обов'язковий примірник» та введення санкцій за порушення Закону України «Про обов'язковий примірник документів» (штрафи, позбавлення ліцензій на видавничу діяльність).

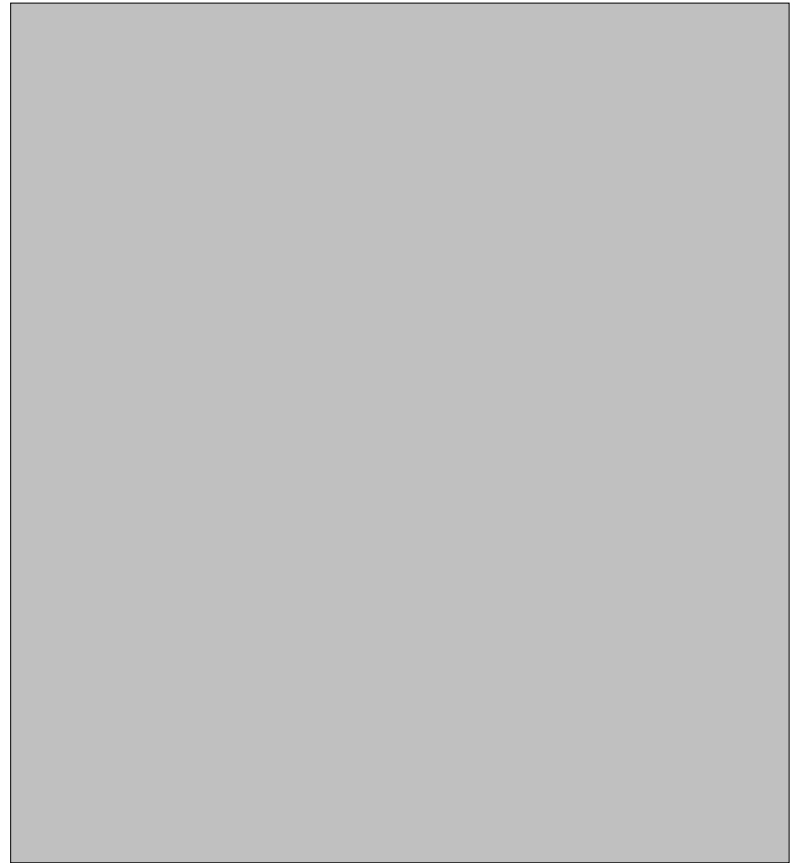
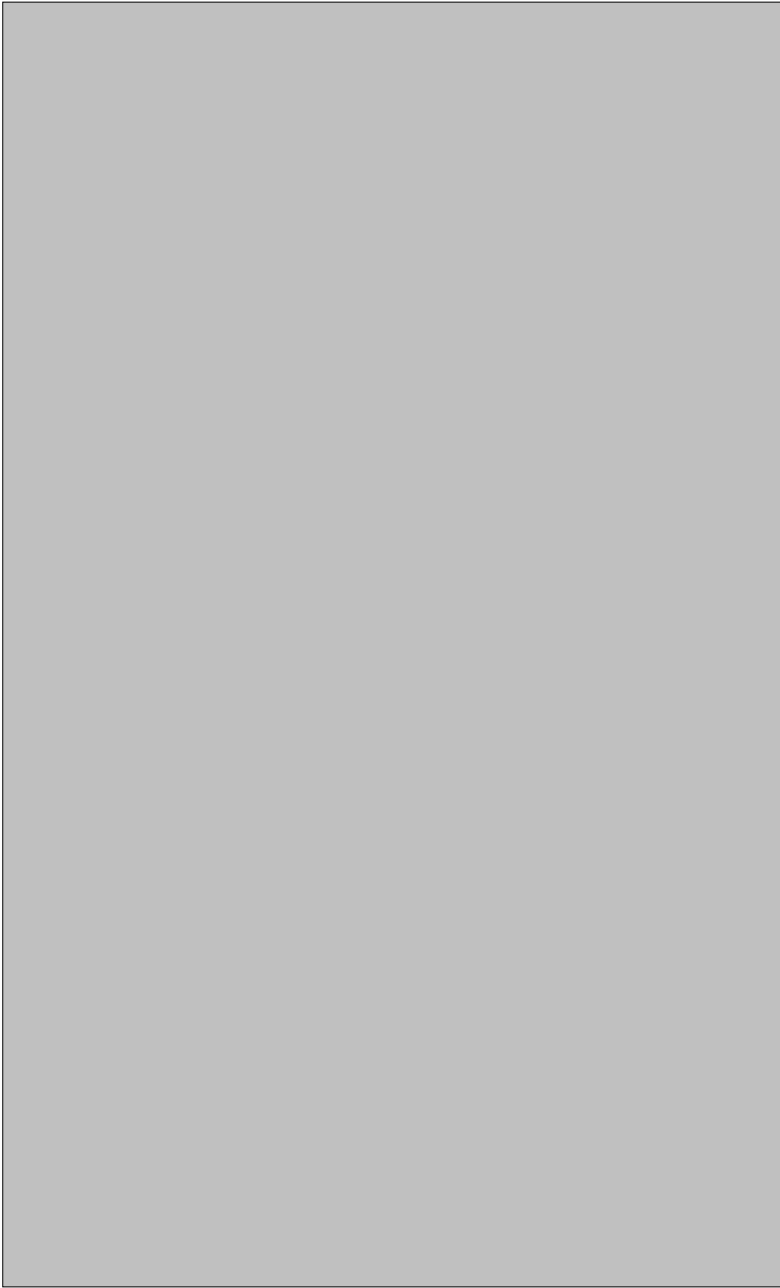
Проте сьогодні ситуація практично не змінилася. Що стосується надходження ОП видань НДУ НАН України до НБУВ, позитивні зміни відбуваються лише завдяки співпраці персоналу відділу комплексного формування бібліотечних фондів ЦФБІР з співробітниками цих установ. Таким чином, багаторічне співробітництво НБУВ з науковими установами НАН України і набутий досвід співпраці надають можливість скоротити лакуни в комплектуванні ОП наукових видань і призводить до більш плідних результатів у досягненні повноти комплектування фондів як НБУВ, так і бібліотек НДУ НАН України.

Таблиця №3

Стан одержання НБУВ обов'язкового примірника видань наукових установ НАН України за 2012–2011 рр.***

III. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ІНСТРУКТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Указ Президента України

№ 717/2013

30 грудня 2013 року

Про додаткові заходи щодо
державної підтримки культури
і мистецтва в Україні

Ураховуючи визначальну роль культури в консолідації українського суспільства, з метою забезпечення реалізації та захисту прав громадян у сфері культури і мистецтва, створення умов для розвитку творчості людини постановляю:

1. Кабінету Міністрів України:

1) розробити та затвердити в установленому порядку план заходів щодо розвитку культури і мистецтва в Україні на середньострокову перспективу, передбачивши, зокрема:

забезпечення функціонування концертних організацій, професійних мистецьких колективів, культурно-мистецьких навчальних закладів, театрів, музеїв, бібліотек, видавництв, клубних закладів, історико-культурних заповідників, інших закладів культури насамперед у сільській місцевості, ремонту будівель таких закладів або приміщень, в яких вони розташовані, та модернізації їх матеріально-технічної бази;

забезпечення доступності послуг закладів культури для різних категорій населення;

надання державної підтримки реалізації культурно-мистецьких проектів творчої молоді, поліпшення естетичного виховання дітей та юнацтва, впровадження ефективного механізму розвитку позашкільної освіти, збереження і розширення мережі шкіл

естетичного виховання, забезпечення доступності початкової мистецької освіти;

сприяння створенню якісного, доступного вітчизняного (національного) культурного продукту, розвитку кіноіндустрії та традицій національної кінематографії;

забезпечення підтримки та розвитку всіх видів професійного мистецтва, діяльності осередків традиційного народного мистецтва; видання енциклопедії про видатних діячів культури і мистецтва України, виробництво серії хронікально-документальних та художніх фільмів, присвячених життю і творчості таких діячів;

популяризацію знань про визначні культурні місця України, про розвиток культури і мистецтва на державному та регіональному рівнях;

забезпечення виготовлення та придбання музичних інструментів і спеціального обладнання для спеціалізованих мистецьких шкіл (шкіл-інтернатів) та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів і закладів культури, а також спеціального обладнання для шкіл образотворчого мистецтва, забезпечення тиражування нотно-мистецької літератури;

сприяння діяльності національних творчих спілок та їх територіальних осередків, Національної академії мистецтв України, громадських об'єднань у сфері культури у виконанні їх статутних завдань;

розвиток міжкультурного діалогу, організацію та проведення міжрегіональних творчих обмінів, популяризацію української культури за кордоном та участь України в європейських культурних проектах;

активізацію діяльності щодо залучення інвестицій у сферу культури, застосування механізмів державно-приватного партнерства у зазначеній сфері;

сприяння дальшому розвитку благодійної, у тому числі меценатської, діяльності у сферах культури і мистецтва;

визначення в установленому порядку меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини, меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, а також забезпечення обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів населених місць;

проведення один раз на чотири роки у місті Києві Всеукраїнської виставки традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів;

забезпечення гастрольної діяльності в Україні;
започаткування проведення Національного театрального фестивалю;
забезпечення фінансування завдань плану;
2) вжити невідкладних заходів щодо:
забезпечення вдосконалення умов розповсюдження (прокату)
національних фільмів;
вступу України до Міжнародного центру вивчення, охорони та
реставрації культурних надбань (ICCROM);
3) розглянути питання щодо оптимізації механізму оплати послуг з
охорони державних закладів культури, в яких зберігаються унікальні
культурні цінності, що є об'єктами національного культурного
надбання, зокрема питання щодо встановлення бюджетних
призначень на оплату зазначених послуг за окремою бюджетною
програмою;
4) забезпечити проведення паспортизації нерухомих об'єктів
культурної спадщини;
5) започаткувати щорічне проведення у День пам'яток історії та
культури всеукраїнської акції із благоустрою територій пам'яток
культурної спадщини;
6) опрацювати питання щодо створення каталогу музейних колекцій
державної частини Музейного фонду України за тематичними
напрямами;
7) забезпечити підтримку реалізації спільного проекту Ради Європи
і Європейської Комісії «Урбаністичні стратегії в історичних містах,
скеровані громадянами» (проект COMUS).

2. Заснувати 250 щорічних стипендій Президента України для
молодих письменників і митців у сфері музичного, театального,
образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового та
кіномистецтва.
Кабінету Міністрів України розробити та внести у тримісячний строк
проект Положення про порядок призначення стипендій Президента
України для молодих письменників і митців у сфері музичного,
театального, образотворчого, хореографічного, естрадно-циркового
та кіномистецтва.

3. Внести до указів Президента України такі зміни:
1) в Указі Президента України від 10 вересня 2011 року № 906 «Про
державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і
мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та
інформаційної сфери»:

а) на часткову зміну статті 1 збільшити до 300 кількість дворічних
державних стипендій для видатних діячів культури і мистецтва, а
також до 300 кількість довічних державних стипендій для видатних
діячів культури і мистецтва, які досягли сімдесятирічного віку (у тому
числі збільшивши до 50 кількість довічних державних стипендій для
лауреатів Національної премії України імені Тараса Шевченка);
б) у Положенні про державні стипендії для видатних діячів науки,
освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і
спорту та інформаційної сфери, затвердженому зазначеним Указом:
у пункті 2:
- в абзаці першому цифри і слова «1200 державних стипендій»
замінити цифрами і словами «1400 державних стипендій»;
- в абзаці четвертому підпункту 1 цифри і слова «200 державних
стипендій» замінити цифрами і словами «300 державних стипендій»;
- в абзаці четвертому підпункту 2 цифри і слова «200 довічних
державних стипендій», «20 державних довічних стипендій» замінити
відповідно цифрами і словами «300 довічних державних стипендій»,
«50 державних довічних стипендій»;
в абзаці третьому пункту 4 слова «галузевих академій наук» замінити
словами «національних галузевих академій наук»;
2) в абзаці третьому статті 1 Указу Президента України від 30 грудня
2011 року № 1209 «Про відзначення в Україні деяких пам'ятних дат
та професійних свят» слова «у третю неділю травня» замінити цифрою
та словами «9 листопада разом із Днем української писемності та
мови».

4. Визнати такими, що втратили чинність:
Указ Президента України від 26 грудня 2008 року № 1203 «Про
додаткові заходи щодо розвитку в Україні традиційного народного
мистецтва»;
Указ Президента України від 12 січня 2009 року № 6 «Про деякі
невідкладні заходи щодо підтримки культури і духовності в Україні».

Президент України
м. Київ
30 грудня 2013 року

В. ЯНУКОВИЧ

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

12.04.2013

м.Київ

№ 42

Про затвердження переліку
періодичних видань НАН України

Постановою Президії НАН України від 24.02.2010 № 53 «Про внесення змін до постанови Президії НАН України від 07.11.2008 № 283» затверджено перелік періодичних видань, співзасновником яких є НАН України, станом на 01.02.2010.

З метою упорядкування видавничої діяльності та покращення висвітлення у періодичних виданнях результатів наукових досліджень академічних установ, відповідно до рішень Президії НАН України за період від 01.02.2010 до 15.03.2013 проведено реєстрацію/перереєстрацію 12 періодичних видань НАН України.

Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити оновлений перелік періодичних видань Національної академії наук України (додається).
2. Постанову Президії НАН України від 24.02.2010 № 53 «Про внесення змін до постанови Президії НАН України від 07.11.2008 № 283» вважати такою, що втратила чинність.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-видавничу раду НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

Затверджено
постановою Президії НАН України
від 12.04.2013 р. № 42

ПЕРЕЛІК

періодичних видань Національної академії наук України

НАУКОВІ ЖУРНАЛИ НАН УКРАЇНИ

Загальноакадемічні видання

1. Вісник Національної академії наук України
2. Доповіді Національної академії наук України
3. Наука та інновації
4. Космічна наука і технологія

СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І МАТЕМАТИЧНИХ НАУК

Відділення математики

5. Український математичний журнал

Відділення інформатики

6. Керуючі системи та машини
7. Кібернетика та системний аналіз
8. Математичні машини і системи
9. Міжнародний науко-технічний журнал «Проблеми управління і інформатики»
10. Проблеми програмування
11. Штучний інтелект
12. Наука та наукознавство
13. Системні дослідження та інформаційні технології

Відділення механіки

14. Прикладна механіка
15. Проблеми міцності
16. Технічна механіка

Відділення фізики і астрономії

17. Журнал математической физики, анализа и геометрии
18. Кинематика и физика небесных тел
19. Металлофизика и новейшие технологии

20. Радиофизика и радиоастрономия
21. Радиофізика і електроніка
22. Український фізичний журнал
23. Успехи физики металлов
24. Физика и техника высоких давлений
25. Физика низких температур
26. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics (Фізика напівпровідників, квантова електроніка і оптоелектроніка)

Відділення наук про Землю

27. Геоінформатика
28. Геологічний журнал
29. Геологія і геохімія горючих копалин
30. Геология и полезные ископаемые Мирового океана
31. Геофизический журнал
32. Мінералогічний журнал
33. Морской гидрофизический журнал
34. Український географічний журнал

Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства

35. Автоматическая сварка
36. Процессы литья
37. Сверхтвёрдые материалы
38. Современная электрометаллургия
39. Термоэлектрика (Journal of Thermoelectricity)
40. Техническая диагностика и неразрушающий контроль
41. Фізико-хімічна механіка матеріалів
42. Functional Materials (Функціональні матеріали)

Відділення фізико-технічних проблем енергетики

43. Энерготехнологии и ресурсосбережение
44. Проблемы машиностроения
45. Промышленная теплотехника
46. Технічна електродинаміка
47. Электронное моделирование

СЕКЦІЯ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ НАУК

Відділення хімії

48. Журнал органічної та фармацевтичної хімії
49. Теоретическая и экспериментальная химия
50. Украинский химический журнал
51. Химия и технология воды
52. Хімія, фізика і технологія поверхні
53. Полімерний журнал

Відділення, біохімії, фізіології і молекулярної біології

54. Biopolymers and Cell (Біополімери і клітина)
55. Biotechnologia Acta (Біотехнологія)
56. Мікробіологічний журнал
57. Нейрофизиология
58. Проблемы криобиологии и криомедицины
59. Фізіологічний журнал
60. Український біохімічний журнал
61. Experimental oncology (Експериментальна онкологія)
62. Онкология

Відділення загальної біології

63. Альгология
64. Вестник зоологии
65. Гидробиологический журнал
66. Інтродукція рослин
67. Морський екологічний журнал
68. Український ботанічний журнал
69. Физиология растений и генетика
70. Цитология и генетика

СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Відділення економіки

71. Економіка промисловості
72. Економіка та право
73. Економічна теорія
74. Економіка України

75. Регіональна економіка
76. Демографія та соціальна економіка

Відділення історії, філософії та права

77. Археологія
78. Бібліотечний вісник
79. Український історичний журнал
80. Філософська думка
81. Східний світ

Відділення літератури, мови та мистецтвознавства

82. Мовознавство
83. Народна творчість та етнографія
84. Народознавчі зошити
85. Слово і час
86. Українська мова
87. Науково-популярний журнал НАН України «Світогляд»
88. Український реферативний журнал «Джерело». Серія 1: «Природничі науки»
89. Український реферативний журнал «Джерело». Серія 2: «Техніка. Промисловість. Сільське господарство»
90. Український реферативний журнал «Джерело». Серія 3: «Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво»
91. Український реферативний журнал «Джерело». Серія 4: «Медицина»

ЗБІРНИКИ НАН УКРАЇНИ

СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І МАТЕМАТИЧНИХ НАУК

Відділення математики

1. Праці Інституту прикладної математики і механіки НАН України
2. Прикладні проблеми механіки і математики
3. Фізико-математичне моделювання та інформаційні технології

Відділення інформатики

4. Кибернетика и вычислительная техника
5. Компьютерная математика

6. Комп'ютерні засоби, мережі та системи
7. Теорія оптимальних рішень

Відділення механіки

8. Надійність і довговічність машин і споруд

Відділення фізики і астрономії

9. Оптоелектроника и полупроводниковая техника

Відділення наук про Землю

10. Геохімія та рудоутворення
11. Екологічна безпека прибережної та шельфової зон та комплексне використання ресурсів шельфу
12. Пошукова та екологічна геохімія
13. Системы контроля окружающей среды

Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства

14. Відбір і обробка інформації

Відділення фізико-технічних проблем енергетики

15. Збірник наукових праць Інституту проблем моделювання в енергетиці ім.Г.Є.Пухова
16. Моделювання та інформаційні технології
17. Проблеми загальної енергетики

Відділення ядерної фізики та енергетики

18. Збірник наукових праць Інституту геохімії навколишнього середовища

СЕКЦІЯ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ НАУК

Відділення загальної біології

19. Промислова ботаніка

СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Відділення економіки

20. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України

Відділення історії, філософії та права

21. Боспорські дослідження
22. Ейдос
23. Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.Стефаника
24. Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства
25. Історико-географічні дослідження в Україні
26. Історіографічні дослідження в Україні
27. Історія України. Маловідомі імена, події, факти
28. Матеріали по археології, історії и етнографії Таврії
29. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки та знахідки
30. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса
31. Проблеми історії України XIX–початку XX ст.
32. Rutenika
33. Соціум. Альманах соціальної історії
34. Спеціальні і історичні дисципліни: питання теорії та методики
35. Сторінки воєнної історії України
36. Україна в Центрально-Східній Європі
37. Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика
38. Україна. Наука і культура
39. Український історичний збірник

Відділення літератури, мови та мистецтвознавства

40. Культура слова
41. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії

Наукові центри НАН України та МОН України

42. Соціогуманітарні проблеми людини

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

15.01.2014

м. Київ

№ 2

Про заходи із забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації та представлення періодичних видань НАН України у провідних наукометричних базах

Розвиток інформаційного забезпечення фундаментальних і прикладних досліджень установ НАН України, а також представлення їхніх розробок у світовому науково-інформаційному просторі мають важливе значення для підвищення ефективності вітчизняної академічної науки, більш тісної її інтеграції до європейського і світового наукового співтовариства.

Заслухавши інформацію віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього, Президія НАН України відзначає, що впродовж 2013 р. Національною бібліотекою України імені В.І.Вернадського та Видавничим домом «Академперіодика» НАН України було здійснено низку заходів, спрямованих на кардинальне поліпшення організації цієї справи. За ініціативою Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 09.10.2013 № 741 «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2006 р. № 1404», що відкриває шлях для здійснення передоплати онлайн-доступу до зарубіжних баз наукової інформації та забезпечення доступу до них впродовж цілого року. Крім того, Національною бібліотекою України імені В.І.Вернадського та Видавничим домом «Академперіодика» НАН України за підтримки Інформаційно-бібліотечної та Науково-видавничої рад НАН України проведено консультації із зарубіжними корпораціями - інтеграторами баз наукової інформації «Elsevier», «EBSCO», «Springer», «Euromonitor International», а також Державною публічною науково-технічною бібліотекою Росії, Президентською

бібліотекою імені Б.М.Єльцина щодо розширення доступу академічних установ до баз даних наукової інформації, у тому числі й на безоплатній основі.

У 2013 р. Національною бібліотекою України імені В.І.Вернадського забезпечувався доступ до передплачених баз наукової інформації для 57 установ НАН України за погодженими IP-адресами до баз «Elsevier», «EBSCO», «IOP Science» (Institute of Physics Publishing); для окремих установ НАН України - до бази «Inspec», а також на пільгових або тестових умовах - до баз «ARDI» (Access to Research for Development and Innovation), «BioOne» (за підтримки асоціації «Інформатіо-Консорціум» у співробітництві з «Electronic Information for Libraries»), «Електронної бібліотеки дисертацій Російської державної бібліотеки», «Електронного читального залу Президентської бібліотеки імені Б.М.Єльцина», «Polpred.com» (Росія) та «East View» (Московський державний університет імені М.В.Ломоносова).

З метою забезпечення у 2014 та наступних роках централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації, а також представлення періодичних видань НАН України у наукометричних базах Президія НАН України постановляє:

1. Доручити Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського відповідно до умов передоплати, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 № 741 «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2006 р. № 1404», здійснення на основі процедури відкритих торгів закупівлі онлайн-доступу до зарубіжних баз наукової інформації для читачів (внутрішніх користувачів) бібліотеки, а також для установ НАН України як зовнішніх користувачів її ресурсів згідно з погодженими з Президією НАН України переліками.

2. Вважати пріоритетною закупівлю доступу до баз даних компаній «Elsevier» (включно з наукометричною базою «Scopus», «EBSCO», «Inspec», «IOP Science», Institute of Physics Publishing); опрацювати питання щодо закупівлі у 2014 та наступних роках відповідно до фінансових можливостей доступу до баз даних компаній «Springer», наукових товариств США, «Euromonitor International»

Для здійснення закупівлі доступу до зарубіжних баз наукової інформації впродовж 2014-2015 рр. передбачати фінансування обсягом до 7,5 млн.грн., беручи при цьому до уваги невідповідність

сплати зарубіжним партнерам - переможцям торгів у II кварталі відповідного року.

3. Науково-організаційному відділу Президії НАН України та Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України після затвердження визначених Державним бюджетом України бюджетних призначень на 2014 та наступні роки у стислі терміни забезпечувати погодження на основі пропозицій Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського переліків зарубіжних баз наукової інформації, доступ до яких закуповується бібліотекою на основі процедури відкритих торгів.

4. Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського:

4.1. До 20.01.2014 здійснити аналіз статистичних даних щодо ефективності використання установами НАН України зарубіжних баз наукової інформації у 2013 р. та опрацювання заявок на 2014 р. І з урахуванням виділених обсягів фінансування подати до Президії НАН України пропозиції щодо оптимальної моделі здійснення закупівель за переліками баз даних, окремих колекцій та установ НАН України, що мають одержати до них доступ.

4.2. Після підписання договорів із зарубіжними постачальниками наукової інформації оперативно доводити до зовнішніх користувачів - установ НАН України визначені угодами правила використання інформаційних продуктів, звертаючи увагу на можливість припинення доступу до них у випадку їх порушення.

4.3. У I кварталі 2014 р. зареєструвати у встановленому чиним законодавством порядку права на комплектування Електронного архіву наукових періодичних видань України «Наукова періодика України».

5. Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського разом з Видавничим домом Академперіодика» НАН України за підтримки Інформаційно-бібліотечної (академік НАН України О.С.Онищенко) та Науково-видавничої (академік НАН України Я.С.Яцків) рад НАН України:

5.1. Забезпечити систематичне проведення практичних семінарів для науковців установ НАН України, редакційних колегій періодичних видань та бібліотечно-інформаційних підрозділів установ НАН України з питань використання зарубіжних баз даних наукової інформації та представлення українських наукових видань у провідних світових базах наукометричної інформації за участю спеціалістів її корпорацій «Elsevier», «EBSCO», «Springer» та інших.

5.2. Опрацювати із зарубіжними компаніями питання щодо включення українських наукових видань до провідних баз наукометричної інформації, насамперед «Scopus», «Російський індекс наукового цитування».

5.3. Внести з I кварталу 2014 р. відповідні корективи до відомчої тематики науково-дослідних робіт з метою розширення досліджень у галузі бібліометрії та наукометрії, підготовки науково-методичних матеріалів і рекомендацій для установ, редакцій наукових періодичних видань та бібліотечно-інформаційних підрозділів НАН України. Подати до Президії НАН України пропозиції щодо додаткового цільового фінансування зазначених наукових розробок.

5.4. Розширити висвітлення методичних і практичних питань використання зарубіжних баз наукової інформації та представлення українських наукових періодичних видань у провідних світових базах наукометричної інформації на своїх інформаційних веб-сайтах та головному порталі НАН України.

6. Секціям та відділенням НАН України забезпечити у I кварталі 2014 р. здійснення моніторингу і вжиття заходів для поліпшення використання установами зарубіжних баз даних наукової інформації

7. Ініціювати звернення до Департаменту атестації кадрів МОН України з метою узгодження вимог МОН України з вимогами міжнародних баз даних з питання оформлення пристатейних списків літератури у наукових фахових періодичних виданнях.

8. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на віце-президента НАН України академіка НАН України .Г.Загороднього.

Президент Національної академії наук України
академік НАН України

Б. Є. Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В. Ф. Мачулін

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

12.02.2014

м. Київ

№ 22

Новітня технологія довготривалого зберігання інформації на сапфірових оптичних дисках

Заслухавши та обговоривши наукові повідомлення академіків НАН України В.В.Петрова та В.П.Семиноженка «Новітня технологія довготривалого зберігання інформації на сапфірових оптичних дисках», Президія НАН України відзначає, що в Інституті проблем реєстрації інформації НАН України вперше у світі здійснено запис і відтворення комп'ютерної інформації у стандартах сучасних компакт-дисків з оптичного носія на підкладках з монокристалічного сапфіру, виготовлених в Науково-технологічному комплексі (НТК) «Інститут монокристалів» НАН України».

В Інституті проблем реєстрації інформації НАН України напрецизійному обладнанні здійснено запис інформації на сапфіровій підкладці, створено інформаційну мікрорельєфну нанорозмірну структуру та у творчій співпраці з Інститутом фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова й Інститутом проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України досліджено параметри нанорельєфу інформаційної структури носія і здійснено її захист від впливу навколишнього середовища.

Фахівцями вказаного інституту запропоновано й реалізовано оригінальний метод компенсації оптичних аберацій, викликаних двоприменезаломленням сапфірової підкладки, застосування якого забезпечило надійне і достовірне відтворення записаної інформації на стандартному модернізованому зчитувачі компакт-дисків.

У НТК «Інститут монокристалів» НАН України» розроблено технологічний процес виготовлення високоточних тонких сапфірових пластин з прецизійною орієнтацією кристалографічних осей, що повністю відповідають умовам використання їх як підкладок для оптичних носіїв.

Завдяки зазначеним узгодженим роботам фахівців Інституту проблем реєстрації інформації НАН України, НТК «Інститут монокристалів» НАН України, інших установ Академії створено перший у світі сапфіровий оптичний диск для довготермінового зберігання комп'ютерної інформації.

Розроблені методи й технології дають можливість створювати сапфірові оптичні диски з прогнозованим терміном зберігання кілька десятків тисяч років, для запису і відтворення інформації з яких не потрібне нове спеціалізоване обладнання.

Отримані наукові результати мають виняткове значення для збереження культурного, наукового, історичного надбання людства; генетичної інформації; інформації про небезпечні техногенні технології; для архівної справи тощо.

Президія НАН України постановляє:

1. Наукові повідомлення академіків НАН України В.В.Петрова та В.П.Семиноженка «Новітня технологія довготривалого зберігання інформації на сапфірових оптичних дисках» взяти до відома.

2. Інституту проблем реєстрації інформації НАН України разом з НТК «Інститут монокристалів» НАН України:

- розширити перелік спільних наукових досліджень зі створення оптичних носіїв на сапфірі для довготермінового зберігання інформації і вважати їх одним з пріоритетних напрямів наукової діяльності установ;
- забезпечити в установленому порядку закордонне патентування технологій зберігання інформації на сапфірових дисках;
- розробити узгоджений план заходів з практичного впровадження отриманих наукових результатів, опрацювати питання щодо залучення позабюджетних коштів для їх реалізації.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент Національної академії наук України
академік НАН України

Б. Є. Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В. Ф. Мачулін

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 161

м. Київ _____

12. 03. 2013 р.

Щодо визначення переліку нормативних видань та словників української мови, які рекомендуються для використання при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць, наукових збірників та періодики НАН України

Українська літературна мова сьогодні має достатньо сформовану 2ЦШ2І стильову диференціацію, перевірену багаторічною практикою стійку правописну, лексичну та термінологічну норми. Прагнучи підтримувати високий рівень культури наукового мовлення в Україні, Президія НАН України рекомендує при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць наукових збірників та вдеріодики установами НАН України неухильно дотримуватися вимог чинного «Українського правопису», нормативних тлумачних та термінологічних словників, а також спиратися на досягнення українського наукового мовлення, реалізованого у кращих зразках наукових текстів відомих учених. З цією метою:

1. Рекомендувати перелік нормативних видань та словників української мови, доцільних для використання при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць, наукових збірників, періодики НАН України згідно з додатком.

2. Рекомендувати редколегіям, редакційним радам, авторам видань НАН України у разі виникнення спірних орфографічних, лексико-граматичних та термінологічних питань звертатися за консультаціями до Інституту української мови НАН України, Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. _

3. Інституту української мови НАН України, Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України та Українському мовно-інформаційному фонду НАН України надавати консультативну допомогу з питань наукового стилю, дотримання норм у мовокористуванні редакційним колегіям, редакційним радам, авторам з наукових установ НАН України.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-видавничу раду НАН України та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент Національної академії наук України
академік НАН України

В. М. Геєць

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В. Ф. Мачулін

Додаток
до розпорядження Президії НАН України
від 12.03. 2013 №161

Перелік нормативних видань та словників української мови, які рекомендуються для використання при підготовці та виданні колективних й індивідуальних праць, наукових збірників та періодики НАН України

- Український правопис. – К.: Наукова думка (видання 1993 р. і пізніші).
- Український орфографічний словник. – К.: Наукова думка, 2009. Українсько-російський словник наукової термінології. – Київ-Ірпінь: Перун., 2004.
- Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки. – К.: Наукова думка, 1994.
- Російсько-український словник наукової термінології: Біологія. Хімія. Медицина. – К.: Наукова думка, 1996.

- Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю та Космос. – К.: Наукова думка, 1998.
- Словник української мови: У 20-ти томах. – Т. 1. – К.: Наукова думка, 2010
- Словник української мови: У 20-ти томах. – Т. 2. – К.: Наукова думка, 2012
- Словник української мови: У 20-ти томах. – Т. 3. – К.: Наукова думка, 2012
- Словник української мови: В 11-ти томах. – Т. 1-11. – К.: Наукова думка, 1970-1980.
- Словник української мови / Відп. ред. В.В.Жайворонок. – К.: ВЦ «Просвіта», 2012.
- Словник синонімів української мови : У 2 томах. – К.: Наукова думка, 1999-2000 (або 2001).
- Російсько-український словник / Відп. ред. В.В.Жайворонок. – К.: Абрис, 2003.
- Українсько-російський і російсько-український словник: Сфера ділового і професійного спілкування / Укл. В.М.Бріцин, О.О.Тараненко. – К.: Вища школа, 2011.
- Російсько-український словник з радіотехніки, радіоелектроніки та радіофізики / Укл. В.С.Калашник та ін. – К.: Наукова думка, 2006.
- Російсько-українсько-англійський словник з механіки / Укл. В.М.Бастун, Я.М.Григоренко, В.А.Широков. – К.: Наукова думка, 2008.
- Українсько-англійський науково-технічний словник / Укл. М.П.Саврук. – К.: Наукова думка, 2008.
- Словник української біологічної термінології / Укл. Л.О.Симоненко та ін. – К.: КММ, 2012.
- Українсько-російсько-англійський словник зі зварювання (електронне видання: ISBN 978-966-507-276-8) / Укл. О.С.Осика, Л.О.Симоненко; ел. версія В.А.Широков та ін.). – К.: 2010
- Інтегрована лексикографічна система «Словники України» (у вільному доступі на сайті Українського лінгвістичного порталу <http://www.ulif.org.ua>).
- Глосарій термінів з хімії / Укл.: Й. Опейда, О. Швайка. – Донецьк, 2008.

- Тлумачний російсько-українсько-англійський словник з енергетики / За ред. А.А. Рудніка. – Харків, 1999.
- Словник термінів інформаційних систем і технологій / Укл.: В.Д. Дербенцев, Д.Є. Семенов, О.Д. Шарапов. – К., 2008.
- Русско-украинский словарь сварочной технологии / Укл.: В.М. Бернадський, О.С. Осика, Л.О. Симоненко, Л.С. Філоненко. – К., 2001.
- Англо-український / українсько-англійський словник зварювальної технології. – К., 2005.
- Російсько-український словник термінів будівництва й архітектури / Укл.: С. Муковський, Р. Кінаш, Л. Полюга, В. Базилевич. – Львів, 2005.
- Російсько-український словник: у 4-х т. / Укл.: І.С. Гнатюк, С.І. Головащук, В.В. Жайворонок, І.О. Анніна, В.Л. Іващенко, І.А. Самойлова та ін. – К.: Знання, 2011-2012. – Т. 1 – 2.
- Калинець-Мамчур З. Словник-довідник з альгології та мікології: [для студ. вищ. навч. закл.]. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2011. – 399 с.
- Вакуленко М.О., Вакуленко О.В. Тлумачний словник із фізики. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 767 с.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 363

м.Київ
«05» 06 2014 р.

Про використання веб-порталу
НАН України для інформаційного
забезпечення наукових заходів

На виконання розпорядження Президії НАН України від 25.06.2013 №441 «Про створення електронної системи обліку та представлення наукових конференцій, симпозіумів, виставок тощо» Центром практичної інформатики НАН України розроблено засоби, що надають можливість представити на україномовній та англійській частинах веб-порталу НАН України інформацію щодо конференцій, з'їздів, семінарів, читань, виставок, тощо (далі – наукові заходи), які організуються установами НАН України, у вигляді окремих веб-сторінок (сайтів).

При підготовці Звіту про діяльність НАН України у 2013 році (розпорядження Президії НАН України від 13.11.2013 №706) із застосуванням зазначених засобів на веб-портал НАН України була внесена інформація щодо 126 наукових заходів 2013 року і 55 наукових заходів 2014 року без використання англійського варіанту.

З метою поліпшення доступу до інформації про наукові заходи НАН України в мережі Інтернет, сприяння популяризації та практичному використанню результатів наукових досліджень НАН України:

1. Керівникам наукових установ та організацій НАН України – організаторів наукових заходів НАН України:

1.1. Забезпечити представлення на веб-порталі НАН України кожного наукового заходу українською та англійською мовами за такими розділами:

- Анонс плану проведення наукового заходу у наступних (за поточним) роках.

- Оголошення затвердженої дати, місця, загальної проблематики, рівня і формату проведення та умов участі у науковому заході.
 - Повідомлення (новини) наукового заходу.
 - Матеріали за результатами проведення наукового заходу: тези (якщо це передбачено рішенням організаторів), фото і відео репортажі, звітні показники тощо.
- 1.2. Забезпечити використання посилань на сайти наукових заходів для поширення офіційної інформації про заходи НАН України в межах України та за кордоном.
- 1.3. Забезпечити дотримання вимог розпорядження Президії НАН України від 08.02.2012 № 81 «Про електронне листування між Президією НАН України та установами і організаціями НАН України» для потреб авторизованої роботи на веб-порталі НАН України уповноважених установою працівників, використовуючи сайт www.nas.gov.ua/responsible.
- 1.4. Унеможливити дублювання співорганізаторами (за їх наявності по окремих заходах) веб-сторінок (сайтів) наукових заходів шляхом спільного визначення відповідальної установи з питань інформаційного представлення наукового заходу на веб-порталі НАН України.
2. Секціям і відділенням наук НАН України, радам цільових програм наукових досліджень НАН України та науковим радам з проблем:
- 2.1. Забезпечувати представлення на веб-порталі НАН України систематизованого за різноманітними показниками переліку наукових заходів НАН України для поліпшення планування, проведення та звітування про підсумки наукових заходів.
- 2.2. Здійснювати контроль якості та повноти представлення установами НАН України інформації щодо наукових заходів на веб-порталі НАН України.
3. Науково-організаційному відділу Президії НАН України:
- 3.1. Використовувати веб-портал НАН України як джерело інформації про наукові заходи при підготовці річних звітів НАН України, починаючи зі звіту за 2014 рік.
- 3.2. Забезпечувати методичну допомогу з питань ефективного використання засобів інформаційного супроводження наукових заходів НАН України на веб-порталі НАН України.
4. Центру практичної інформатики НАН України надавати технічну підтримку інформаційному забезпеченню наукових заходів на веб-порталі НАН України.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

В.о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
член-кореспондент НАН України

В.Л.Богданов

IV. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ ДОКУМЕНТИ

МІЖНАРОДНА ФЕДЕРАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ АСОЦІАЦІЙ ТА УСТАНОВ (ІФЛА)

КОДЕКС ЕТИКИ ІФЛА ДЛЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА ІНШИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Вступ

Цей Кодекс пропонується як набір етичних положень і рекомендується для використання кожним бібліотекарем та інформаційним працівником як керівництво до дії, а бібліотечним та інформаційним асоціаціям – для створення або перегляду своїх власних кодексів.

Функцією кодексів етики є:

- Заохочення до осмислення принципів, на основі яких бібліотекарі та інші інформаційні працівники можуть розробляти лінію поведінки та вирішувати дилеми.
- Покращення професійної самосвідомості.
- Забезпечення прозорості для користувачів і суспільства в цілому.

Цей Кодекс не призначений для того, щоби замінити існуючі кодекси або виключити обов'язок професійних асоціацій розробляти власні кодекси на основі досліджень, консультацій та спільного їх формулювання. Не очікується повне слідування Кодексу.

Цей кодекс пропонується, виходячи з переконання, що:

- Бібліотечна справа, по своїй суті, - етична діяльність, яка втілює ціннісні підходи до професійної роботи з інформацією.
 - Протягом останніх століть у процесі ускладнення суспільства суттєво зростає потреба в розповсюдженні ідей та інформації, і це визначає сутність бібліотек і бібліотечної діяльності.
 - У сучасному суспільстві завдання інформаційних інституцій і професіоналів, включно з бібліотеками і бібліотекарями, - забезпечувати оптимізацію реєстрації, представлення та надання доступу до інформації.
 - Інформаційні послуги в інтересах соціального, культурного та економічного процвітання - основа бібліотечної справи, тож бібліотеки несуть соціальну відповідальність.
- Більше того, впевненість у тому, що людині необхідно

ділитися інформацією та ідеями, означає визнання права на інформацію. Ідея прав людини, детально визначена в Загальній декларації з прав людини Об'єднаних Націй (1948), вимагає від нас усіх визнати та підтвердити людську природу інших та поважати їхні права. А саме, стаття 19 проголошує права на свободу думки, висловлення та доступу до інформації для всіх людських істот.

Стаття 19 однозначно проголошує право «...шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів», що чітко визначає сутність бібліотек і сучасної прогресивної практики бібліотечної справи. ІФЛА у заявах, маніфестах, рекомендаціях, інших робочих документах, яких забагато, щоби наводити тут їхній перелік, розширила розуміння роботи з інформацією. В основі цих документів – ідея прав на інформацію та їхнє велике значення для професії та суспільства в цілому. Наголос на інформаційних правах, у свою чергу, накладає на бібліотекарів та інших інформаційних спеціалістів обов'язок розробити систему моніторингу відповідних законів з огляду на основні принципи, бути готовими надавати консультації та, якщо доречно, здійснювати адвокацію щодо вдосконалення суті та дотримання законів.

Пункти (статті) цього Кодексу етики побудовано відповідно до основних принципів, визначених у цьому вступі, і містять низку рекомендацій щодо поведінки професіоналів. ІФЛА визнає, що, хоча визначені тут основні принципи мають лежати в основі будь-якого кодексу такого роду, окремі кодекси будуть неодмінно відрізнятися відповідно до особливостей певного суспільства, громади або практик віртуальної громади. Створення кодексу – основна функція професійної асоціації, адже етичне осмислення необхідне всім професіоналам. Саме тому ІФЛА рекомендує Кодекс етики всім своїм членам–асоціаціям та окремим бібліотекарям й інформаційним працівникам.

За необхідності, ІФЛА переглядатиме цей Кодекс.

1. Доступ до інформації

Основна місія бібліотекарів та інших інформаційних працівників – забезпечувати всім доступ до інформації задля власного розвитку, освіти, культурного збагачення, дозвілля, економічної діяльності, поінформованої участі та розширення демократії. Бібліотекарі та інші інформаційні працівники заперечують відмову чи обмеження у доступі до інформації та ідей, особливо через цензуру чи то держав, чи урядів, чи релігійних організацій, або інститутів

громадянського суспільства.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники, пропонуючи послуги громадськості, повинні робити все, щоби надавати доступ до своїх колекцій (фондів) і послуг безкоштовно для користувачів. Якщо плата за читачський квиток та адміністративні стягнення невідворотні, вони мають бути якнайнижчі, а також мають бути запроваджені практичні рішення, щоби соціально незахищені люди не були виключені.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники популяризують колекції (фонди) і послуги, щоби користувачі та потенційні користувачі знали про їхнє існування та наявність.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники використовують найефективніші засоби, щоби зробити матеріали доступними для всіх. Для цього вони забезпечують відповідність веб-сайтів бібліотек та інших інформаційних установ міжнародним стандартам доступності та відсутність бар'єрів у доступі до них.

2. Відповідальність щодо особистості та суспільства

Для залученості (включеності) та викорінення дискримінації бібліотекарі та інші інформаційні працівники забезпечують дотримання і реалізацію права на доступ до інформації, надання рівноправних послуг усім, незалежно від віку, громадянства, політичних поглядів, фізичних чи розумових можливостей, статевої приналежності, освіти, доходів, імміграційного статусу або статусу біженця, сімейного стану, походження, раси, мови, релігії чи сексуальної орієнтації.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники поважають мови національних меншин країни та їхнє право на доступ до інформації їхньою мовою.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники організують та представляють контент у такий спосіб, щоби користувач самостійно міг знайти потрібну інформацію. Бібліотекарі та інші інформаційні працівники допомагають людям в інформаційному пошуку.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники пропонують послуги, що сприяють у розвитку навичок читання. Вони популяризують інформаційну грамотність, що включає можливість виявляти, шукати, оцінювати, організовувати та створювати, використовувати та передавати інформацію. Вони заохочують до етичного використання інформації, в такий спосіб викорінюючи плагіат та інші способи некоректного використання інформації.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники сприяють

безпеці малолітніх, водночас забезпечують, щоби це не впливало на інформаційні права дорослих.

3. Приватність, таємниця та прозорість

Бібліотекарі й інші інформаційні працівники поважають приватність особистості, дбають про захист персональних даних, які мають надавати окремі особи та інституції.

Взаємини між бібліотекою та користувачем – конфіденційні, тож бібліотекарі та інші інформаційні працівники будуть вживати відповідних заходів, щоби дані про користувача не використовувалися для інших потреб.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники підтримують і беруть участь у забезпеченні прозорості, щоби робота уряду, адміністрації та бізнесу була відкритою для ретельного вивчення громадськістю. Вони також визнають, що в інтересах громадськості здійснюється оприлюднення неправильної поведінки, корупції та кримінальних злочинів шляхом порушення конфіденційності тими, кого називають «особами, які викривають порушення».

4. Відкритий доступ та інтелектуальна власність

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники зацікавлені у використанні всіх можливостей для надання користувачам бібліотек якнайширшого доступу до інформації та ідей у будь-якому медіа та форматі. Це включає підтримку принципів відкритого доступу, відкритого коду та відкритих ліцензій.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники ставлять за мету надавати справедливий, швидкий, економний та ефективний доступ до інформації користувачам.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники мають професійний обов'язок захищати виключення та часові обмеження у законах копірайту, що стосуються бібліотек.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники є партнерами авторів, видавців та інших творців праць, що захищаються копірайтом. Бібліотекарі та інші інформаційні працівники визнають інтелектуальну власність авторів та інших творців і прагнуть забезпечити дотримання їхніх прав.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники від імені користувачів домовляються про найбільш сприятливі умови доступу до праць й прагнуть забезпечити, щоби доступ без потреби не забороняли і не перешкоджали адміністративним шляхом або законом про інтелектуальну власність, щоби ліцензії не мали вищої сили за виключення, що стосуються бібліотек, у національному законодавстві.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники заохочують уряди запровадити такі умови інтелектуальної власності, що забезпечують баланс між інтересами власників прав, індивідуумами й інституціями, такими, як бібліотеки, що їх обслуговують.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники добиваються обмеження терміну дії копірайту та того, щоби публічна інформація була загальнодоступною та безкоштовною.

5. Нейтральність, особиста чесність і професійні навички

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники суворо дотримуються нейтральності й неупередженої позиції щодо збирання, доступу та послуг. Нейтральність дає можливість зібрати найбільш збалансовану колекцію та надавати найбільш збалансований доступ до інформації.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники формують та оголошують правила щодо відбору, організації, збереження, надання та розповсюдження інформації.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники розрізняють власні переконання та професійні обов'язки. Вони не діють на користь власних інтересів і переконань, порушуючи нейтральність.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники мають право на вільне висловлення на робочому місці, виходячи з того, що це не порушує принцип нейтральності щодо користувачів.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники протидіють корупції, яка прямо впливає на бібліотечну справу, зокрема, у постачанні і забезпеченні бібліотечними матеріалами та ресурсами, призначенні на бібліотечні посади та адмініструванні бібліотечних контрактів і фінансів.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники добиваються досконалості в професії, підтримуючи та поглиблюючи знання та навички. Їхня мета – найвищі стандарти якості послуг і поширення позитивної репутації професії.

6. Взаємини з колегами та працедавцями

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники є чесними між собою та поважають один одного.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники запобігають будь-яким проявам дискримінації на робочому місці через вік, громадянство, політичні переконання, фізичні чи розумові можливості, стать, сімейний стан, походження, расу, релігію чи сексуальну орієнтацію.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники виступають за

рівну оплату праці та винагороди для чоловіків і жінок за однакову роботу.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники діляться професійним досвідом з колегами та допомагають і консультують нових спеціалістів, допомагають їм долучитися до професійної спільноти та розвинути навички. Вони беруть участь у діяльності своїх професійних асоціацій і в дослідженнях та публікаціях з професійних питань.

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники прагнуть заробити репутацію та статус, заснований на професіоналізмі та етичній поведінці. Вони не змагаються з колегами, застосовуючи нечесні методи.

Список публікацій для подальшого вивчення питання

The Ethics of Librarianship : An International Survey / ed. by Robert W. Vaagan ; an introd. by Alex Byrne. – München : Saur, 2002. – VI, 344 p.

Gebolys Z. Library Codes of Ethics Worldwide : anthology / Gebolys Z., Tomaszczyk J. - Berlin : Simon, 2012. - 267 p.

Professional Codes of Ethics for Librarians / IFLA Committee on Freedom of Access to Information and Free Expression (FAIFE). – Спосіб доступу: <http://www.ifla.org/en/faife/professional-codes-of-ethics-for-librarians> (19.03.2012).

Sturges P. Doing the Right Thing : Professional ethics for information workers in Britain / Sturges P. // New Library World. - 2003. - Vol. 104, nr 1186. - P. 94-102. – Спосіб доступу: <http://www.fims.uwo.ca/people/faculty/frohmann/LIS774/Documents/Sturges%20on%20codes.pdf> (19.03.2012).

Розроблено робочою групою ІФЛА у складі: Loida Garcia-Febo, Anne Hustad, Hermann Rosch, Paul Sturges та Amelie Vallotton.

Затверджено Радою ІФЛА
у серпні 2012 р.

Переклад з англійської
В. Пашкової

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19.11.2013 № 2438/5

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
21 листопада 2013 р.
№ 1983/24515

Про затвердження Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам

Відповідно до статті 19 Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 395, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити «Порядок користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам», що додається.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Державного комітету архівів України від 24 листопада 2005 року № 139 «Про затвердження Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 9 грудня 2005 року за № 1473/11753 (зі змінами).
3. Департаменту взаємодії з органами влади (Анохін О.В.) подати цей наказ на державну реєстрацію відповідно до Указу Президента України від 3 жовтня 1992 року № 493 «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади».
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Голову Державної архівної служби України Гінзбург О.П.

Міністр

О. Лукаш

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
юстиції України
19.11.2013 № 2438/5

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
21 листопада 2013 р. № 1983/24515

ПОРЯДОК

користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам

I. Загальні положення

1. Державні архівні установи, архівні відділи міських рад (далі - архіви) надають документи Національного архівного фонду (далі - НАФ), що належать державі, територіальним громадам, для користування; створюють для цього необхідний загальнодоступний довідковий апарат; відповідно до наявних технічних можливостей забезпечують умови для віддаленого доступу до довідкового апарату і документів НАФ; видають архівні довідки, копії документів та іншим шляхом задовольняють запити фізичних і юридичних осіб; повідомляють про документи, у яких містяться відомості, що можуть бути використані органами державної влади і органами місцевого самоврядування та іншими заінтересованими сторонами; публікують, експонують та в іншій формі популяризують архівні документи; виконують інші функції, спрямовані на ефективне використання відомостей, що містяться в документах НАФ.
2. Цей Порядок встановлює основні вимоги щодо оформлення осіб для роботи в читальних залах (секторах користування документами) архівів, організації доступу до документів НАФ загального користування, що належать державі або територіальним громадам, видавання цих документів у тимчасове користування, роботи з цими документами та їх копіювання, а також визначає права та обов'язки користувачів.
3. Дія цього Порядку поширюється на центральні державні архіви, Державний архів в Автономній Республіці Крим, державні архіви областей, міст Києва і Севастополя, архівні відділи районних, районних у містах Києві і Севастополі державних адміністрацій, галузеві державні архіви, архівні підрозділи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних і комунальних установ,

підприємств і організацій, а також архівні підрозділи державних наукових установ, музеїв та бібліотек.

Порядок користування документами НАФ, що належать іншим власникам, встановлюється власником або уповноваженою ним особою з урахуванням рекомендацій Державної архівної служби України.

4. Відвідування користувачами читальних залів архівів, ознайомлення з довідковим апаратом і надання фізичним або юридичним особам для користування документів НАФ, що належать державі, територіальним громадам, відповідно до встановлених у пункті 3 розділу II цього Порядку нормативів, а також юридичним і фізичним особам, які передали зазначені документи на зберігання, здійснюються безоплатно.

5. Платні послуги користувачам надаються згідно з Переліком платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 року № 639 (зі змінами).

6. Графік роботи читального залу, затверджений наказом керівництва архіву, має відповідати режимові роботи архіву, передбачати можливість праці в суботу та вечірні години і регулюватися відповідно до кількості користувачів та частоти відвідувань ними читального залу.

Графік роботи читального залу має бути вивішено в доступному для відвідувачів місці, а також оприлюднено на офіційному веб-сайті архіву, у місцевих засобах масової інформації, довідково-інформаційних виданнях архіву або в інший спосіб.

II. Організація роботи користувачів у читальних залах архівів, їхні права та обов'язки

1. Архіви надають користувачам відповідно до їхніх замовлень документи НАФ (справи, кіно-, фоно-, відеодокументи), довідковий апарат (довідники, путівники, описи, каталоги, огляди, покажчики, картотеки тощо), а за необхідності й згоди керівництва архіву - облікові документи (справи фондів, реєстри описів фондів).

Користувачі можуть користуватися виданнями, що зберігаються в довідково-інформаційному фонді архіву.

2. Документи НАФ надаються на підставі форми замовлення на видавання справ (додаток 1), що подається користувачем особисто або поштою, зокрема електронною.

3. Користувачеві видається щоденно не більше 5 томів описів, 10 бюксів мікрокопій, однієї тисячі аркушів архівних справ (але загалом не більше 10 справ), 50 калюк науково-технічної документації, 20 одиниць кінодокументів, а також звукозаписів, що за загальним обсягом не перевищують трьох годин звучання, та відеодокументів, що за загальним обсягом не перевищують чотирьох годин екранного часу.

4. Збільшення обсягів щоденного видавання документів НАФ користувачеві понад встановлені норми, продовження строку користування документами та зберігання їх у читальному залі до початку ознайомлення з ними користувача визначаються в кожному конкретному випадку керівництвом архіву як платна послуга.

5. Справи та документи, на які в архівах існують фонди користування, видаються до читальних залів архівів лише в копіях.

Оригінали унікальних документів заборонено видавати до читального залу (сектору користування документами) архіву.

За наявності фонду користування оригінали унікальних документів та оригінали документів НАФ з метою забезпечення їх збереженості видаються до читального залу (сектору користування документами) архіву з дозволу керівництва архіву лише для спеціального дослідження, що потребує вивчення матеріалу носія інформації, зовнішніх ознак документа тощо.

6. Працівники архівосховища зобов'язані здійснювати поаркушне перевіряння одиниць зберігання та справ перед їх видаванням користувачеві, а працівники читального залу - після їх повернення користувачем, що фіксується у формі замовлення на видавання справ (додаток 1). На вимогу користувача перевірка повернутих документів має здійснюватися в його присутності.

7. Замовлені користувачем документи НАФ в читальному залі зберігаються в спеціальних шафах, доступ до яких мають лише працівники читального залу.

У разі якщо документ (одиницю зберігання) одночасно замовили кілька користувачів, порядок користування ним визначається завідувачем читального залу в порядку черговості.

8. Описи, інші нетиражовані архівні довідники видаються користувачам на строк до 5 робочих днів, копії та видання - до одного місяця, оригінали документів НАФ - до 10 робочих днів.

Строк користування обчислюється з дня видавання документів з архівосховища. Подальше продовження строків здійснюється за

погодженням з керівництвом архіву на підставі мотивованої письмової заяви користувача.

9. Якщо користувач не звертається за замовленими документами, то їх повертають до архівосховища після закінчення строку, зазначеного в пункті 8 цього розділу.

10. Друковані видання, примірники описів, що зберігаються безпосередньо в читальних залах архівів, видаються користувачам у день замовлення.

Строк видавання інших описів, справ, документів не повинен перевищувати двох робочих днів від часу оформлення замовлення, без урахування дня замовлення.

Якщо документи з конкретного віддаленого архівосховища через технічні умови видаються лише раз на тиждень, то норма видавання таких документів для користувача збільшується втричі.

11. Підставою для відмови в доступі користувача до інформації, що міститься в документах НАФ, є наявність у них конфіденційної, таємної та службової інформації.

12. Підставою для відстрочки доступу користувачам до документів НАФ є:

1) установлення фондоутворювачем, власником, уповноваженою ними особою або правонаступником особливих умов доступу до документів особового походження;

2) перебування в незадовільному стані, проведення науково-технічного опрацювання, ремонту, реставрації, опрацювання, консерваційно-профілактичного оброблення, створення страхових копій, перевіряння наявності документів. Строк такого обмеження не може перевищувати одного року з дня замовлення;

3) перебування документів у тимчасовому користуванні за межами архіву.

13. У виняткових випадках, зазначених у пунктах 11, 12 цього розділу, на підставі мотивованої письмової заяви користувача нетривале в часі ознайомлення з конкретною інформацією, що міститься в документах, здійснюється за погодженням з керівництвом архіву в присутності завідувача читального залу.

14. Користувачі документів НАФ мають право:

1) користуватися в читальному залі архіву копіями документів з фондів користування, а у разі їх відсутності - оригіналами, якщо доступ до них не обмежено на підставах, визначених законом, а також відповідно до закону користуватися документами обмеженого доступу;

2) отримувати від архівів довідки про відомості, що містяться в документах, доступ до яких не обмежено на підставах, визначених законом;

3) отримувати за письмовою згодою керівництва архіву документи або їх копії в тимчасове користування за межами архіву;

4) отримувати в працівників архіву консультації про зміст і місцезнаходження документів, зокрема щодо документів, які зберігаються в інших архівах;

5) виготовляти, у тому числі за допомогою технічних засобів, або отримувати від архіву копії документів і витяги з них, якщо це не загрожує стану документів та не порушує авторських та суміжних прав, а також вимагати, щоб ці копії або витяги були засвідчені архівом;

6) публікувати, оголошувати, цитувати та іншим чином відтворювати зміст документів НАФ з обов'язковим посиланням на місця їх зберігання і з дотриманням умов, передбачених законодавством;

7) користуватися за погодженням з керівництвом архіву технічними засобами, що полегшують їх роботу з документами НАФ (мікрокалькулятор, портативний комп'ютер, диктофон), за умови, що вони не завдають шкоди документам НАФ і не заважають іншим користувачам;

8) користуватися за погодженням з керівництвом архіву послугами перекладача та спеціаліста з копіювання документів образотворчого та графічного характеру, яких оформлюють як окремих користувачів;

9) оскаржувати в порядку підлеглості або в судовому порядку дії посадових осіб архіву, що перешкоджають реалізації законних прав користувачів;

10) вносити керівництву архіву пропозиції щодо поліпшення організації діяльності архіву та умов роботи з документами НАФ;

11) у разі виявлення в архівних документах недостовірних відомостей про особу вимагати від архіву долучення до цих документів письмового обґрунтованого спростування чи доповнення зазначених відомостей.

Особи з обмеженими фізичними можливостями мають право безоплатно отримувати додаткові послуги, спрямовані на забезпечення користування документами НАФ, відповідно до Правил роботи архівних установ України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 8 квітня 2013 року № 656/5 «Про затвердження Правил роботи архівних установ України», зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 квітня 2013 року за № 584/23116.

15. Обов'язки користувачів документів НАФ:

- 1) вчасно інформувати працівників архіву в разі зміни анкетних даних під час роботи в архіві чи користування документами НАФ поза архівом;
 - 2) дотримуватися встановленого порядку користування документами НАФ, зокрема своєчасно виконувати законні вимоги працівників архіву, запобігати пошкодженню документів, не виносити їх із читального залу, не передавати іншим особам, які не несуть відповідальності за їх зберігання, не робити в них позначок та підкреслювань, не писати на аркушах паперу, розміщених безпосередньо на архівних документах; не заносити до архіву сторонніх архівних документів у будь-якому вигляді (їх копій) та видань без дозволу керівництва архіву; під час роботи з кіно-, відео-, фото-, фоновими документами, електронними документами та мікрокопіями дотримуватися вимог поводження з цими документами та апаратурою;
 - 3) забезпечувати збереженість і вчасне повернення документів НАФ, довідкового апарату, видань, наданих їм у користування, негайно інформувати працівників читального залу (керівництво архіву) про виявлені випадки пошкодження чи недостачі документів;
 - 4) заповнювати форми аркушів користування архівними документами (додаток 2);
 - 5) дотримуватися умов організації копіювання документів НАФ власними технічними засобами користувачів, встановлених центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері архівної справи;
 - 6) не допускати перекручень або фальсифікацій використаних відомостей, що містяться в документах НАФ, а також порушень права інтелектуальної власності, розголошень персональних даних та іншої інформації, що охороняється законом;
 - 7) надавати архівам бібліографічну інформацію про видання, у яких використано інформацію архівних документів;
 - 8) підтверджувати родинні зв'язки з особами, щодо яких проводиться пошук персональних даних, за умови згоди суб'єкта персональних даних та з метою підтвердження своїх законних прав та інтересів, надавати засвідчені нотаріально доручення від замовників генеалогічних досліджень;
 - 9) не використовувати з комерційною метою відомості, що містяться в документах НАФ, без укладання відповідного договору з архівом.
- III. Оформлення осіб для користування документами НАФ у читальних залах (секторах користування документами) архівів

1. Особи, які мають намір користуватися документами НАФ у читальних залах (секторах користування документами) архівів, подають документ, що посвідчує особу, ознайомлюються з цим Порядком і заповнюють заяву користувача (додаток 3). Своїм підписом у заяві вони засвідчують факт ознайомлення з цим Порядком та зобов'язання його виконувати. Заяву користувач може надіслати поштою, зокрема електронною (за наявності в архіві такої пошти). Обов'язковим елементом заяви є згода користувача надати свої персональні дані для оброблення та внесення до бази даних користувачів читальним залом, доступ до якої третіх осіб здійснюватиметься відповідно до вимог законодавства у сфері доступу до персональних даних.
2. Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами доступу до документів НАФ і мають такі самі обов'язки щодо користування ними, як і громадяни України.
3. Особи, які мають намір користуватися документами, щодо яких юридичні і фізичні особи, котрі передали зазначені документи на зберігання, встановили певні обмеження доступу, додатково подають відповідний лист-доручення або лист-згоду від фондоутворювачів або їх правонаступників.
Особи, які провадять наукову роботу згідно з планами наукових установ або виконують службові завдання, разом із заявою подають документ, що підтверджує їхні повноваження представляти користувача - юридичну особу.
Порядок оформлення доступу до документів, які містять конфіденційну, таємну та службову інформацію, визначається відповідним законодавством.
4. Керівник архіву перевіряє повноту і правильність наведення в заяві обов'язкових відомостей про користувача, наявність у нього повноважень представляти юридичну особу або належно оформленого права працювати з документами, доступ до яких обмежено відповідно до законодавства, і з відповідною резолюцією передає заяву до читального залу.
Користувач має право на роботу в читальному залі один рік від часу оформлення, у разі необхідності строк роботи над даною темою продовжується.
При обранні нової теми роботи користувач оформляє нову заяву.
5. На підставі документа, що посвідчує особу, та згідно з резолюцією керівника архіву на заяві користувача завідувач читального залу або

особа, яка виконує його обов'язки, видає користувачеві перепустку до читального залу архіву.

6. Завідувач читального залу формує на кожного користувача справу, до якої входять його заява, замовлення користувача на видавання конкретних документів НАФ, заяви щодо продовження строків користування документами, копії відмов у доступі до документів та інші документи, що стосуються користування документами НАФ.

7. У разі використання інформації, що міститься в документах НАФ, або їх копіювання з комерційною метою архів укладає з користувачем або з особою, яку він представляє, договір.

8. Керівництво архіву (або, за його поданням, керівництво Державної архівної служби України) має право припинити або обмежити доступ до документів НАФ особі, яка грубо порушила цей Порядок (у разі псування, знищення, підроблення, розкрадання документів НАФ або свідомого перекручення чи фальсифікації відомостей, що містяться в документах, порушення з вини користувача строків повернення документів, наданих у тимчасове користування за межами архіву), незалежно від того, в якому архіві вчинено це порушення. Про відмову (обмеження) в доступі до документів НАФ користувачеві повідомляється письмово із зазначенням підстав відмови.

IV. Видавання документів НАФ працівникам архіву та в тимчасове користування за межами архіву

1. Документи НАФ видаються працівникам архіву на їхні робочі місця для виконання службових завдань.

Строки і обсяги видавання документів для архівних робіт обумовлюються планами роботи і встановлюються керівництвом архіву.

Залучення для виконання службових завдань працівниками архіву архівних документів (їх копій) з інших архівних установ чи приватних архівних зібрань здійснюється за письмовим дозволом керівництва.

Працівники архіву, які отримують документи НАФ у користування на робочих місцях, повинні виконувати обов'язки, зазначені в пункті 15 розділу II цього Порядку.

2. З огляду на особливості використання документованої інформації (експонування на виставках, богослужіння, підготовка факсимільних видань, здійснення порівняльного джерелознавчого аналізу, судово-слідчі дії, інтенсивне термінове використання великого обсягу інформації з конкретно виробничою метою тощо) оригінали документів НАФ видаються в тимчасове користування за межами архіву на строк відповідно до вимог пункту 5 цього розділу.

Унікальні документи НАФ у тимчасове користування за межами архіву не видаються.

3. В офіційному запиті на адресу керівництва архіву користувач обґрунтовує необхідність надання документів НАФ у тимчасове користування, зазначає строк, на який бажано передати документи, а також гарантує забезпечення збереженості документів, проведення їх страхування та вчасне повернення документів. Для прийняття рішення щодо можливості надання документів у користування за межами архіву керівництво архіву організовує перевірку працівниками архіву умов забезпечення збереженості документів у майбутнього користувача.

Рішення щодо надання документів НАФ в тимчасове користування приймається керівництвом архіву впродовж місяця з дня реєстрації офіційного запиту користувача.

4. У разі згоди керівництва архіву на надання документів НАФ в тимчасове користування за межі архіву укладається договір архіву з користувачем. Видавання документів оформлюється актом видавання справ у тимчасове користування, зразок якого наведено в додатку 4 до цього Порядку.

5. Документи НАФ видаються для користування поза архівом на строк, що не перевищує одного місяця.

Релігійним організаціям документи богослужбового характеру (предмети культу) видаються в тимчасове користування на строк, що не перевищує одного року, за умови проведення їх грошової оцінки, а також страхування одержувачем.

6. Продовження встановлених строків перебування документів НАФ в користуванні за межами архіву допускається з дозволу керівництва архіву лише на підставі письмового звернення користувача з поясненням причин необхідності продовження користування виданими документами та перевірки працівниками архіву за дорученням керівництва архіву їх наявності і дотримання нормативних умов зберігання.

7. Архів має право в будь-який час без попереднього повідомлення перевірити наявність і умови зберігання документів, виданих у користування за межами архіву.

V. Організація копіювання документів на замовлення користувача

1. На замовлення користувачів і відповідно до технічних можливостей та стану документів архіву виготовляють ксерокопії, мікрокопії, фотокопії, цифрові копії документів, а також копії кіно-, відео-, фото-, фонодокументів, які в них зберігаються.

2. Замовлення на копіювання документів НАФ оформлюється користувачем на бланку згідно зі зразком, наведеним у додатку 5 до цього Порядку, і передається працівникові читального залу.

3. Копіювання архівом документів здійснюється після оплати користувачем вартості замовлення.

4. Копіювання документів особових фондів та фондів, для яких за розпорядженням фондоутворювача або власника встановлено особливі умови користування, проводиться відповідно до умов, установлених ними з урахуванням рекомендацій Державної архівної служби України.

5. Строки та спосіб виготовлення копій визначаються керівництвом архіву за погодженням із замовником з урахуванням наявності відповідних технічних засобів і стану документів НАФ, але не можуть перевищувати одного місяця.

6. Копіювання фондів, колекцій у повному обсязі здійснюється лише з дозволу керівництва архіву.

7. Якщо користувач замовляє копії унікальних документів НАФ за наявності їх мікрокопій або цифрових копій, то вони виготовляються лише з цих копій.

Не приймаються замовлення на копіювання документів НАФ у незадовільному стані або якщо копіювання наявними копіювальними засобами може спричинити погіршення стану документів.

8. Копії документів НАФ, виготовлені на замовлення користувачів, видаються їм або їхнім повноважним представникам в архівах або надсилаються за вказаною адресою користувача, зазначеною в заяві користувача (дод. 3) або замовленні на копіювання документів (дод. 5). Фізична особа зазначає адресу постійного, переважного або тимчасового місця проживання, юридична особа - фактичне місце ведення діяльності чи розташування офіса, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (де переважно знаходиться керівництво) і здійснення управління та обліку.

Поштові витрати відносять на рахунок замовників.

9. Винесення з архіву копій документів НАФ, виготовлених користувачем або на його замовлення, оформлюється спеціальною перепусткою за підписом керівництва архіву.

Директор Департаменту взаємодії з
органами влади

О.В. Анохін

V. СПИСОК НОВИХ ФАХОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО ЧИТАЛЬНОГО ЗАЛУ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА НБУВ

1. **ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила** (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). — На заміну ДСТУ 3582—97; чинний від 01.01.2014 р.;
2. **ДСТУ 3814:2013. Інформація та документація. Видання. Міжнародна стандартна нумерація книг** (ISO 2108:2005, NEQ). — На заміну ДСТУ 3814—98; чинний від 01.01.2014 р.;
3. **ДСТУ 7342:2013. Інформація та документація. Видавничі анотації. Правила складання та подання у виданнях.** — Вперше; чинний від 01.01.2014 р.;
4. **ДСТУ 7343:2013. Інформація та документація. Видання. Міжнародна стандартна нумерація нотних видань** (ISO 10957:2009, NEQ). — Вперше; чинний від 01.01.2014 р.
5. **ДСТУ 7448:2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять.** — Вперше (зі скасуванням в Україні ГОСТ 7.26-80)
6. **Бібліографічне редагування алфавітного каталогу** [Текст] : метод. поради / Держ. закл. “Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка”; [уклад.: О. А. Поліщук, В. К. Разінкова]. — Х. : Держ. закл. “Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка”, 2012. — 63 с.
7. **Бібліографічний опис документів.** Бібліографічні посилання [Текст] : метод. рек. / [авт.-уклад.] О. М. Збанацька. — К. : [б. и.], 2012. — 197 с. : табл. — Бібліогр.: с. 189-192.
8. **Бібліографічний опис електронних видань в АБИС “ІРБІС”** [Текст] : метод. поради / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад. : Л. О. Мартовицька, О. А. Поліщук]. — Х. : [б. в.], 2013. — 38 с. : рис.
9. **Законодавчі та нормативні документи у сфері видавничої та бібліотечної справи** [Текст] : темат. добірка / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова”; [уклад. Жигун Т. Ю. ; відп. ред.: Н. О. Петрова, Г. М. Плиса]. — К. : Кн. палата України, 2011. — 397 с.

10. **Інструкція про порядок надання Міжнародного стандартного номера книги (ISBN) в Україні** / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [уклад. І. О. Погореловська]. - К. : Кн. палата України, 2013. - 23 с.
11. **Інтерактивні технології навчання** у системі професійного розвитку бібліотечних працівників: методика та рекомендації з використання [Текст] / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад. Г. Д. Ковальчук]. - Х. : [б. в.], 2012. - 38 с. : рис., табл.
12. **Методичний посібник** з бібліографічного опису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006) [Текст] / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, Від. наук. бібліогр. ; [авт.-уклад. Н. А. Рибчинська ; відп. ред. М. М. Романюк]. – Л. : ЛННБУ ім. В. Стефаника, 2010. – 70 с.
13. **Методичні рекомендації для авторів** “Української бібліотечної енциклопедії” [Текст] / Держ. закл. “Нац. парламент. б-ка України” ; [уклад.: С. Л. Зворський, Л. М. Любаренко, Г. П. Нелипа ; наук. ред. З. І. Савіна]. – К. : [б. в.], 2012. – 27 с.
14. **Методичні рекомендації щодо** підготовки та редагування бібліографічних посібників у виданнях [Текст] / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. І. Федорова” ; [уклад.: П. М. Сенько, О. М. Устіннікова]. - 3-тє вид. - К. : Книжкова палата України, 2011. - 68 с. - Бібліогр.: с. 64-67.
15. **Методичні рекомендації щодо** складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій [Текст] / Держ. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [уклад. О. М. Устіннікова]. - К. : Кн. палата України, 2012. - 19 с. - 50 экз.
16. **Методичні рекомендації щодо** складання бібліографічного запису на книги та брошури в картках для каталогів і картотек [Текст] / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [уклад.: Л. В. Вербицька, О. М. Устіннікова]. - Вид. 3-тє, без змін. - К. : Кн. палата України, 2013. - 47 с.
17. **Правові та нормативні документи** з видавничої справи : темат. добірка / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [уклад. Г. М. Плиса]. – К. : Кн. палата України, 2013. – 58 с.
18. **Проведення соціологічного дослідження у бібліотеці** : консультація / Держ. закл. “Нац. б-ка України для дітей” ; [авт.-уклад. : О. Б. Петренко, Н. М. Загоруйко]. – К. : [б. в.], 2012. – 20 с.

19. **Розташування бібліографічних записів** у бібліографічних покажчиках на основі Універсальної десяткової класифікації : табл. класиф. / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [підгот. О. М. Устіннікова]. - К. : Кн. палата України, 2013. - 27 с 50 экз. (Шифр Р122704)
20. **Складання та оформлення бібліографічних записів** у списках літератури до наукових робіт [Текст] : навч.-метод. посіб. / Марина Женченко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. - К. : Жнець, 2013. - 63 с. : табл.
21. **Таблиця відповідності** скорочених варіантів УДК і ББК [Текст] : зі змінами та допов. до УДК станом на 2008 рік, ББК - на 1997 рік / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [голов. ред. М. І. Сенченко ; уклад.: М. Й. Ахвердова та ін.]. - К. : Кн. палата України, 2013. - 37 с. : табл.
22. **Універсальна десяткова класифікація (УДК)** [Текст] : метод. рішення для понять з відсутніми прямими індексами / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [наук. ред. М. І. Сенченко ; уклад.: М. Й. Ахвердова, Т. Е. Калініна, Ю. О. Набхан]. - К. : Кн. палата України, 2013. - 19 с.
23. **Універсальна десяткова класифікація (УДК)**. Зміни та доповнення (2009) [Текст] / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [наук. ред. М. І. Сенченко ; пер. з англ. Б. С. Волох ; підгот. вид.: М. Й. Ахвердова, Т. Е. Калініна, Ю. О. Набхан]. - К. : Кн. палата України, 2012. - 99 с.
24. **Універсальна десяткова класифікація (УДК)**. Зміни та доповнення (2010) / Держ. наук. установа “Кн. палата України ім. Івана Федорова” ; [підгот.: М. Й. Ахвердова, Т. Е. Калініна, Ю. О. Набхан ; наук. ред. М. І. Сенченко ; пер. з англ. Б. С. Волох]. - К. : Кн. палата України, 2013. - 167 с.
25. **Адреси, телефони, факси** провідних бібліотек України [Текст] : [довідник] / Нац. б-ка України для дітей ; [уклад. Т. М. Кузілова]. - К. : [б. и.], 2013. - 32 с.
26. **Наукові установи України** [Текст] : довідник : станом на 1 берез. 2013 р. / Держ. агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, Укр. ін-т наук.-техн. і екон. інформації ; [упоряд.: Д. В. Чеберкус та ін.]. - К. : [б. в.], 2013. - 219 с.

VI. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СЕМІНАР КЕРІВНИКІВ БІБЛІОТЕК НДУ НАН УКРАЇНИ (травень 2014 р.)

Інформація про семінар для керівників бібліотек НДУ НАН України на тему: «Бібліотека науково-дослідної установи: підсумки, завдання та пріоритети діяльності»

22 травня 2014 р. у НБУВ відбувся традиційний щорічний семінар для керівників бібліотек науково-дослідних установ НАН України. Захід мав на меті проаналізувати роботу бібліотек за 2013 р., визначити пріоритети і завдання на перспективу, залучити провідних фахівців і науковців НБУВ до обговорення шляхів розв'язання проблемних питань сучасної бібліотечної практики.

Про основні підсумки і завдання діяльності бібліотек НДУ з бібліотечно-інформаційного супроводу наукових досліджень йшлося у виступі **вченого секретаря Інформаційно-бібліотечної ради НАН України Г. І. Солоіденко**. Доповідачка основну увагу зосередила на багатоаспектному аналізі стану діяльності бібліотек системи. Зазначалося, що за звітний період мережа бібліотек лишилася незмінною, проте, зберігається тенденція до зменшення кількості бібліотечних фахівців, збільшення групи працівників пенсійного та передпенсійного віку, відсутності кадрового резерву. Наголошувалося, що взятий країною курс на євроінтеграцію, спонукає кожну установу до поглибленого моніторингу своєї роботи, пошуку додаткових резервів, підвищення ефективності праці. Ставилося завдання на необхідності кожного керівника бібліотеки вдумливо працювати на перспективу, забезпечити наступність в роботі, дотримуватися термінів проведення перевірок бібліотечних фондів.

Аналізуючи стан комплектування бібліотечних фондів, доповідачка зупинилася на питанні надходжень літератури до бібліотек. Зокрема, з 103 бібліотек НДУ дев'ять отримали лише до 100 видань. Як на суттєву проблему, вказувалося на послаблення книгообмінних зв'язків. Зазначено, що 30% бібліотек взагалі не займаються книгообміном через відсутність коштів на пересилку. Водночас наголошувалося, що деякі бібліотеки продовжували отримувати допомогу у комплектуванні від зарубіжних організацій, співпрацювати з товариствами. Наводилися приклади з досвіду роботи бібліотек інститутів народознавства, технічної теплофізики, ядерних досліджень, мовознавства та ін. Тривали децентралізовані надходження до бібліотек зарубіжної періодики, однак не регулярно і неповними комплектами. Учасникам семінару

пропонувалося активізувати книгообмін з Центром формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ, активніше поширювати власні видання. Позитивно була оцінена співпраця НБУВ з низкою бібліотек, зокрема інститутів археології, геологічних наук, енциклопедичних досліджень, історії України, літератури, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, політичних і етнонаціональних досліджень.

Як зазначалося в доповіді, окремі бібліотеки приділяли увагу формуванню фондів на електронних носіях, що здійснювалося шляхом оцифрування та сканування документів, архівування ресурсів з Інтернету та використання документів інших фондоутримувачів на підставі угод про співпрацю. Наголошувалося на досвіді роботи бібліотек Інституту біології південних морів, яка завершила створення депозитарію всіх періодичних і продовжуваних видань установи, Інституту ботаніки з оцифрування 1300 статей «Українського ботанічного журналу», Інституту народознавства, який спільно з Центром міської історії Центрально-Східної Європи створив електронну версію колекції поштівок Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка.

Акцентувалася увага слухачів на зниженні показників обслуговування користувачів, зокрема зменшенні кількості читачів основних груп – науковців і аспірантів. Порівняно з попереднім роком знизилися показники книговидачі та відвідування, а подорожчання поштових послуг не дозволяє повною мірою використати можливості МБА.

Детально аналізувався стан матеріально-технічного забезпечення бібліотек. Наводилися факти старіння технічної бази бібліотек, яка здебільшого формується за залишковим принципом і в основному не новою технікою. Зазначалося, що на даний час 60 бібліотек взагалі не мають комп'ютерної техніки. Проблемним залишається питання програмного забезпечення, недостатнім є наповнення сторінок бібліотек на веб-сайтах установ.

Завершуючи свій виступ, Г. І. Солоіденко наголосила на необхідності міжбібліотечної взаємодії з питань формування та використання бібліотечно-інформаційних ресурсів, створенні та поширенні власних електронних ресурсів і послуг, посиленні уваги до пропаганди бібліотечно-інформаційних і бібліографічних ресурсів через Інтернет, зокрема, цінних зібрань та колекцій вчених, позиціонуванні своєї бібліотеки в інформаційному просторі України.

Питання щодо джерел отримання бібліотечно-інформаційних ресурсів суттєво доповнив виступ «Загальноакадемічна система онлайн-доступу до ресурсів провідних постачальників наукової

інформації» **заввідділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків НБУВ Т. І. Арсенко**. Доповідачка поінформувала учасників семінару про стан та перспективи забезпечення зарубіжною інформацією бібліотек НДУ НАН України. Зокрема, у 2013 р. Національною бібліотекою України імені В.І.Вернадського для 57 установ НАН України надано доступ до баз даних таких видавництв: «Elsevier», «EBSCO», «IOP Science» (Institute of Physics Publishing); для окремих установ НАН України – до БД «Inspec», а також на пільгових або тестових умовах – до БД «ARDI» (Access to Research for Development and Innovation), «BioOne» (за підтримки асоціації «Інформатіо-Консорціум» у співробітництві з «Electronic Information for Libraries»), «Електронної бібліотеки дисертацій Російської державної бібліотеки», «Електронного читального залу Президентської бібліотеки імені Б. М. Єльцина», «Polpred.com» та «East View» (Росія).

НБУВ здійснено аналіз статистичних даних щодо ефективності використання установами НАН України зарубіжних БД наукової інформації у 2013 р. та опрацьовано заявки на них від наукових установ на 2014 р. Зазначено, що забезпечення централізованого доступу до передплачених БД наукової інформації здійснюється відповідно до положень Постанови НАН України «Про заходи із забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації та представлення періодичних видань НАН України у провідних наукометричних базах» № 2 від 15.01.2014 р. Відмічалось також, що контролюється і підтримується виконання вимог усіх попередніх домовленостей про надання доступу до тих продуктів, які слугують інформаційній підтримці пріоритетних напрямів української науки.

Блок питань у програмі семінару передбачав розкриття тематики, пов'язаної з організацією обмінного фонду бібліотеки, розвитком документообміну та перерозподілу літератури. Ці напрями роботи досить детально висвітлені у виступах **заввідділу обмінно-резервного фонду Т. В. Коваль, а також завсектору депозитарного бібліотечного фонду НБУВ О. Ю. Кірданові**. Їхні повідомлення підкріплювалися посиланнями на окремі положення, які прописані в регламентуючій документації та коментарями щодо їх застосування у практичній діяльності бібліотек. Зокрема, йшлося про наказ Міністерства культури і мистецтв України від 23.03.2005 № 152 «Про затвердження Інструкції про організацію та порядок обміну, перерозподілу і розповсюдження документів серед бібліотек України через систему обмінних фондів». Згідно з даною інструкцією було акцентовано увагу на особливостях роботи з обмінними фондами,

які необхідно узгоджувати з бухгалтерськими документами та правилами. На документи, що надходять до обмінного фонду, інвентарна книга обліку не ведеться, а складаються бібліографічні описи (для алфавітного каталогу). Ця частина фонду відокремлена від основного фонду, не використовується для обслуговування користувачів та не береться на баланс установи.

Визначалися основні складники обмінного фонду, до якого зокрема, включаються видання бібліотеки і установи, документи з ліквідованих бібліотек, документи, отримані у дарунок від приватних осіб, установ і організацій та придбані для книгообміну. Зверталася увага на те, що до обмінного фонду не включають документи, які входять до Державного реєстру національного культурного надбання України, документи з грифом «Для службового користування» та газети. Присутні отримали інформацію про організацію та розповсюдження документів обмінного фонду, документального оформлення їх передавання. Йшлося і про інформаційно-організаційну роботу з обмінним фондом, зокрема, про складання і поширення інформаційно-бібліографічних списків, про створення єдиного списку (в електронному вигляді) обмінного фонду, про необхідність систематичного перегляду документів на предмет виявлення застарілих за змістом та пошкоджених видань, здійснення контролю за вилученням і списанням. Наголошувалося також на обов'язковому поданні до НБУВ списків на вилучення документів з фондів бібліотек НДУ НАН України. Наприкінці було запропоновано контактну інформацію сектору організації обмінних та резервних фондів і каталогів: тел.: 38(044)235-13-78, е-пошта: orf-nbuv@ukr.net; сектору депозитарного бібліотечного фонду НБУВ: тел: 38(044)525-80-79, е-пошта_nbuv-depozit@ukr.net.

Роль бібліографічного покажчика «Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського» як засобу організації документообмінних зв'язків бібліотек, розглядалася у виступі **м. н. с. Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ Л. А. Пестрецової**. Презентуючи перший випуск цього видання, доповідачка наголосила на тому, що структура покажчика побудована з метою надати інформацію для бібліотек про видання НБУВ, нові надходження за державними цільовими програмами, та видання, що надійшли для подальшого розповсюдження, представити ретроспективну частину обмінного фонду (за 1950–2008 рр.). В покажчику окремим розділом подано видання, які розшукує НБУВ для поповнення своїх фондів, а також

представлено зразок форми, для замовлення літератури. У ході виступу доповідачка продемонструвала окремі видання, що надійшли до обмінного фонду НБУВ, які після завершення семінару змогли отримати його учасники.

У виступі «Обов'язковий примірник видань НДУ НАН України як джерело комплектування фондів НБУВ» **м. н. с. Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ Л. Д. Чайковської** було проаналізовано стан надходження обов'язкового примірника. Ця інформація представлена у 19 випуску інформаційно-аналітичного огляду «Робота бібліотек науково-дослідних установ у 2013 році».

Фондовий блок питань був представлений повідомленням з досвіду організації роботи з колекціями вчених **завбібліотекою Національного науково-природничого музею Т. В. Макарової**. На конкретних прикладах з приймання та опрацювання літератури, що надійшла від відомого вченого ентомолога, у минулому співробітника Інституту зоології, а пізніше Музею, к.б.н. Юрія Павловича Некрутенка, доповідачка розповіла про роботу з реконструкції його колекції. Зокрема, вона поінформувала про співпрацю з колегами та сином вченого, щодо визначення ядра книжкового зібрання, розшуку інформації про наявність окремих видань колекції у фондах бібліотеки Інституту зоології, про виокремлення та опрацювання частини фонду з лепидоптерології (досить цінне зібрання вітчизняної та зарубіжної наукової літератури про метеликів). Т. В. Макарова повідомила про роботу над створенням бібліотеки фундатора та першого директора Зоологічного музею, д.б.н. Щербака Миколи Миколайовича.

Відбулася також конструктивна розмова про підготовку НБУВ видання «Українські персональні біографічні покажчики». З повідомленням про організацію і методику цієї роботи виступив **заввідділу Інституту біографічних досліджень НБУВ О. М. Яценко**. Він запросив до участі у роботі над виданням бібліотечних працівників НДУ НАН України. У його виступі були чітко окреслені вимоги щодо подання інформації про персональні біографічні покажчики, підготовлені установами НАН України. Наголошено, що інформацію про персональні біографічні покажчики необхідно надсилати до Інституту біографічних досліджень НБУВ у вигляді списку. До переліку слід включати біографічні описи як окремо виданих посібників, так і аналітичні описи (персональні біографічні покажчики в періодичних та продовжуваних виданнях), що видані установою протягом усього

періоду її існування. З метою уніфікації інформації та зручності її подальшого опрацювання доповідачем було роздано анкету «Вимоги до подання інформації до Інституту біографічних досліджень». Зазначалося, що зібрані дані слід зберегти у текстовому (Microsoft Word) файлі та надіслати е-поштою за адресою biobibliohr@ukr.net., тел. 38(044)288–13–84.

Важливі аспекти міжбібліотечного співробітництва та взаємообміну бібліографічною інформацією було розкрито у доповіді **керівника Центру науково-бібліографічної інформації НБУВ Т. В. Добко** «Фонд виконаних бібліографічних довідок НБУВ як важливий інформаційний ресурс для бібліотек НДУ». Звертаючись до історії питання, доповідачка, ознайомила присутніх з низкою науково-організаційних, науково-методичних і практичних заходів, спрямованих на розвиток довідково-бібліографічної роботи в країні. Наголошувалося, що у 1975 р. Президією АН УРСР було затверджено «Положення про організацію та координацію інформаційно-бібліографічної роботи в АН УРСР», яким покладалося на ЦНБ АН УРСР і ЛНБ ім. В. Стефаніка виконання письмових бібліографічних довідок на замовлення установ, підприємств, організацій та читачів. У Бібліотеці зберігається і поповнюється архів виконаних письмових довідок, основу якого становили тематичні бібліографічні списки.

Неопубліковані довідки та списки стали об'єктом систематичного обліку з 1950 р. і нині складають єдиний багатогалузевий фонд письмових довідок НБУВ (понад 30 тис.). Цей ресурс є важливим джерелом, для вивчення історії розвитку бібліографічної діяльності та задоволення інформаційних потреб користувачів.

Вагомою складовою довідкового апарату бібліотек НДУ та джерелом бібліографічного пошуку став архів копій письмових довідок і списків, виконаних кожною з бібліотек системи НАН України. Доповідачка продемонструвала низку щорічних інформаційних покажчиків, які виходили з 1970-х до 1990-х рр. і відновлених на початку 1990-х. Для прикладу було продемонстровано «Інформаційний покажчик неопублікованих бібліографічних списків, виконаних бібліотеками науково-дослідних установ НАН України за 2011 р.» Нині цей цінний бібліографічний матеріал, що зберігається в архівах бібліотек, відцифровується і надається у суспільне використання. Зазначалося, що користувачі можуть придбати готовий список літератури з архіву виконаних довідок, або замовити у відділі довідково-бібліографічного обслуговування НБУВ підготовку бібліографічного списку за темою наукової праці, освітньої потреби

чи виробничої діяльності згідно з «Положенням про надання платних послуг у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського». Ілюструвалися можливості пошуку і форми замовлення тематичних списків бібліотеками НДУ. На завершення виступу Т. В. Добко запросила присутніх до участі у зведеному електронному каталозі неопублікованих бібліографічних списків. Звернулася з проханням передати електронні копії найважливіших тематичних довідок, які зберігають свою актуальність, інформаційне значення та містять значне хронологічне і кількісне наповнення.

Всю інформацію потрібно надсилати на адресу: 03039, м. Київ, проспект 40-річчя Жовтня, 3, НБУВ, Відділ довідково-бібліографічного обслуговування, тел.: 38(044)524-25-96, 38(044)524-27-63; е-пошта: dobko@bimir.net.

Завідділу технологій дистанційного обслуговування, Н. Ю. Каліберда у своєму виступі поінформувала присутніх про новий напрям роботи НБУВ, зорієнтований на оперативне науково-інформаційне забезпечення академічних установ новою актуальною інформацією відповідно до основних напрямів та найважливіших проблем фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук НАН України.

Демонструвався новий ресурс «Наукові реферативні огляди», який у тестовому доступі представлено на сайті Бібліотеки. Зазначалося, що створення даного ресурсу є одним із пріоритетних напрямів у діяльності НБУВ, його формування здійснюється на основі затверджених Президією НАН України «Основних наукових напрямів та найважливіших проблем фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2014–2018 рр.» Звертаючись до присутніх, Н. Ю. Каліберда запропонувала керівникам та фахівцям бібліотек взяти активну участь у визначенні інформаційних пріоритетів відповідно до профілів діяльності установ та в забезпеченні підтримки постійного зворотнього зв'язку з фахівцями НБУВ.

У виступі-презентації «Бібліометрика української науки» **завідділу бібліометрії та наукометрії НБУВ Л. Й. Костенка** повідомлялося про основні критерії визначення внеску в науку кожного конкретного вченого. У світовій практиці для цього найчастіше використовуються два критерії – публікаційна активність та показник цитованості його робіт. Зупиняючись на досвіді Великої Британії у визначенні ефективності наукової діяльності доповідач зазначив, що оцінкою результативності дослідницької діяльності Комітет з науки та технологій Британського парламенту пропонує вважати індекс цитування

як допоміжний показник, а за основний брати експертний висновок. У ході атестації вченого враховуються, насамперед, чотири найвагоміші праці за п'ять останніх років та формулювання наукового внеску оприлюдненого в них. Тобто, система атестації спонукає до підвищення якості публікацій, а не їх кількості.

Наводилися конкретні приклади використання британської моделі оцінювання результативності науковців, що відповідає концепції так званих бібліометричних портретів учених у системі Google Scholar, де розміщено упорядкований список публікацій науковця, бібліометричні показники, діаграма цитувань його праць, зв'язки з колегами тощо. Учасникам семінару було продемонстровано процедуру створення бібліометричного портрету вченого.

Слухачі були також ознайомлені з інформаційно-аналітичною системою «Бібліометрика української науки», яка є інтегратором і наукометричною надбудовою над розпорощеними у Google Scholar бібліометричними портретами вітчизняних науковців. За її допомогою стало можливим представити суспільству цілісну картину стану української науки у галузевому, регіональному та відомчому аспектах. Завершуючи виступ, Л. Й. Костенко наголосив на необхідності мати власну інтегровану систему оцінювання результативності наукової діяльності окремих учених, колективів (відділів), наукових установ, активізації створення бібліометричних портретів учених України.

Під час семінару його учасники мали можливість обговорити правові аспекти питань організації роботи бібліотеки, забезпечення збереження фондів, соціального захисту працівників, отримати кваліфіковану консультацію **завідділу ЦК профспілок працівників НАН України Є. І. Меркулова**. Акцентуючи увагу на погіршенні фінансування академічних установ виступаючий порадив стежити за дотриманням пункту колективного договору установи, який стосується збереження надбавки за особливі умови роботи. Ним було запропоновано у разі виникнення непорозумінь, стосовно соціального захисту працівників бібліотек, звертатися за роз'ясненнями до Президії ЦК профспілок НАН України за тел. 38(044)289-00-50.

Підводячи підсумки роботи семінару, **н. с. Відділу наукової організації бібліотечно-інформаційних процесів НБУВ Н. І. Смаглова** зазначила, що програма заходу дозволила обговорити широке коло питань, що стосувалися актуальних проблем розвитку сучасної бібліотеки, ознайомитися з інноваційним досвідом роботи та новими технологіями пропонуваними для спільного розроблення та використання. Звертаючись до керівників бібліотек, Н. І. Смаглова

наголосила на тому, що у нинішній складній ситуації бібліотеки зобов'язані чітко організувати роботу, ефективно використовувати ті обмежені ресурси, що є, максимально розвивати міжбібліотечну співпрацю. Акцентувалася увага на необхідності усвідомлення особистої відповідальності за стан та збереження бібліотеки та її колективу, на важливості практичними справами доводити адміністрації та користувачам потрібність і професійну обізнаність.

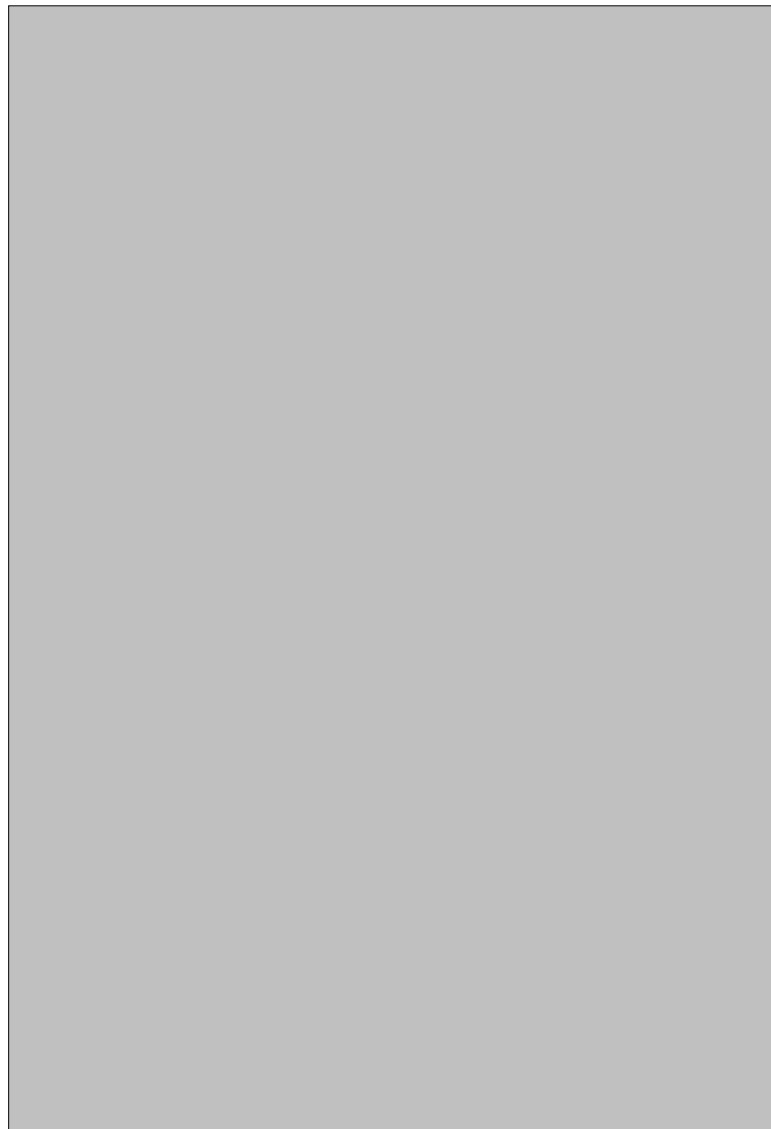
Здійснено побіжний аналіз звітів, підготовлених керівниками бібліотек НДУ, позитивно оцінено роботу низки бібліотечних колективів, відзначено окремих керівників за поглиблений аналіз виконаної роботи, вмиле бачення завдань і перспектив подальшої діяльності. Позитивним є факт розширення кола бібліотек що успішно впоралися з цим завданням. Зокрема, були названі бібліотеки інститутів геологічних наук, геофізики, геохімії, мінералогії та рудоутворення, хімії поверхні, Національного науково-природничого музею. Водночас зверталася увага на характерні недоліки та помилки, що мали місце у звітах бібліотек за 2013 р. Відсутність деяких статистичних планових показників, що не дозволило проаналізувати ступінь виконання запланованих завдань, свідчить про відсутність належного обліку роботи, дає підстави для скорочення «зайвих» фахівців. Для підтвердження такого висновку наводилися приклади, коли в бібліотеках зі штатом один-два працівника виконано значно більший обсяг робіт, ніж у бібліотеках, що мають удвічі й утричі більші колективи.

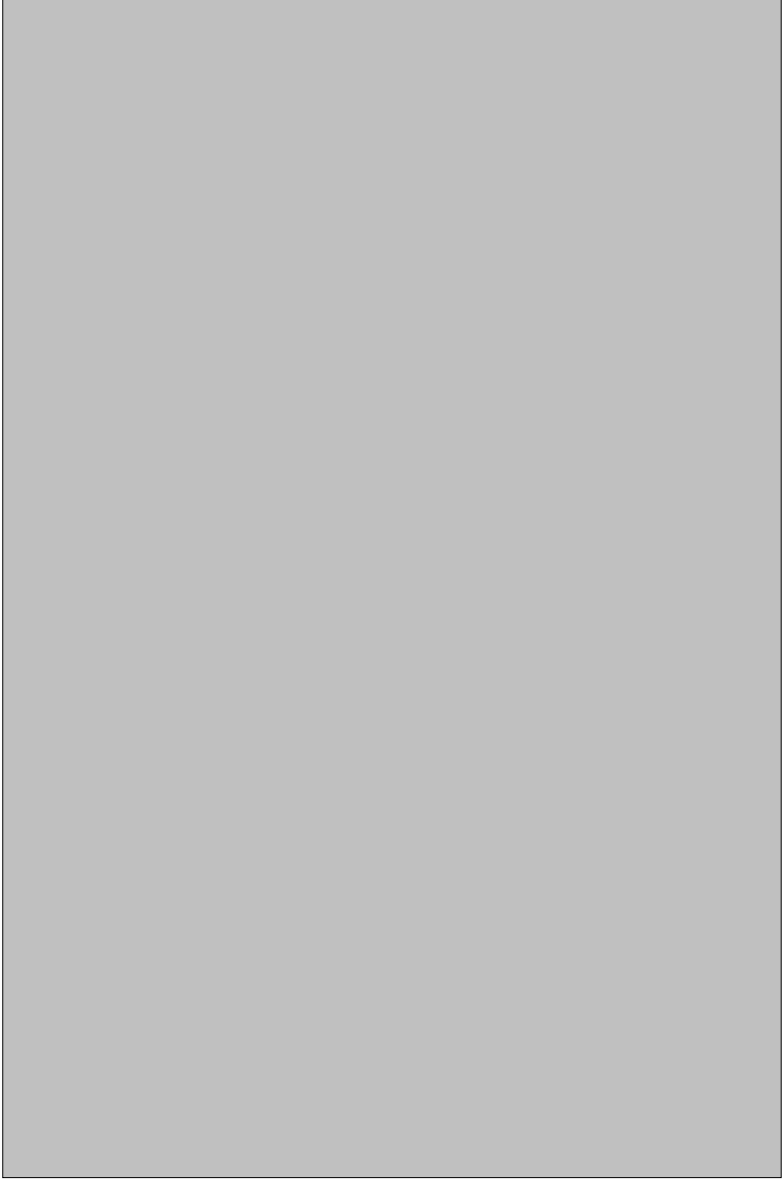
У виступі прозвучали слова подяки керівникам бібліотек, котрі творчо, ініціативно та відповідально ставляться до вирішення завдань бібліотечно-інформаційного забезпечення вітчизняної науки, успішно співпрацюють з НБУВ у вирішенні проблем бібліотечної практики.

VII. ДОДАТКИ

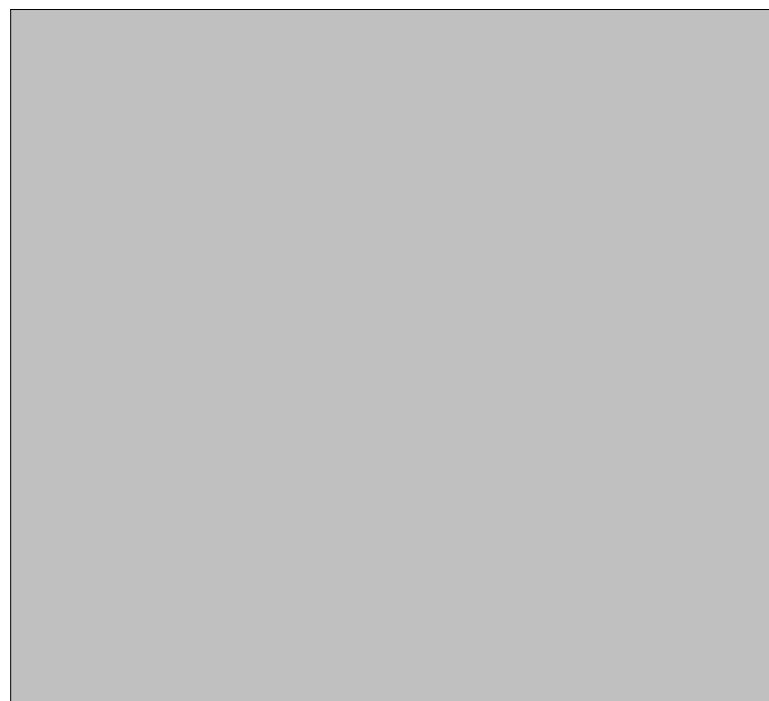
Додаток 1

Зведені показники роботи
бібліотек НДУ НАН України в 2013 р

Відомості про рух фондів
бібліотекНДУ НАН України в 2013 р.

**ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО БІБЛІОТЕКИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНІ ПІДРОЗДІЛИ НАУКОВИХ УСТАНОВ
НАН УКРАЇНИ**

(станом на 01.01.2014 р.)

**I. СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І МАТЕМАТИЧНИХ НАУК
НАН УКРАЇНИ**

1. Відділення математики

1. Бібліотека Інституту математики НАН України

01601, Київ-4, вул. Терещенківська, 3

E-mail: institute@imath.kiev.ua

Web: <http://www.imath.kiev.ua>

Директор	акад. НАН України Самойленко Анатолій Михайлович Телефон: (044) 234-51-50, факс: 235-20-10
Голова ІБР	заст. дир., чл.-кор. НАН України Шарко Володимир Васильович Телефон: (044) 234-19-58
Куратор бібліотеки	Голова ІБР
Керівник ВНТІ	заст. дир. Шокало Анатолій Іванович Телефон: (044) 234-19-58
Зав. бібліотеки	Врадій Ганна Іванівна Телефон: (044) 234-53-06, E-mail: biblioteka@imath.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1934 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 186 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 80,6 тис.; книги, брошури - 58 тис.; періодичні видання - 104 тис.; обмінний фонд – 41 тис. прим. Бібліотека має вихід в Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

**2. Бібліотека Інституту прикладної математики і механіки
НАН України**

83114, Донецьк-114, вул. Р. Люксембург, 74

E-mail: bibl@iamm.ac.donetsk.ua

Web: <http://www.iamm.ac.donetsk.ua>

Директор	чл.-кор. НАН України Ковальов Олександр Михайлович Телефон: (062) 311-03-91, факс: 311-02-85
Голова ІБР	канд. фіз.-мат. наук Скобцов Вадим Юрійович Телефон: (062) 387-10-36
Куратор	д-р. фіз.-мат. наук Ковалевський Олександр Альбертович Телефон: (062) 311-04-53
бібліотеки	Міненко Валентина Іванівна
Зав. бібліотеки	E-mail: bibl@iamm.ac.donetsk.ua Телефон: (062) 303-61-48

Бібліотека заснована у 1965 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 92 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 25,9 тис.; книги, брошури - 25,5 тис.; періодичні видання - 56 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у локальній мережі Інституту.

**3. Бібліотека Інституту прикладних проблем механіки і
математики ім. Я. С. Підстригача НАН України**

79601, Львів, МСП, вул. Наукова, 3-Б

E-mail: admm@iapmm.lviv.ua

Web: <http://www.iapmm.lviv.ua>

Директор	д-р. фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України, Кушнір Роман Михайлович Телефон: (0322) 63-83-77, факс: 63-62-70
Голова ІБР	д-р. фіз.-мат. наук Михаськів Віктор Володимирович Телефон (0322) 58-51-11
Куратор бібліотеки	д-р. фіз.-мат. наук, заст. дир. з наук. роб. Пелих Володимир Олександрович Телефон: (0322) 63-83-77
Зав. бібліотеки	Запруцька Любов Григорівна Телефон: (0322) 58-51-34

Бібліотека заснована у 1961 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 83,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 26,2 тис.; книги, брошури - 15,2 тис.; періодичні видання - 68 тис. Обмінний фонд – 164 прим.

2. Відділення інформатики

4. Бібліотека Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України

03680, Київ-187, МСП, просп. Акад. Глушкова, 40

E-mail: aik@public icybib.kiev.ua

Web: <http://www icyb.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
Сергієнко Іван Васильович
Телефон: (044) 526-74-18, факс: 526-41-18

Голова ІБР заст. дир., акад. НАН України
Кривонос Юрій Георгійович
Телефон/факс: (044) 526-41-18

Куратор бібліотеки канд. техн. наук, уч. секр.
Куляс Анатолій Іванович
Телефон/факс: (044) 526-41-78

Керівник патентно-
ліцензійного відділу Жук Віктор Олексійович
Телефон: (044) 526-07-77

Зав. бібліотеки Подколзіна Тетяна Іванівна
E-mail: icybib@ukr.net Телефон: (044) 526-02-38

Бібліотека заснована у 1957 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 275 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 70,6 тис.; книги, брошури - 75 тис.; періодичні видання - 169 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

5. Бібліотека Інституту проблем реєстрації інформації НАН України

03113, Київ-113, вул. М. Шпака, 2

E-mail: petrov@ipri.kiev.ua

Web: <http://www.ipri.kiev.ua>

Директор акад. НАН України, д-р техн. наук, проф.
Петров В'ячеслав Васильович
Телефон: (044) 456-83-89, факс: 456-33-18

Голова ІБР заст. директора, д-р техн. наук, проф.
Додонов Олександр Георгійович
Телефон: (044) 454-21-58

Куратор бібліотеки канд. техн. наук, с. н. с.
Шанойло Семен Михайлович
Телефон: (044) 454-21-57

Керівник ВНТІ с. н. с. Крючина Людмила Іванівна
Телефон: (044) 454-21-84

Зав. бібліотеки Біба Валентина Яківна
Телефон: (044) 451-21-67

Бібліотека заснована у 1989 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 4,8 тис. прим., у т. ч.: книги, брошури – 3,7 тис. прим.; періодичні видання – 1 тис. прим.

3. Відділення механіки

6. Бібліотека Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України

03057, Київ-57, вул. П. Нестерова, 3

E-mail: guz@carrier.kiev.ua

Web: <http://www.inmech.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
Гузь Олександр Миколайович
Телефон: (044) 456-93-51, факс: 456-03-19

Голова ІБР д-р. фіз.-мат. наук Жук Олександр Петрович
Телефон: (044) 456-24-64

Куратор бібліотеки заст. дир., акад. НАН України
Кубенко Веніамін Дмитрович
Телефон: (044) 456-12-80

Керівник ВНТІ канд. техн. наук
Погребняк Анатолій Дмитрович
Телефон: (044) 456-54-67

Зав. бібліотеки Мироненко Олена Алімівна
Телефон: (044) 454-77-54

Бібліотека заснована у 1935 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 90,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами - 27 тис.; книги, брошури - 32 тис.; періодичні видання - 52 тис.; обмінний фонд – 2,9 тис. прим.

7. Бібліотека Інституту технічної механіки НАН України і НКА України

49005, Дніпропетровськ, вул. Лешко-Попеля, 15

E-mail: office.itm@nas.gov.ua

Директор д-р техн. наук, чл.-кор. НАН України

Пилипенко Олег Вікторович

Телефон: (0562) 46-50-46, факс: 47-34-13

Голова ІБР в. о. учен. секретаря, канд. техн. наук

Маркова Ольга Михайлівна

Телефон (056) 375-68-03

Куратор заст. дир., д-р фіз.-мат. наук, проф., чл.-кор. НАН

бібліотеки України Тимошенко Валерій Іванович

Телефон: (056) 372-06-41

Керівник ВНТІ і

організації наукових

досліджень Кудрицька Ганна Гнатівна

Телефон: (056) 373-29-94

Зав. бібліотеки Шмалько Любов Іванівна

Телефон: (056) 376-45-90

Бібліотека заснована у 1968 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 111 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами - 21,7 тис.; книги, брошури - 35,2 тис.; періодичні видання - 76 тис. прим. Створюється ЕК бібліотеки.

8. Бібліотека Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України

01014, Київ-14, вул. Тимірязєвська, 2

E-mail: ntb@ipp.kiev.ua

Web: <http://www.ipp.kiev.ua>

Директор д-р техн. наук, чл.-кор. НАН України

Харченко Валерій Володимирович

Телефон: (044) 285-16-87,

факс: 286-16-84

Голова ІБР заст. дир., д-р фіз.-мат. наук

Лепіхін Петро Павлович

Телефон: (044) 286-26-57

Куратор б-ки голова ІБР

Керівник сектору

інформ. технол. канд. техн. наук Матохнюк Лев Євгенович

Телефон: (044) 281-63-49

Зав. бібліотеки Христович Ольга Миколаївна

E-mail: ntb@ipp.kiev.ua

Телефон: (044) 281-63-05

Бібліотека заснована у 1966 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 98,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 21 тис.; книги, брошури - 29,8 тис.; періодичні видання - 62,6 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи, Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

9. Бібліотека Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України

49005, Дніпропетровськ-5, вул. Сімферопольська, 2а

E-mail: office.itm@nas.gov.ua

Web: <http://www.igtm.org.ua>

Директор

акад. НАН України

Булат Анатолій Федорович

Телефон: (0562) 46-01-51,

факс: 46-24-26

Голова ІБР

д-р. техн. наук

Шевченко Володимир Георгійович

Телефон: (056) 370-26-97

Куратор

чл.-кор. НАН України

бібліотеки

Волошин Олексій Іванович

Телефон: (056) 370-26-92

Керівник відділу

патентно-ліцензійної

роботи та інформації

Зав. бібліотеки

Дериглазова Олена Володимирівна

Телефон: (0562) 46-32-71

Іванова Ганна Пилипівна

Телефон: (0562) 47-13-56

Бібліотека заснована у 1962 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього 110,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 26 тис.; книги, брошури - 48,5 тис.; періодичні видання - 57,4 тис.; обмінний фонд – 337 прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

10. Бібліотека Інституту гідромеханіки НАН України

03680, Київ-57, вул. Желябова, 8/4

E-mail: office@hydromech.kiev.ua

Web: http://www.hydromech.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Грінченко Віктор Тимофійович Телефон/факс: (044) 455-64-32
Голова ІБР	заст. дир., д-р фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України Нікішов Володимир Іванович Телефон: (044) 455-64-34
Куратор бібліотеки	Голова ІБР
Керівник ВНТІ	Корецька-Кріль Лариса Федорівна Телефон: (044) 453-26-61
Зав. бібліотеки	Тарановська Зоя Василівна Телефон: (044) 453-26-61

Бібліотека заснована у 1926 р., входить до складу Відділу НТІ. Фонд: усього - 87,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 18 тис.; книги, брошури - 27,9 тис.; періодичні видання - 52,5 тис.

4. Відділення фізики і астрономії

11. Бібліотека Інституту фізики НАН України

03680, Київ-28, просп. Науки, 46

E-mail: fizyka@iop.kiev.ua

Web: http://www.iop.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Яценко Леонід Петрович Телефон: (044) 525-12-20, факс: 525-15-89
Куратор бібліотеки	заст. дир., д-р фіз.-мат. наук Порошин Володимир Миколайович E-mail: rogoshin@iop.kiev.ua Телефон: (044) 525-12-20, факс: 525-15-89
Голова ІБР	куратор бібліотеки
Зав. бібліотеки	Джур Лариса Федорівна

E-mail: lib@iop.kiev.ua

Телефон: (044) 525-05-95,

факс: 525-15-89

Бібліотека заснована у 1929 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього 280,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 95,1 тис.; книги, брошури - 75,4 тис.; періодичні видання - 179,4 тис. Обмінний фонд – 399 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

12. Бібліотека Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України

03083, Київ-28, просп. Науки, 41

E-mail: info@isp.kiev.ua

Web: http://www.isp.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Мачулін Володимир Федорович Телефон: (044) 525-83-42
Голова ІБР	чл.-кор. НАН України Валах Михайло Якович Телефон: (044) 525-85-50
Куратор бібліотеки	д-р фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України Беляєв Олександр Євгенович Телефон: (044) 525-24-47
Керівник ВНТІ	Венгер Ірина Всеволодівна Телефон: (044) 525-63-60
Зав. бібліотеки	Тарасенко Олена Василівна Телефон: (044) 525-62-76

Бібліотека заснована у 1961 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 173,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 57 тис.; книги, брошури - 30 тис. прим.; періодичні видання - 131,5 тис.

13. Бібліотека Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України

03680, Київ-680, МСП, бульв. Акад. Вернадського, 36

E-mail: metall@ipm.kiev.ua

Web: http://www.imp.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Івасишин Орест Михайлович
----------	--

Телефон: (044) 424-22-10,
 факс: 424-25-61
 Куратор бібліотеки заст. дир., д-р. фіз.-мат. наук
 Татаренко Валентин Андрійович
 Телефон: (044) 424-12-21
 Голова ІБР чл.-кор. НАН України
 Уваров Віктор Миколайович
 Телефон: (044) 424-02-65
 Група трансферу Бевз Віталій Петрович
 технології та інноваційної діяльності
 ініціаторів
 Зав. бібліотеки Чарупа Тамара Євгенівна
 E-mail: lib@imp.kiev.ua
 Телефон: (044) 424-10-21

Бібліотека заснована у 1947 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 117,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 36,3 тис.; книги, брошури - 30 тис.; періодичні видання - 80,3 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

14. Бібліотека Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України

03143, Київ-143, вул. Метрологічна, 14-Б
 E-mail: itp@bitp.kiev.ua
 Web: http://www.bitp.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Загородній Анатолій Глібович
 Телефон: (044) 526-53-62, факс: 526-59-98
 Голова ІБР заст. дир., канд. фіз.-мат. наук
 Засенко Володимир Іванович
 Телефон: (044) 526-53-82
 Куратор бібліотеки голова ІБР
 Керівник ВНТІ Дайлідоніс Володимир Владиславович
 Телефон: (044) 521-34-86
 Зав. бібліотеки Мандрик Лариса Федорівна
 E-mail: library@bitp.kiev.ua
 Телефон: (044) 521-34-96

Бібліотека заснована у 1966 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 151,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 88,5 тис.; книги,

брошури - 21,1 тис.; періодичні видання - 70 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

15. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії НАН України

03680, Київ-127, вул. Акад. Заболотного, 27
 E-mail: director@mao.kiev.ua
 Web: http://www.mao.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Яцків Ярослав Степанович
 Телефон: (044) 526-31-10, факс: 526-21-47
 Голова ІБР д-р. фіз.-мат. наук
 Пілюгін Леонід Степанович
 Телефон: (044) 526-47-71
 Куратор с. н. с., канд. фіз.-мат. наук
 бібліотеки Корсунь Алла Олексіївна
 Телефон: (044) 526-25-32

Керівник Лабораторії метод. та інформ. забезпечення Крячко Іван Павлович
 астрономічної освіти та науки
 Зав. бібліотеки Печерога Наталія Василівна
 E-mail: nvrech@mao.kiev.ua
 Телефон: (044) 526-25-32

Бібліотека заснована у 1944 р., є самостійним підрозділом/ Фонд: усього 81,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 29,3 тис.; книги, брошури - 20,2 тис.; періодичні видання - 56,1 тис.; обмінний фонд - 4 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи та Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

16. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України

61103, Харків-103, просп. Леніна, 47
 E-mail: ilt@ilt.kharkov.ua
 Web: http://www.ilt.kharkov.ua

Директор д-р фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України
 Гнатченко Сергій Леонідович
 Телефон: (057) 340-22-23 факс: 340-33-70

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук, проф.
Пастур Леонід Андрійович
Телефон: (057) 340-50-62

Куратор бібліотеки заст. дир., д-р фіз.-мат. наук
Самоваров Володимир Миколайович
Телефон: (057) 340-12-33

Керівник відділу інформаційних систем Михайленко Ігор Владиславович
Телефон (057) 341-08-57

Зав. бібліотеки Зименко Лариса Віталіївна
E-mail: zimenko@ilt.kharkov.ua
Телефон: (057) 340-20-73

Бібліотека заснована у 1960 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 213,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 82,8 тис.; книги, брошури - 29,6 тис.; періодичні видання - 175,9 тис. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

17. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України

61085, Харків–85, вул. акад. Проскури, 12
E-mail: ire@ire.kharkov.ua
Web: <http://www.ire.kharkov.ua>

Директор акад. НАН України
Яковенко Володимир Мефодійович
Телефон: (057) 315–11–29,
факс: 315–21–05

Голова ІБР заст. дир., канд. фіз.-мат. наук
Когут Олександр Євгенович
Телефон: (057) 720–35–93

Куратор бібліотеки заст. дир., д-р фіз.-мат. наук
Мележик Петро Миколайович
Телефон: (057) 315–20–09

Керівник ВНТІ Єгорова Людмила Михайлівна
Телефон: (057) 720-33-72

Зав. бібліотеки Абдурахманова Світлана Іванівна
E-mail: lib@ire.kharkov.ua
Телефон: (057) 720–33–46

Бібліотека заснована у 1955 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 137 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 72,7 тис.; книги, брошури - 27,7 тис.; періодичні видання - 97 тис. прим. Бібліотека має вихід в Інтернет. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

18. Бібліотека Радіоастрономічного інституту НАН України

61002, Харків-2, вул. Червонопрапорна, 4
E-mail: lnl@ri.kharkov.ua

Директор акад. НАН України
Литвиненко Леонід Миколайович
Телефон: (057) 706-14-10, факс: 706-14-15

Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
Ульянов Олег Михайлович
Телефон: (057) 315-25-00

Куратор бібліотеки уч. секр., канд. фіз.-мат. наук
Удовенко Анатолій Павлович
Телефон: (057) 315–20–92

Керівник ВНТІ куратор бібліотеки
Зав. бібліотеки Захаренко Людмила Миколаївна
E-mail: library@rian.kharkov.ua
Телефон: (057) 700-30-92

Бібліотека заснована у 1955 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 92,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 46,8 тис.; книги, брошури - 12,5 тис.; періодичні видання - 64 тис. Бібліотека має вихід в Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

19. Бібліотека Донецького фізико-технічного інституту імені О. О. Галкіна НАН України

83114, Донецьк-114, вул. Р. Люксембург, 72
E-mail: scsecur@scsecur.fti.ac.donetsk.ua
Web: <http://www.donphti.ac.donetsk.ua>

Директор д-р. фіз.-мат. наук
Варюхін Віктор Миколайович
Телефон: (062) 311–68–07, факс: 342-90-18

Голова ІБР д-р. фіз.-мат. наук
Любчанський Ігор Леонідович

Куратор бібліотеки Телефон: (062) 342-77-63, факс: 342-90-18
д-р. техн. наук
Білошенко Віктор Олександрович
Телефон: (062) 311-93-30
Керівник ВНТІ Кирилова Наталія Григорівна
Телефон: (062) 311-05-70
Зав. бібліотеки Барашко Валентина Іванівна
Телефон: (062) 311-53-35
E-mail: bibliotekaFTI@yandex.ru

Бібліотека заснована у 1965 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього - 150 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 69 тис.; книги, брошури - 25,1 тис.; періодичні видання - 116,9 тис. прим.

20. Бібліотека Інституту фізики конденсованих систем НАН України

79011, Львів-11, вул. Свенціцького, 1
E-mail: icmp@icmp.lviv.ua
Web: <http://www.icmp.lviv.ua>

Директор акад. НАН України
Мриглод Ігор Миронович
Телефон: (0322) 76-11-57
факс: (0322) 76-11-58
Голова ІБР директор інституту
Куратор канд. фіз.-мат. наук
бібліотеки Мельник Роман Степанович
Телефон: (0322) 76-11-57
Зав. бібліотеки Дудяк Наталія Михайлівна
E-mail: n.dudyak@ph.icmp.lviv.ua
Телефон: (0322) 76-19-78

Бібліотека заснована у 1991 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 13,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 2,8 тис.; книги, брошури - 4,2 тис.; періодичні видання - 9,3 тис. прим.
ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

21. Бібліотека Інституту електронної фізики НАН України

88017, Ужгород-17, вул. Університетська, 21
E-mail: gzavil@gmail.com
Web: <http://www.iep.uzhgorod.ua>

Директор акад. НАН України
Шпеник Отто Бартоломійович
Телефон/факс: (0312) 64-36-50
Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
Контрош Єне Ендрійович
Телефон: (0312) 64-36-68
Куратор уч. секр., канд. фіз.-мат. наук
бібліотеки Торич Золтан Золтанович
Телефон: (0312) 64-38-76
Зав. бібліотеки Світлична Людмила Василівна
Телефон: (0312) 64-36-50

Бібліотека заснована у 1970 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього 28 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 15 тис.; книги, брошури - 10 тис., періодичні видання - 18,1 тис. прим.

5. Відділення наук про Землю

22. Бібліотека Інституту геологічних наук НАН України

01601, Київ-54, вул. О. Гончара, 55-Б
E-mail: info@igs-nas.org.ua
Web: <http://www.igs-nas.org.ua>

Директор акад. НАН України
Гожик Петро Феодосійович
Телефон: (044) 486-94-46, факс: 486-93-34
Голова ІБР д-р. геол.-мінерал. наук
Ковальчук Мирон Степанович
Куратор заст. дир., д-р геолог.-мінерал. наук,
бібліотеки чл.-кор. НАН України
Митропольський Олексій Юрійович
Телефон: (044) 486-34-51
Зав. бібліотеки Бочковська Жанна Едуардівна
Телефон: (044) 486-38-76

Бібліотека заснована у 1926 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 134,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 53,5 тис.; книги, брошури - 45 тис.; періодичні видання - 80 тис.; обмінний фонд - 12,5 тис. прим.

23. Бібліотека Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

03680, Київ, просп. Академіка Палладіна, 32

E-mail: library@igph.kiev.ua

Web: <http://www.igph.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
 Старостенко Віталій Іванович
 Телефон: (044) 424-01-12, факс: 450-25-20

Куратор
бібліотеки уч. секр., канд. фіз.-мат. наук
 Легостаєва Ольга Вадимівна
 Телефон: (044) 424-31-05

Зав. бібліотеки Лоскутнікова Світлана Анатоліївна
 E-mail: library@igph.kiev.ua
 Телефон: (044) 452-09-96

Бібліотека заснована у 1961 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 112 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 10,9 тис.; книги, брошури - 53,3 тис.; періодичні видання - 58,7 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи та Інтернет. ЕК бібліотеки доступний на сайті Інституту.

24. Бібліотека Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

36014, Полтава-29, вул. Мясоедова, 27/29

Директор канд. техн. наук
 Булацен Валентин Гаврилович
 Телефон/факс: (0532) 56-92-38

Куратор
бібліотеки уч. секр., канд. фіз.-мат. наук
 Голубицький Вадим Георгійович
 Телефон/факс: (0532) 56-59-58

Зав. бібліотеки Тищук Світлана Олександрівна
(бібліотекар) Телефон: (0532) 56-59-58

Бібліотека заснована у 1926 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 21 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 8,2 тис.; книги, брошури - 5,5 тис.; періодичні видання - 15,4 тис.

25. Бібліотека Інституту географії НАН України

01030, Київ-34, вул. Володимирська, 44

E-mail: geo-ins@kiev.Idc.net

Web: <http://www.igu.iatp.org.ua>

Директор акад. НАН України
 Руденко Леонід Григорович
 Телефон: (044) 234-61-93, факс: 234-32-30

Голова ІБР д-р. географ. наук
 Палієнко Валентина Петрівна
 Телефон: (044) 234-19-85

Куратор бібліотеки
Зав. бібліотеки голова ІБР
 Іванова Наталія Станіславівна
 Телефон: (044) 234-61-93

Бібліотека заснована у 1970 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 32,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 5,1 тис.; книги, брошури - 16,6 тис.; періодичні видання - 13,1 тис.; обмінний фонд – 432 прим. Бібліотека підключена до Інтернет. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

26. Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України

03680, Київ-142, просп. Акад. Палладіна, 34

E-mail: library@igmof.gov.ua

Web: <http://www.igmr.relk.com>

Директор д-р геолог. наук, чл.-кор. НАН України
 Пономаренко Олександр Миколайович
 Телефон: (044) 501-15-20, факс: 424-12-70

Голова ІБР д-р. геолог.-мінерал. наук
 Кривдік Стапан Григорович
 Телефон: (044) 424-04-42

Куратор
бібліотеки заст. дир., д-р. геолог.-мінерал. наук
 Степанюк Леонід Михайлович
 Телефон: (044) 424-15-70

Зав. бібліотеки Гречанюк Тетяна Сергіївна
 E-mail: library@igmof.gov.ua
 Телефон: (044) 424-03-60

Бібліотека заснована у 1969 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 75,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 22 тис.; книги, брошури - 31,2 тис.; періодичні видання - 42,1 тис.;

обмінний фонд – 1,9 тис. прим. Бібліотека має вихід в Інтернет. ЕК бібліотеки доступний в приміщенні бібліотеки.

27. Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України

79060, Львів-60, вул. Наукова, 3-А

E-mail: igggk@mail.lviv.ua

Директор	д-р. геол.-мінерал. наук, проф., чл.-кор. НАН України Павлюк Мирослав Іванович Телефон: (032) 263-15-03 факс: 263-22-09
Голова ІБР	д-р. геол.-мінерал. наук, проф. Ступка Орест Степанович Телефон: (032) 263-53-61
Куратор бібліотеки	заст. дир., канд. геол.-мінерал. наук Побережський Андрій Володимирович Телефон: (032) 263-50-47
Зав. бібліотеки	Мудрак Світлана Василівна Телефон: (032) 263-71-44

Бібліотека заснована у 1951 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 83,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 26,1 тис.; книги, брошури - 20,5 тис.; періодичні видання - 60,6 тис. прим.

28. Бібліотека Морського гідрофізичного інституту НАН України

99011, Севастополь, вул. Капітанська, 2

E-mail: ocean@alpha.mhi.iuf.net

Web: <http://www.mhi.iuf.net>

Директор	акад. НАН України Іванов Віталій Олександрович Телефон/факс: (0692) 55-42-53
Голова ІБР	уч. секр., канд. геогр. наук Маслова Вероніка Миколаївна Телефон: (0692) 54-52-76
Куратор бібліотеки	Голова ІБР
Зав. бібліотеки	Маруфова Наталія Генадіївна E-mail: nmarufova@yandex.ru Телефон: (0692) 55-42-55

Бібліотека заснована у 1944 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 118,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 26,3 тис.; книги, брошури - 23,2 тис.; періодичні видання - 90,7 тис. прим. ЕК каталог бібліотеки представлений на сайті Інституту.

29. Бібліотека Експериментального відділення Морського гідрофізичного інституту НАН України

98688, АР Крим, м. Ялта, смт. Кацівелі, вул. Акад. Шулейкіна, 9

E-mail: edmhi@ukr.net

Директор	канд. техн. наук Кузнецов Олександр Сергійович Телефон: (0654) 23-70-71, факс: 23-71-74
Голова ІБР	директор Інституту
Куратор бібліотеки	уч. секр., канд. фіз.-мат. наук Казаков Сергій Іванович Телефон: (0654) 23-70-71
Зав. бібліотеки	Бабіцька Марія Федорівна Телефон: (0654) 23-70-71

Бібліотека заснована у 1929 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 25,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 2,7 тис.; книги, брошури - 17 тис.; періодичні видання - 873 тис. прим.

30. Бібліотека Відділення гідроакустики Морського гідрофізичного інституту НАН України

65082, Одеса, вул. Преображенська, 3

E-mail: info@ogamgi.org.ua

Директор	канд. техн. наук Скіпа Михайло Іванович Телефон: (048) 723-20-13, факс: (048) 723-35-32
Куратор бібліотеки	уч. секр. Первушина Ірина Вадимівна Телефон: (048) 723-7308
Зав. бібліотеки	Петріна Таїса Василівна Телефон: (048) 723-73-08
Керівник інформаційного підрозділу	Первушина Ірина Вадимівна Телефон: (048) 723-73-08

Бібліотека заснована у 1975 р., входить до відділу науково-організаційної та патентно-ліцензійної роботи. Фонд: усього - 13 тис. прим. у т. ч. документи іноземними мовами – 0,6 прим.; книги, брошури - 3,2 тис.; періодичні видання - 9 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

6. Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства

31. Бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України

03150, Київ-150, ДСП, вул. Боженка, 11

E-mail: office@paton.kiev.ua

Web: http://www.paton.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Патон Борис Євгенович Телефон: (044) 200-31-83 факс: (044) 568-04-86
Голова ІБР	заст. дир., акад. НАН України Кривцун Ігор Віталійович Телефон: (044) 200-47-83
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Зав. бібліотеки	Лавриненко Олена Миколаїв Телефон: (044) 200-07-77 E-mail: library@paton.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1934 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 270,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 95,3 тис.; книги, брошури - 84,2 тис.; періодичні видання - 131,2 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

32. Бібліотека Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України

03680, Київ-142, вул. Кржижанівського, 3

E-mail: dir@ipms.kiev.ua

Web: http://www.materials.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Скороход Валерій Володимирович
----------	---

Голова ІБР

Керівник ВНТІ,
реклами і виставок
Зав. бібліотеки

Телефон: (044) 424-22-64,

факс: (044) 424-21-31

д-р. фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України

Солонін Юрій Михайлович

Телефон: (044) 424-20-34

Семенцов Володимир Іванович

Телефон: (044) 424-13-01

Іванова Віра Григорівна

Телефон: (044) 424-24-92

Бібліотека заснована у 1953 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 165,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 42,7 тис.; книги, брошури - 43,6 тис.; періодичні видання - 109 тис.; обмінний фонд – 21,7 тис. прим.

33. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України

04074, Київ-74, вул. Автозаводська, 2

E-mail: almaz@ism.kiev.ua

Web: http://www.ism.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Новіков Микола Васильович Телефон/факс: (044) 468-86-32
Голова ІБР	чл.-кор. НАН України Туркевич Володимир Зіновійович Телефон: (044) 467-56-81
Куратор бібліотеки	канд. тех. наук Гарбуз Тетяна Олексіївна Телефон: (044) 467-66-42
Керівник науково- організаційного відділу	канд. техн. наук Колесниченко Ніна Федорівна Телефон: (044) 430-35-31
Зав. бібліотеки	Колодніцька Надія Іванівна Телефон: (044) 379-11-04, E-mail: nik.library@ism.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1956 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього - 95,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 16,5 тис.; книги, брошури - 37,7 тис.; періодичні видання - 47,6 тис. прим.

34. Бібліотека Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України

03680, Київ–142, бульв. Акад. Вернадського, 34/1

E-mail: metal@ptima.kiev.ua

Web: <http://www.ptima.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
Найдек Володимир Леонтійович
Телефон / факс: (044) 424-35-15

Голова ІБР д-р. техн. наук
Марковський Євген Адамович
Телефон: (044) 424-12-12

Куратор заст. дир., д-р. техн. наук,
бібліотеки чл.-кор. НАН України
Гаврилук Володимир Петрович
Телефон: (044) 424-02-80

Керівник ВНТІ д-р техн. наук
Тарасевич Микола Іванович
Телефон: (044) 424-34-50

Зав. бібліотеки Велігорська Галина Олександрівна
Телефон: (044) 424-31-50

Бібліотека заснована у 1945 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 152,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 39,8 тис.; книги, брошури - 68,2 тис.; періодичні видання - 77,3 тис. прим.

35. Бібліотека Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України

79601, Львів, МСП, вул. Наукова, 5

E-mail: webmaster@ipm.lviv.ua

Web: <http://www.ipm.lviv.ua>

Директор акад. НАН України
Панасюк Володимир Васильович
Телефон: (032) 63-30-88,
факс: 64-94-27

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Федірко Віктор Миколайович

Куратор заст. дир. акад. НАН України

бібліотеки

Назарчук Зіновій Теодорович

Телефон: (032) 63-70-38

Керівник науково-
організаційного відділу

уч. секр., канд. техн. наук

Маринець Віталій Петрович

Телефон: (032) 63-70-49

Зав. бібліотеки

Клапків Ірина Семенівна

Телефон: (032) 22-96-281

Бібліотека заснована у 1951 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього - 131 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 36 тис.; книги, брошури - 31,5 тис.; періодичні видання - 97 тис.; обмінний фонд – 1,1 тис. прим.

36. Бібліотека Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України

61072, Харків, просп. Леніна, 60

E-mail: shishkin@isc.kharkov.com

Web: <http://www.isc.kharkov.com>

Директор д-р хім. наук. НАН України
Шишкін Олег Валерійович
Телефон: (057) 341-02-73, факс: 341-02-73

Голова ІБР заст. дир., д-р хім. наук
Десенко Сергій Михайлович
Телефон: (057) 341-12-02,

Куратор заст. директора, д-р хім. наук
бібліотеки Чебанов Валентин Анатолійович
Телефон/факс: (057) 341-01-91

Зав. бібліотеки Завальнюк Лариса Андріївна
E-mail: library@isc.kharkov.com
Телефон: (057) 341-01-41

Бібліотека заснована у 1962 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього - 137,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 58,6 тис.; книги, брошури - 31,4 тис.; періодичні видання - 104,8 тис. прим.

37. Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України

54018, Миколаїв-18, просп. Жовтневий, 43-А

E-mail: office.iipt@nas.gov.ua

Web: http://www.iipt.com.ua

Директор д-р. техн. наук
Вовченко Олександр Іванович
Телефон: (0512) 22-41-13, факс: 22-61-40

Куратор
бібліотеки уч. секр., канд. техн. наук
Сінчук Алла Вадимівна
Телефон: (0512) 58-71-40

Керівник відділу НТІ,
стандартизації,
патентно-ліцензійної та
винахідницької роботи Онопрієнко Катерина Іванівна
Телефон: (0512) 58-71-11

Зав. бібл. сектору Лугова Тамара Михайлівна
Телефон: (0512) 58-71-38

Бібліотека заснована у 1963 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього - 128,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 6 тис.; книги, брошури - 51,3 тис.; періодичні видання - 48,5 тис. прим.

38. Бібліотека Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України

49050, Дніпропетровськ-50, пл. Академіка Стародубова, 1

E-mail: isi-nasu@a-teleport.com

Директор акад. НАН України
Большаков Вадим Іванович
Телефон: (056) 776-53-15,
факс: (056) 776-59-24

Голова ІБР уч. секр., канд. техн. наук
Меркулов Олексій Євгенович
Телефон: (056) 776-89-96

Куратор
бібліотеки голова ІБР

Зав. бібліотеки Даниленко Тетяна Антонівна
Телефон: (056) 776-83-67

Бібліотека заснована у 1953 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 133,9 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 20,3 тис.; книги, брошури - 37,6 тис.; періодичні видання - 82,5 тис. прим.

7. Відділення фізико-технічних проблем енергетики

39. Бібліотека Інституту технічної теплофізики НАН України

03057, Київ-57, вул. Желябова, 2-А

E-mail: admin@ittf.kiev.ua

Web: http://www.ittf.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Долінський Анатолій Андрійович
Телефон: (044) 456-62-82, факс: 456-60-91

Куратор
бібліотеки заст. дир., чл.-кор. НАН України
Басок Борис Іванович
Телефон: (044) 456-92-72

Керівник відділу
патентно-ліцензійної
роботи Олійник Людмила Василівна
Телефон: (044) 453-28-45

Зав. бібліотеки Олійник Людмила Дмитрівна
Телефон: (044) 453-28-76

Бібліотека заснована у 1947 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 142,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 6,5 тис.; книги, брошури - 56,5 тис.; періодичні видання - 80 тис. прим.

40. Бібліотека Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України

61046, Харків-46, вул. Дм. Пожарського, 2/10

E-mail: admi@ipmach.kharkov.ua

Web: http://www.ipmach.kharkov.ua

Директор акад. НАН України
Мацевитий Юрій Михайлович
Телефон/факс: (0572) 94-46-35

Голова ІБР д-р. техн. наук
Стрельнікова Олена Олександрівна
Телефон: (0572) 94-29-32

Куратор
бібліотеки канд. техн. наук
Кравченко Олег Вікторович
Телефон: (0572) 94-27-34, факс: 94-27-44

Керівник ВНТІ Депарма Галина Олексіївна
Телефон: (0572) 94-38-33

Зав. бібліотеки Шуванова Юлія Олександрівна

Телефон: (0572) 94–27–14

Бібліотека заснована у 1944 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 164,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 21,7 тис.; книги, брошури - 56,4 тис.; періодичні видання - 102,8 тис. прим.

41. Бібліотека Інституту електродинаміки НАН України

03680, Київ, просп. Перемоги, 56

E-mail: vit@ied.kiev.ua

Web: <http://www.ied.org.ua>

Директор	акад. НАН України Кириленко Олександр Васильович Телефон: (044) 456-01-51, факс: (044) 456-94-94
Голова ІБР	директор інституту
Куратор бібліотеки	д-р техн. наук Антонов Олександр Євгенович Телефон: (044) 456-51-00
Керівник ВНТІ	канд. техн. наук Хімюк Іван Васильович Телефон: (044) 456-00-51
Зав. бібліотеки	Нікітіна Любов Миколаївна Телефон: (044) 456-03-61, E-mail: librarty@ied.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1944 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 240 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 62,1 тис.; книги, брошури - 48,4 тис.; періодичні видання - 170 тис.; обмінний фонд – 692 прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

42. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України

03164, Київ-164, вул. Генерала Наумова, 15

E-mail: ipme@ipme.kiev.ua

Web: <http://www.ipme.kiev.ua>

Директор	чл.-кор. НАН України Євдокимов Віктор Федорович Телефон: (044) 424-10-63, факс: (044) 424-05-86
----------	--

Голова ІБР	д-р техн. наук Винничук Степан Дмитрович Телефон: (044) 424-91-71
Куратор бібліотеки	голова ІБР

Керівник ВНТІ	Самойлова Галина Дмитрівна Телефон: (044) 424-91-79
Зав. бібліотеки	Чернишова Неллі Василівна Телефон: (044) 424-91-57, E-mail: svetlana@ipme.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1983 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 40,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 6,6 тис.; книги, брошури - 10,1 тис.; періодичні видання - 27,5 тис. прим.; обмінний фонд – 744 прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

43. Бібліотека Інституту вугільних енерготехнологій НАН України та Мінпаливенерго України

04070, Київ-70, вул. Андріївська, 19

E-mail: ceti@i.kiev.ua

Директор	канд. техн. наук Дунаєвська Наталія Іванівна Телефон: (044) 425-50-68, факс: 537-22-41
Куратор бібліотеки	уч. секр., канд. техн. наук Голенко Ірина Львівна Телефон: (044) 425-53-91,
Голова ІБР	Топал Олександр Іванович Телефон: (044) 425-33-50
Зав. бібліотеки	Літошенко Наталія Георгіївна Телефон: (044) 42531-69

Бібліотека заснована у 1983 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 58,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 3 тис.; книги, брошури - 13,5 тис.; періодичні видання - 44,3 тис. прим.

44. Бібліотека Інституту газу НАН України

03113, Київ-113, вул. Дегтярівська, 39

E-mail: ig-secr@i.com.ua

Web: <http://www.ingas.org.ua>

Директор акад. НАН України
Бондаренко Борис Іванович
Телефон: (044) 456-44-71, факс: 456-88-30

Куратор
бібліотеки уч. секр., канд. техн. наук
Ільєнко Борис Кузьмич
Телефон: (044) 456-03-55

Голова ІБР куратор бібліотеки

Зав. бібліотеки Алексеїцева Ольга Іванівна
Телефон: (044) 456-81-42
E-mail: iglibry@ukr.net

Бібліотека заснована у 1960 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 100 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 33,8 тис.; книги, брошури - 32,5 тис.; періодичні видання - 60,3 тис.; обмінний фонд – 805 прим.

45. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики НАН України

02094, Київ–94, вул. Червоногвардійська, 20-А
E-mail: renewable@ukr.net
Web: <http://www.ive.org.ua>

Директор чл.-кор. НАН України
Мхітарян Нвер Мнацаканович
Телефон: (044) 206–28–09
факс: (044) 537–26-57

Куратор бібліотеки учен. секр. Суржик Таміла Володимирівна
Телефон: (044) 206–28–09

Зав. бібліотеки Зінченко Тетяна Вікторівна
E-mail: antoninabook@ukr.net
Телефон: (044) 206–28–09

Бібліотека заснована у 2004 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 3,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 661 прим.; книги, брошури - 1,2 тис. прим; періодичні видання - 1,8 прим.

47. Бібліотека Інституту прикладної фізики НАН України

40000, Суми, вул. Петропавлівська, 58
E-mail: ipfmail@ipfcentr.sumy.ua
Web: <http://www.iatp.org.ua>

Директор акад. НАН України
Сторіжко Володимир Юхимович
Телефон: (0542) 22-27-94 факс: 22–37–60

Голова ІБР д-р. фіз.-мат. наук,
Рошупкін Сергій Павлович
Телефон: (0542) 22-12-35

Куратор
бібліотеки уч. секр., канд. фіз.-мат. наук
Ворошило Олексій Іванович
Телефон: (0542) 22-46-08

Керівник організа-
ційно-методичного
відділу канд. філолог. наук
Юдіна Світлана Михайлівна
Телефон: (0542) 22–37–60

Зав. бібліотеки Довгань Галина Олексіївна
(пров. бібліотекар) Телефон: (0542) 22-46-08

Бібліотека заснована у 1989 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 20,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 1,8 тис.; книги, брошури - 6,2 тис.; періодичні видання - 14,6 тис. прим.

II. СЕКЦІЯ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ

9. Відділення хімії

48. Бібліотека Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України

03039, Київ-39, просп. Науки, 31
E-mail: admini@inphyschem-nas.kiev.ua
Web: <http://www.inphyschem-nas.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
Кошечко Вячеслав Григорович
Телефон: (044) 525-11-90, факс: 525-62-16

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Кучмій Степан Ярославович
Телефон: (044) 525-66-62

Куратор
бібліотеки заст. дир., д-р. хім. наук,
Соловйов Сергій Олександрович
Телефон: (044) 525-42-28

Керівник інформаційно- Желєзнякова Галина Яківна

патентного відділу
Зав. бібліотеки

Телефон: (044) 525-66-98
Солопиченко Тамара Андріївна
Телефон: (044) 525-66-60

E-mail: biblioteka@inphyschem-nas.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1927 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 140,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 68,8 тис.; книги, брошури - 37 тис.; періодичні видання - 89,5 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

49. Бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України

03680, Київ-142, просп. Акад. Палладіна, 32/34

E-mail: office@ionc.kar.net

Web: <http://www.ionc.kar.net>

Директор	акад. НАН України Волков Сергій Васильович Телефон: (044) 424-34-61, факс: 424-30-70
Голова ІБР	д-р хім. наук Панов Едуард Васильович Телефон: (044) 424-15-89
Куратор бібліотеки	д-р хім. наук Пехньо Василь Іванович Телефон: (044) 424-35-70
Керівник відділу хімічного та інформаційного аналізу	д-р хім. наук Каздобін Костянтин Олександрович Телефон: (044) 424-32-12
Зав. бібліотеки	Линник Ольга Іванівна Телефон: (044) 424-02-61

Бібліотека заснована у 1931 р., входить до складу відділу хімічного та інформаційного аналізу. Фонд: усього - 207,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 85,6 тис.; книги, брошури - 28,5 тис.; періодичні видання - 148 тис. прим.

50. Бібліотека Інституту органічної хімії НАН України

02660, Київ-94, вул. Мурманська, 5

E-mail: ioch@ioch.kiev.ua Web: <http://www.ioch.kiev.ua>

Директор чл.-кор. НАН України

Голова ІБР	Кальченко Віталій Іванович Телефон: (044) 292-71-50, факс: 573-26-43 д-р. хім. наук, проф. Ягупольський Юрій Львович Телефон: (044) 559-03-49
Куратор бібліотеки	зас. дир., д-р хім. наук Вовк Михайло Володимирович Телефон: (044) 400-46-02
Керівник відділу НТІ та міжнародних зв'язків Зав. бібліотеки	Ростовцева Наталія Юріївна Телефон: (044) 499-46-34 Таранушина Тамара Іванівна Телефон: (044) 499-46-37 E-mail: library@ioch.kiev.ua

Бібліотека заснована в 1939 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 146,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 76 тис.; книги, брошури - 18 тис.; періодичні видання - 113,7 тис. прим.

51. Бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України

02160, Київ-160, Харківське шосе, 48

E-mail: ihvsnas@i.com.ua

Web: <http://www.macromol.kiev.ua>

Директор	акад. НАН України Лебедев Євген Вікторович Телефон: (044) 559-13-94, факс: 292-40-64
Глова ІБР	д-р хім. наук Фанлейб Олександр Маркович Телефон: (044) 559-53-72
Куратор бібліотеки	заст. дир., д-р фіз.-мат. наук Клепко Валерій Володимирович Телефон: (044) 559-12-42
Керівник ВНТІ	Дьякова Алла Миколаївна Телефон: (044) 292-00-48
Зав. бібліотеки	Кращенко Ніна Аркадіївна Телефон: (044) 559-48-00

Бібліотека заснована у 1959 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього - 93,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 31,4 тис.; книги, брошури - 16 тис.; періодичні видання - 69,8 тис. прим.

**52. Бібліотека Інституту фізико-органічної хімії і вуглекімії
ім. Л. М. Литвиненка НАН України**

83114, Донецьк, вул. Р. Люксембург, 70

E-mail: office.iprooc@nas.gov.ua

Web: <http://www.infou.uah.biz>

Директор	акад. НАН України Попов Анатолій Федорович Телефон: (062) 311-68-21, факс: (062) 311-68-30
Голова ІБР	д-р. хім. наук, проф. Швайка Олесь Павлович Телефон: (062) 311-68-35
Куратор бібліотеки	заст. дир., д-р. хім. наук, проф. Опейда Йосип Олексійович Телефон: (062) 311-11-77
Керівник відділу стандартизації, метрології та інформації Зав. бібліотеки	Коновкіна Ольга Анатоліївна Телефон: (062) 311-68-18 Тарасова Тетяна Анатоліївна Телефон: (062) 311-68-18

Бібліотека заснована у 1967 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 112,6 прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 40,3 тис.; книги, брошури - 11,8 тис.; періодичні видання - 65,6 тис. прим.

**53. Бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води
ім. А. В. Думанського НАН України**

03680, Київ-142, просп. Акад. Вернадського, 42

E-mail: honch@icssc.kyiv.ua

Директор	акад. НАН України Гончарук Владислав Володимирович Телефон: (044) 424-01-96, факс: (044) 452-02-76
Куратор бібліотеки	заст. дир., д-р хім. наук Мешкова-Клименко Наталія Аркадіївна Телефон: (044) 424-35-75
Зав. бібліотеки	Бойко Антоніна Андріївна Телефон: (044) 424-35-89

Бібліотека заснована у 1968 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 108,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 33 тис.; книги, брошури - 20,7 тис.; періодичні видання - 77,1 тис. прим. Бібліотека має вихід в Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

**54. Бібліотека Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського
НАН України**

65080, Одеса-80, Люстдорфська дорога, 86

E-mail: office.physchem@nas.gov.ua

Web: <http://www.physchemin-nas.od.ua>

Директор	акад. НАН України Андронаті Сергій Андрійович Телефон: (048) 766-20-91, факс: (048) 765-96-02
Голова ІБР	д-р. хім. наук, проф. Антонович Валерій Павлович Телефон: (048) 766-20-91
Куратор бібліотеки	заст. дир., д-р. техн. наук, проф. Недоступ Вадим Іванович Телефон: (048) 766-22-87
Зав. бібліотеки	Рибінцева Надія Петрівна Телефон: (048) 766-23-88

Бібліотека заснована у 1911 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 154,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 63 тис.; книги, брошури - 21,7 тис.; періодичні видання - 105,4 тис. прим.

**55. Бібліотека Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка
НАН України**

03164, м. Київ-164, вул. Генерала Наумова, 17

E-mail: info@isc.gov.ua

Web: <http://www.isc.gov.ua>

Директор	акад. НАН України Картель Микола Тимофійович Телефон: (044) 424-11-35 факс: (044) 424-35-67
Голова ІБР	канд. хім. наук Гребенюк Анатолій Георгійович

Куратор бібліотеки Телефон: (044) 422-96-60
заст. дир., д-р хім. наук, проф.
Белякова Людмила Олексіївна
Телефон: (044) 424-94-57

Керівник ВНТІ д-р хім. наук Лобанов Віктор Васильович
Телефон: (044) 424-94-72

Зав. бібліотеки Рутьова Надія Олександрівна
Телефон: (044) 422-96-52

Бібліотека заснована у 1986 р. Фонд бібліотеки: усього - 20,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 4,1 тис.; книги, брошури - 6,5 тис.; періодичні видання - 13,7 тис. прим.

56. Бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України

02660, Київ-94, вул. Мурманська, 1
E-mail: vovk@bpsci.kiev.ua Web: www.bpsci.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України Вовк Андрій Іванович
Телефон: (044) 558-53-88, факс: 573-25-72

Голова ІБР д-р. хім. наук Броварець Володимир Сергійович
Телефон: (044) 573-25-87

Куратор бібліотеки д-р. хім. наук Броварець Володимир Сергійович
Телефон: (044) 573-25-87

Зав. бібліотеки Компаніченко Галина Василівна
Телефон: (044) 573-25-56

Бібліотека заснована у 1978 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 77,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 18,3 тис.; книги, брошури - 10,1 тис.; періодичні видання - 61,5 тис. прим.

57. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України

03164, Київ-164, вул. Генерала Наумова, 13
E-mail: ispe@ispe.kiev.ua
Web: <http://www.ispe.ldc.net>

Директор акад. НАН України
Стрелко Володимир Васильович
Телефон: (044) 452-93-28,
факс: (044) 452-93-27

Куратор бібліотеки уч. секр., канд. хім. наук
Мелешевич Світлана Іванівна
Телефон: (044) 452-93-29

Зав. бібліотеки Іоніна Наталія Анатоліївна

Бібліотека заснована у 1990 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 6,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 933 прим.; книги, брошури - 2,1 тис.; періодичні видання - 3,9 тис. прим.

10. Відділення молекулярної біології, біохімії, експериментальної і клінічної фізіології

58. Бібліотека Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України

01601, Київ, вул. Леонтовича, 9
E-mail: secretar@biochem.kiev.ua
Web: <http://www.biochem.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
Комісаренко Сергій Васильович
Телефон/факс: (044) 279-63-65

Голова ІБР заст. дир., чл.-кор. НАН України
Костерін Сергій Олексійович
Телефон: (044) 234-16-53

Куратор бібліотеки голова ІБР

Керівник відділу науково-інформаційних та патентно-ліцензійних досліджень Данилова Валентина Михайлівна
Телефон: (044) 235-71-57

Зав. бібліотеки Редіна Валентина Вікторівна
E-mail: library@biochem.kiev.ua
Телефон: (044) 234-90-37

Бібліотека заснована у 1925 р., входить до складу відділу науково-інформаційних та патентно-ліцензійних досліджень. Фонд: усього - 82,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 34,8 тис.; книги, брошури - 25 тис.; періодичні видання - 57,4 тис.; обмінний фонд - 4,8 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний в приміщенні

**59. Бібліотека Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця
НАН України**

01601, м. Київ, МСП, вул. Академіка О. О. Богомольця, 4
E-mail: secretar@serv.biph.kiev.ua
Web: <http://www.biph.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
 Кришталь Олег Олександрович
 Телефон: (044) 256-24-00,
 факс: (044) 256-20-00

Голова ІБР акад. НАН України
 Магура Ігор Сильвестрович
 Телефон: (044) 256-24-24

Куратор
бібліотеки заст. дир., чл.-кор. НАН України
 Сагач Вадим Федорович
 Телефон: (044) 253-63-72

Головний бібліотекар Радіонова Валерія Юріївна
 Телефон: (044) 256-24-17

Бібліотека заснована у 1931 р., входить до складу відділу наукової інформації. Фонд: усього - 99,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 50,1 тис.; книги, брошури - 27,4 тис.; періодичні видання - 67,5 тис.; обмінний фонд – 2,6 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

**60. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології
ім. Д. К. Заболотного НАН України**

03680, Київ-680, вул. Акад. Заболотного, 154
E-mail: library@imv.kiev.ua
Web: <http://www.imv.kiev.ua>

Директор акад. НАН України
 Підгорський Валентин Степанович
 Телефон: (044) 526-11-79,
 факс: (044) 526-23-79

Голова ІБР канд. біолог. наук
 Жолобак Надія Михайлівна
 Телефон: (044) 526-94-25

Куратор
бібліотеки заст. дир., д-р біолог. наук
 Товкач Федір Іванович

Зав. бібліотеки Телефон: (044) 526-93-13
 Сердюк Світлана Михайлівна
 E-mail: library@imv.kiev.ua
 Телефон: (044) 526-34-87

Бібліотека заснована у 1930 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 121,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 36,9 тис.; книги, брошури - 25,5 тис.; періодичні видання - 89,6 тис.; обмінний фонд – 3 тис. прим.

**61. Бібліотека Інституту молекулярної біології і генетики
НАН України**

03680, Київ-680, вул. Заболотного, 150
E-mail: library@imbg.org.ua
Web: <http://www.imbg.org.ua>

Директор акад. НАН України
 Єльська Ганна Валентинівна
 Телефон: (044) 526-11-09,
 факс: (044) 526-07-59

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук, чл.-кор. НАН України
 Говорун Дмитро Миколайович
 Телефон: (044) 526-11-09

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. бібліотеки Лук'яненко Ольга Олександрівна
 Телефон: (044) 526-07-39,
 E-mail: library@imbg.org.ua

Бібліотека заснована у 1969 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 82,9 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 46,1 тис.; книги, брошури - 18,3 тис.; періодичні видання - 64,2 тис.; обмінний фонд – 1,2 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

**62. Бібліотека Інституту експериментальної патології,
онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України**

03022, Київ-22, вул. Васильківська, 45
E-mail: pms9@mail.ru
Web: <http://www.onconet.kiev.ua>

Директор акад. НАН України

Чехун Василь Федорович
 Телефон: (044) 259-01-83,
 факс: (044) 258-16-56
 Голова ІБР д-р. мед. наук, проф.
 Осинський Сергій Петрович
 Телефон: (044) 259-70-85
 Куратор бібліотеки д-р. біол. наук, заст. дир.,
 Бучинська Любов Георгіївна
 Телефон: (044) 259-0183
 Зав. бібліотеки Шкатула Поліна Михайлівна
 Телефон: (044) 259-02-71,
 E-mail: pms9@mail.ru

Бібліотека заснована у 1960 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 77,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 27,7 тис.; книги, брошури - 18,7 тис.; періодичні видання - 50,5 тис. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

63. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України

61015, Харків-15, вул. Переяславська, 23
 E-mail: cryo@online.kharkov.ua
 Web: <http://www.cryo.org.ua>

Директор акад. НАН України
 Гольцев Анатолій Миколайович
 Телефон: (057) 373-41-43,
 факс: 373-30-84

Голова ІБР д-р. біолог. наук, проф.
 Бабійчук Георгій Опанасович
 Телефон: (057) 373-38-07

Куратор бібліотеки голова ІБР
 Керівник ВНТІ Пушкова Євгенія Миколаївна
 Телефон: (057) 373-31-06

Патентний відділ Фоменко Людмила Павлівна
 Телефон: (057) 373-31-06

Зав. бібліотеки Тимченко Тетяна Миколаївна
 Телефон: (057) 373-31-06

Бібліотека заснована у 1973 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 53,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 20 тис.; книги, брошури - 11 тис.; періодичні видання - 32,8 тис. прим.

11. Відділення загальної біології

64. Бібліотека Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України

01601, Київ-1, вул. Терещенківська, 2
 E-mail: inst@botany.kiev.ua
 Web: <http://www.botany.kiev.ua>

Директор чл.-кор. НАН України
 Мосякін Сергій Леонідович
 Телефон/факс: (044) 234-40-41

Голова ІБР д-р. біолог. наук
 Дудка Ірина Олександрівна
 Телефон: (044) 234-61-71

Куратор бібліотеки уч. секр., канд. біолог. наук
 Музичук Галина Михайлівна
 Телефон: (044) 234-50-41

Керівник ВНТІ канд. біолог. наук
 Шевера Мирослав Васильович
 Телефон: (044) 235-20-38

Зав. бібліотеки Кривольченко Надія Григорівна
 Телефон: (044) 272-25-07, 272-32-21

Бібліотека заснована у 1921 р., входить до складу інформаційного відділу. Фонд: усього - 116 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 52 тис.; книги, брошури - 50,5 тис.; періодичні видання - 63,4 тис.; обмінний фонд - 11,3 тис. прим.

65. Бібліотека Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

01601, МСП, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 15
 E-mail: iz@izan.kiev.ua
 Web: <http://www.izan.kiev.ua>

Директор д-р біолог. наук, чл.-кор. НАН України
 Акімов Ігор Андрійович
 Телефон: (044) 235-10-70, факс: 234-15-69

Куратор бібліотеки уч. секр. Іванова Вікторія Анатоліївна
 Телефон: (044) 234-39-73
 заст. дир. Марченко Віталій Олександрович

Телефон: (044) 234-34-15
Керівник науково-інформаційного видавничого відділу
Городиська Галина Андріївна
Телефон: (044) 235-53-65
E-mail: vestnik@izan.kiev.ua
Ластікова Людмила Михайлівна
Зав. бібліотеки
Телефон: (044) 234-93-24,
E-mail: lib@izan.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1919 р., входить до складу наукового інформаційно-видавничого відділу. Фонд: усього - 168,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 86 тис.; книги, брошури - 62,5 тис.; періодичні видання - 98,1 тис. прим.; обмінний фонд бібліотеки – 4 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

66. Бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики НАН України

03022, Київ-22, вул. Васильківська, 31/17
E-mail: Sekretary@ifrg.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Моргун Володимир Васильович
Телефон: (044) 257-51-60,
факс: (044) 257-51-50
Куратор бібліотеки д-р. біолог. наук Коць Сергій Ярославович
Телефон: (044) 251-31-08

Керівник відділу науково-технічної інформації та маркетингу
Вакуленко Володимир Васильович
Телефон: (044) 257-92-31
Зав. бібліотеки Лук'яненко Алла Вікторівна
Телефон: (044) 257-92-31,
E-mail: marketing@ifrg.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1946 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 74,5 тис. прим.; у т. ч. документи іноземними мовами - 20,7 тис.; книги, брошури - 22,5 тис.; періодичні видання - 49,3 тис. прим.

67. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

03680, Київ, вул. Академіка Заболотного, 148
E-mail: info@icbge.org.ua

Web: <http://www.cytgen.com/icbge/ua>

Директор чл.-кор. НАН України
Кучук Микола Вікторович
Телефон: (044) 526-17-86,
факс (044) 526-71-04
Голова ІБР заст. директора, канд. біол. наук
Моргун Богдан Володимирович
Телефон: (044) 526-71-04
Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. бібліотеки Коваленко Лідія Григорівна
Телефон: (044) 526-71-04,
E-mail: biblio@iicb.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1991 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 10,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 4 тис.; книги, брошури - 1,6 тис. прим., періодичні видання - 6,9 тис. прим. ЕК представлений на сайті Інституту.

68. Бібліотека Інституту проблем природокористування та екології НАН України

49000, м. Дніпропетровськ, вул. Московська, 6
E-mail: ippe-main@svitonline.com

Директор д-р техн. наук, чл.-кор. НАН України
Шапар Аркадій Григорович
Телефон/ факс: (056) 744-71-92
Куратор д-р геол.-мін. наук
Тяпкін Олег Костянтинович
Телефон: (056) 778-12-42
бібліотеки Куратор бібліотеки
Голова ІБР Ільченко Наталія В'ячеславівна
Телефон: (056) 790-20-68
Керівник ВНТІ
Бібліотекар Чумакова Тетяна Львівна
Телефон: (056) 790-20-68

Бібліотека заснована у 1982 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього - 2,3 тис. прим.; книги, брошури - 2,3 тис.

69. Бібліотека Інституту гідробіології НАН України

04210, Київ-210, просп. Героїв Сталінграду, 12

Web: <http://www.igb.ibc.com.ua>

Директор акад. НАН України
Романенко Віктор Дмитрович
Телефон/факс: (044) 418-22-32

Голова ІБР канд. біолог. наук
Юришинець Володимир Іванович
Телефон: (044) 419-73-16

Куратор голова ІБР
Зав. бібліотеки Васнецова Олена Адольфівна
Телефон: (044) 418-91-23
E-mail: vasnetsova_oa@ukr.net

Бібліотека заснована у 1929 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 75,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 19,4 тис.; книги, брошури - 36,2 тис.; періодичні видання - 38,8 тис.; обмінний фонд – 7,2 тис. прим.

70. Бібліотека Інституту біології південних морів ім. О. О. Ковалевського НАН України

99011, Севастополь-11, просп. Нахімова, 2
E-mail: ibss@ibss.iuf.net
Web: www.ibss.org.ua

Директор акад. НАН України
Єремеев Валерій Миколайович
Телефон: (0692) 54-41-10,
факс: (0692) 55-78-13

Голова ІБР д-р біолог. наук Миронов Олег Глібович
Телефон: (0692) 54-55-50

Куратор бібліотеки уч. секр., канд. біолог. наук
Корнійчук Юлія Михайлівна
Телефон: (0692) 54-59-19

Керівник ВНТІ Татаренко Лариса Яківна
Телефон: (0692) 54-06-49

Зав. бібліотеки Акімова Ольга Андріївна
Телефон: (0692) 54-55-50,
E-mail: o.akimova@ibss.org.ua

Бібліотека заснована у 1871 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 160,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 82,5 тис. прим.; книги, брошури - 53,8 тис.; періодичні видання - 96,9 тис.

прим.; обмінний фонд – 5,5 тис. прим. Бібліотека бере участь у створенні електронного репозитарію Інституту. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

71. Бібліотека Одеського філіалу Інституту біології південних морів ім. О. О. Ковалевського НАН України

65011, Одеса-11, вул. Пушкінська, 37
E-mail: obibss@paco.net
Web: <http://www.obibss.narod.ru>

Директор д-р. біолог. наук
Александров Борис Георгійович
Телефон/факс: (048) 725-09-18

Голова ІБР д-р. біол. наук
Золотарьов Валентин Миколайович
Телефон: (048) 722-54-74

Куратор бібліотеки уч. секр. Косенко Марина Миколаївна
Телефон: (048) 725-09-39

Керівник науково-організаційної групи інформаційного забезпечення Косенко Марина Миколаївна
Телефон: (048) 725-09-39

Зав. бібліотеки Виноградова Лідія Миколаївна

Бібліотека заснована у 1954 р., входить до складу науково-організаційної групи інформаційного забезпечення. Фонд: усього - 17,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 0,7 прим.; книги, брошури - 9,3 тис.; періодичні видання - 8,2 тис. прим.; обмінний фонд 0,7 тис. прим.

72. Бібліотека Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України

01014, Київ-14, вул. Тімірязєвська, 1
E-mail: nbg@nbg.kiev.ua
Web: <http://www.nbg.kiev.ua>

Директор д-р біолог. наук
Заїменко Наталія Василівна
Телефон: (044) 285-41-05,
факс: 295-26-49

Голова ІБР канд. біолог. наук
Рубцова Олена Леонідівна
Телефон: (044) 294-95-06

Куратор бібліотеки заст. дир., канд. біолог. наук
Гапоненко Микола Борисович
Телефон: (044) 295-40-36

Зав. бібліотеки Ісакова Людмила Опанасівна
Телефон: (044) 285-08-66,
E-mail: biblio@nbg.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1945 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 95,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 23 тис.; книги, брошури - 42,6 тис.; періодичні видання - 52,6 тис.; обмінний фонд – 10,4 тис. приі.

73. Бібліотека Національного науково-природничого музею НАН України

01601, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15
E-mail: nmnh@museum.kiev.org

Директор чл.-кор. НАН України
Ємельянов Ігор Георгійович
Телефон: (044) 235-63-54,
факс: (044) 234-63-54

Куратор бібліотеки заст. дир., керівник Служби НТІ
Червоненко Оксана Володимирівна
Телефон: (044) 235-63-54

Головний бібліотекар Макарова Тетяна Володимирівна
Телефон: (044) 288-06-81,
E-mail: avorakam2@gmail.com

Бібліотека заснована у 2005 р., входить до складу Служби НТІ. Фонд: усього - 7,1 прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 1,2 тис.; книги, брошури - 2,4 тис. прим.; періодичні видання - 3,1 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

74. Бібліотека Донецького ботанічного саду НАН України

83059, Донецьк-59, просп. Ілліча, 110
E-mail: donetsk-sad@mail.ru

Директор чл.-кор. НАН України
Глухов Олександр Захарович
Телефон/факс: (062) 294-12-80

Куратор бібліотеки заст. дир., канд. біол. наук
Приходько Світлана Анатолівна
Телефон: (062) 294-61-57

Голова ІБР заст. дир., д-р. біолог. наук
Остапко Володимир Михайлович
Телефон: (062) 294-12-80

Керівник ВНТІ канд. біолог. наук Приваліхін
Сергій Миколайович
Телефон: (062) 294-11-90

Зав. бібліотеки Струніна Людмила Євгенівна
Телефон: (062) 294-12-80

Бібліотека заснована у 1965 р. входить до складу ВНТІ. Фонд: усього - 52,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 6,5 тис.; книги, брошури - 24,6 тис.; періодичні видання - 24 тис. прим.

75. Бібліотека Криворізького ботанічного саду НАН України

50089, Кривий Ріг – 89, вул. Маршака, 50
E-mail: garden7@meta.ua

Директор канд. біолог. наук
Мазур Антоніна Юхимівна
Телефон: (0564) 38-49-22,
факс 38-48-03

Куратор бібліотеки заст. дир., канд. біолог. наук
Кучеревський Василь Володимирович
Телефон: (0564) 38-48-02

Зав. бібліотеки голова ІБР Собко Тетяна Олексіївна
Телефон: (0564) 38-49-22,
E-mail: stanka@ukr.net

Бібліотека заснована у 1993 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 20 тис. прим.; книги, брошури - 11 тис.; періодичні видання - 5,7 тис. прим.

**76. Бібліотека Державного природознавчого музею
НАН України**

79008, Львів, вул. Театральна, 18

E-mail: library@smnh.org

Директор д-р біолог. наук, проф.
Чернобай Юрій Миколайович
Телефон/факс: (032) 235-43-07

Куратор голова ІБР, канд. біолог. наук
Бокотей Андрій Андрійович
Телефон: (032) 272-16-43

бібліотеки

Керівник інформаційного д-р біолог. наук,
підрозділу Третяк Платон-Андрій Романович
Телефон: (032) 235-69-17

Зав. бібліотеки Панських Ірина Ігорівна
Телефон: (032) 235-69-17

Бібліотека заснована в середині XIX ст., є самостійним підрозділом.
Фонд: усього - 70,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами
- 35,8 тис.; книги, брошури - 44,3 тис.; періодичні видання - 24 тис.;
обмінний фонд – 3.8 тис. прим.

**77. Бібліотека Карадазького природного заповідника
НАН України**

98188, АР Крим, Феодосійський район, п/в Курортне, вул. Науки, 24

E-mail: karadag_libr@pochta.ru

Директор канд. біолог. наук
Морозова Алла Леонтіївна
Телефон/факс: (06562) 26-212

Голова ІБР канд. біолог. наук
Давидович Микола Олександрович

Куратор уч. секр., канд. біолог. наук
бібліотеки канд. біолог. наук
Костенко Наталія Спиридонівна
Телефон: (06562) 26-512

Керівник відділу екологічної просвіти і наукової інформації Безвушко Галина Ігорівна
Телефон: (06562) 26-287

Зав. бібліотеки Лапченко Валентина Юріївна

Телефон: (06562) 26-289,

E-mail: karadag_libr@pochta.ru

Бібліотека заснована у 1914 р., входить до складу відділу екологічної просвіти і наукової інформації. Фонд: усього - 58,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 23,3 тис.; книги, брошури - 32,8 тис.; періодичні видання - 24,7 тис.; обмінний фонд – 5,5 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

**III. СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК НАН
УКРАЇНИ**

12. Відділення економіки

**78. Бібліотека Інституту економіки та прогнозування
НАН України**

01011, Київ-11, вул. П. Мирного, 26

Web: <http://www.ief.org.ua>

Директор акад. НАН України
Гаєць Валерій Михайлович
Телефон/факс: (044) 280-12-34

Голова ІБР акад. НАН України
Пасхавер Борис Йосипович
Телефон: (044) 280-87-16

Куратор заст. дир. Антоненко Валентина Гнатівна
бібліотеки Телефон: (044) 280-67-29

Зав. бібліотеки Бойко Тамара Аркадіївна
Телефон: (044) 280-15-89

Бібліотека заснована у 1936 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього – 92,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 19,9 тис.; книги, брошури – 57,8 тис.; періодичні видання – 34,6 тис.; обмінний фонд – 231 прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

**79. Бібліотека Науково-дослідного центру індустріальних
проблем розвитку НАН України**

61022, Харків-22, пл. Свободи, 5, Держпром, 7-й під'їзд, 8-й поверх

Директор д-р екон. наук
Кизим Микола Олександрович

Голова ІБР
Телефон/ факс: (0572) 705-02-67
наук. співроб. Олійник Алла Дмитрівна
Телефон: (0572) 705-02-67

Куратор
бібліотеки
уч. секр., канд. екон. наук
Волик Ірина Миколаївна
Телефон: (0572) 705-02-64

Зав. бібліотеки
Єрмоленко Євгенія Владиславівна
Телефон/ факс: (0572) 705-02-67

Бібліотека заснована у 1967 р., входить до Загального відділу. Фонд: усього – 7,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 1 тис.; книги, брошури – 1,8 тис.; періодичні видання – 5,9 тис. прим.

80. Бібліотека Інституту економіки промисловості НАН України

83048, Донецьк-48, вул. Університетська, 77
E-mail: admin@iep.donetsk.ua
Web: <http://www.iep.donetsk.ua>

Директор
акад. НАН України
Амоша Олександр Іванович
Телефон: (062) 311–57–82,
факс: (062) 345–06–71

Голова ІБР
д-р. екон. наук Червова Лідія Георгіївна
Телефон: (062) 311–43–02

Куратор
бібліотеки
заст. дир., д-р. екон. наук,
акад. НАН України
Вишневський Валентин Павлович
Телефон: (062) 345–34–32
канд. екон. н.
Землянкін Анатолій Іванович
Телефон: (062) 311–44–00

Керівник відділу
комп'ютеризації та
інформатизації
наукової діяльності
Зав. бібліотеки
канд. екон. наук
Покотиленко Руслан Вікторович
Телефон: (062) 311–57–73
Вишневська Надія Іванівна
Телефон: (062) 311–43–89

Бібліотека заснована у 1963 р., входить до складу відділу комп'ютеризації та інформатизації наукової діяльності. Фонд: усього

- 72.6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 2 тис.; книги, брошури - 36,2 тис. прим.; періодичні видання - 32 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

81. Бібліотека Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України

01030, Київ-30, вул. Леонтовича, 5
E-mail: officeiweir@nas.gov.ua
Web: <http://www.iweir.org.ua>

Директор
акад. НАН України
Пахомов Юрій Миколайович
Телефон/факс: (044) 235-51-27

Куратор
бібліотеки
д-р екон. наук
Михайловська Оксана Володимирівна
Телефон: (044) 235-44-99

Зав. бібліотеки
Москалець Наталія Іванівна
Телефон: (044) 239-66-68

Бібліотека заснована у 1978 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 61 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 31,5 тис.; книги, брошури - 14,2 тис.; періодичні видання - 46,1 тис. прим.

82. Бібліотека Інституту проблем ринку та економіко- екологічних досліджень НАН України

65044, Одеса-44, Французький бульвар, 29
E-mail: iprei@odessa.ukrtel.net
Web: <http://www.impreer.in/ua>

Директор
акад. НАН України
Буркинський Борис Володимирович
Телефон: (048) 722-29-05, факс: 722-66-11

Куратор
бібліотеки
уч. секр., д-р. екон. наук
Хумарова Ніна Іполітівна
Телефон: (048) 722-66-74

Голова ІБР
д-р екон. наук
Харічков Сергій Костянтинівич
Телефон: (048) 722–80–39

Зав. бібліотеки
Бородіна Аїда Яківна

Телефон: (048) 725–40–25

Бібліотека заснована у 1971 р., входить до складу служби вченого секретаря. Фонд: усього - 36,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 2,3 тис.; книги, брошури - 6,1 тис.; періодичні видання - 25,3 тис.; обмінний фонд – 122 прим.

83. Бібліотека Інституту регіональних досліджень НАН України

79026, Львів, вул. Козельницька, 4

E-mail: irr@mail.lviv.ua

Web: <http://www.irr.org.ua>

Директор	д-р. екон. наук Кравців Василь Степанович Телефон: (032) 270-71-68, факс: 270-70-53
Голова ІБР	д-р. екон. наук Ішук Світлана Олексіївна Телефон: (032) 297-70-93
Єуратор бібліотеки	уч. секр., канд. фіз.-мат. наук Демченко Володимир Васильович Телефон: (032) 270-65-38
Бібліотекарі	Руда Марія Петрівна, Дяченко Людмила Іванівна Телефон: (032) 270-70-68

Бібліотека заснована у 1964 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 55,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 6,7 тис.; книги, брошури - 30,9 тис.; періодичні видання - 24,4 тис.; обмінний фонд – 1,5 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений у локальній мережі Інституту.

84. Бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України

01032, Київ–32, бульвар Т. Шевченка, 60

E-mail: demography@idss.org.ua

Web: www.idss.org.ua

Директор	акад. НАН України Лібанова Елла Марленівна Телефон/факс: (044) 486–62–37
Голова ІБР	д-р екон. наук, проф. Новіков Валерій Миколайович

Куратор бібліотеки	Телефон: (044) 486–03–34 д-р екон. наук Макарова Олена Володимирівна Телефон: (044) 482–17–45
Зав. бібліотеки I	ванова Антоніна Віталіївна Телефон: (044) 486–03–33

Бібліотека заснована у 2004 р., є самостійним підрозділом. Фонд бібліотеки: усього - 10,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 222 прим.; книги, брошури - 7,7 тис.; періодичні видання - 2,6 тис. прим.

13. Відділення історії, філософії та права

85. Відділ науково-технічної інформації Інституту історії України НАН України

01601, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4

E-mail: institute@history.org.ua

Web: <http://www.history.org.ua>

Директор	акад. НАН України Смолій Валерій Андрійович Телефон/факс: (044) 279-63-62
Голова ІБР	член-кор. НАН України Реєнт Олександр Петрович Телефон: (044) 279-16-27
Куратор відділу науково-технічної інформації	заст. дир., член-кор. НАН України Боряк Геннадій Володимирович Телефон: (044) 279-34-01
Відділ спеціальних галузей історичної науки та електронних інформаційних ресурсів	д-р. іст. наук, проф. Боряк Геннадій Володимирович Телефон: (044) 278-34-01
Зав. відділу науково-технічної інформації	Муха Людмила Яківна Телефон: (044) 279–84–32

Бібліотека заснована у 1936 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 134,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 22,6 тис.; книги, брошури - 76 тис.; періодичні видання - 55,1 тис.; обмінний фонд – 30 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

86. Бібліотека Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України

01001, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4

E-mail: IUA@arche.freenet.kiev.ua

Web: <http://www.gilan.uar.net>

В.о. директора	д-р іст. наук Папакін Георгій Володимирович Телефон: (044) 279-09-86 факс: 279-08-63
Куратор бібліотеки	заст. дир., канд. іст. наук Маврін Олександр Олександрович Телефон: (044) 278-50-98
Керівник відділу НТІ та технічного забезпечення	д-р пед. наук Адамович Броніслав Сергійович Телефон: (044) 278-22-03
Зав. бібліотеки	Акімова Світлана Василівна Телефон: (044) 279-08-63

Бібліотека заснована у 1991 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 1,2 тис.; книги, брошури - 5,2 тис.; періодичні видання - 1,1 тис. ЕК бібліотеки доступний у локальній мережі Інституту.

87. Бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

79026, Львів-26, вул. Козельницька, 4

E-mail: inukr@inst-ukr.lviv.ua

Web: <http://www.inst-ukr.lviv.ua>

Директор	д-р іст. наук, проф. Литвин Микола Романович Телефон: (0322) 270-70-22, факс: 270-20-21
Голова ІБР	канд. іст. наук Середа Остап Володимирович Телефон: (0322) 270-70-14
Куратор бібліотеки	канд. іст. наук, заст. дир. Соляр Ігор Ярославович Телефон: (0322) 270-65-87
Зав. бібліотеки	Горішня Людмила Пилипівна Телефон: (0322) 270-14-18

Бібліотека заснована у 1931 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 43,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 8,8 тис.; книги, брошури - 21,7 тис.; періодичні видання - 20,2 тис.

88. Бібліотека Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України

01001, м. Київ, вул. Грушевського, 4

E-mail: instkrymsk@gmail.com

Web: <http://www.oriental.iatp.org.ua>

В.о. директора	канд. філол. наук Богомолів Олександр Вікторович Телефон / факс: (044) 278-76-52
Куратор бібліотеки	в.о. директора
Зав. бібліотеки	Батшєєва Ірина Миколаївна Телефон: (044) 278-76-52

Бібліотека заснована у 1993 р. Бібліотека є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 9,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 4,9 тис. прим.; книги, брошури - 8,5 тис.; періодичні видання - 1,3 тис.; обмінний фонд - 1,2 тис. прим.

89. Бібліотека Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія»

57540, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Парутине, НІАЗ «Ольвія»

E-mail: olvio111@yandex.ru

Директор	Лісікова Галина Сергіївна Телефон/факс: (0515) 492-453
Зав. бібліотеки	Чернега Любов Сергіївна Телефон: (098) 424- 90-75

Бібліотека заснована у 1950-х рр. Фонд бібліотеки: усього - 5,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 277 прим.; книги, брошури - 3,4 прим.; періодичні видання - 1,9 тис. прим.; обмінний фонд - 1,2 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті установи.

90. Бібліотека Інституту археології НАН України

04210, Київ-210, просп. Героїв Сталінграда, 12

E-mail: bibliarch@mail.ru

Директор акад. НАН України
Толочко Петро Петрович
Телефон: (044) 418-27-75, факс: 418-33-06

Голова ІБР заст. дир., д-р. іст. наук
Івакін Гліб Юрійович
Телефон: (044) 418-27-79,
факс: 418-33-06

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. бібліотеки канд. іст. наук
Колеснікова Вікторія Анатоліївна
Телефон: (044) 418-91-81,
E-mail: bibliarch@mail.ru

Керівник служби науково-Петрашенко Олександр Миколайович
технічної інформації Телефон: (044) 419-86-43

Бібліотека заснована у 1921 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 92,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 30,7 тис.; книги, брошури - 51,3 тис.; періодичні видання - 41,1 тис.; обмінний фонд – 51 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки

91. Бібліотека Кримського філіалу Інституту археології НАН України

95007, Сімферопіль–36, вул Ялтинська, 2

E-mail: archaeo@pop.cris.net

Директор д-р. іст. наук Чабай Віктор Петрович
Телефон/факс: (0652) 549-116

Куратор бібліотеки заст. дир., канд. іст. наук
Ланцов Сергій Борисович
Телефон: (0652) 549-116

Голова ІБР куратор бібліотеки
Зав. бібліотеки Старовойтова Оксана Володимирівна
Телефон/факс: (0652) 549-116,
E-mail: starovoitova.oksana@mail.com

Бібліотека заснована у 1970 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 27,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 2 тис.; книги, брошури - 20 тис.; періодичні видання - 6,8 тис.; обмінний фонд – 3,6 тис. прим.

92. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України

01011, Київ-11, вул. Кутузова, 8

E-mail: bibl@ipiend.gov.ua

Web: http://www.ipiend.gov.ua

В. о. директора д-р. іст. наук
Майборода Олександр Микитович
Телефон: (044) 285-77-22, факс: 286-73-11

Куратор бібліотеки в.о. директора

Зав. бібліотеки Резниченко Олена Михайлівна
Телефон: (044) 285-69-98,
E-mail: bibl@ipiend.gov.ua

Бібліотека заснована у 1928 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 143 тис. прим.; у т. ч. книги, брошури - 91,2 тис.; періодичні видання - 51,8 тис. прим.; обмінний фонд бібліотеки – 205 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

93. Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень НАН України

01601 Київ-4, вул. Терещенківська, 3,

E-mail: esu@esu.com.ua

Директор канд. філолог. наук
Железняк Микола Григорович
Телефон/факс: (044) 234-19-34

Голова ІБР канд. філолог. наук
Рябець Людмила Віталіївна
Телефон: (044) 234-31-32

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. бібліотеки Руденко Руслан Васильович
Телефон: (044) 234-90-35,
E-mail: Grydenko@ukr.net

Бібліотека заснована у 2005 р., входить до складу відділу науково-інформаційного та науково-технічного забезпечення. Фонд: усього - 6,5 прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 724 прим.; книги, брошури - 5,1 тис. прим.; періодичні видання - 1,3 тис.; обмінний фонд 1 тис. прим.

94. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України

01601, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4

E-mail: if-ukr@i.kiev.ua

Web: <http://www.filosof.com.ua>

Директор	акад. НАН України Попович Мирослав Володимирович Телефон: (044) 278-06-05, факс: 278-63-66
Голова ІБР	д-р. філос. наук Лях Віталій Васильович Телефон: (044) 278-31-70
Куратор	заст. дир., канд. філос. наук Ковадло Галина Петрівна Телефон: (044) 279-32-82
бібліотеки	Лукашук Ольга Євгенівна E-mail: bibl_if_ukr@ukr.net Телефон: (044) 278-41-78
Зав. бібліотеки	

Бібліотека заснована у 1946 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 65,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 15,4 тис.; книги, брошури - 42,9 тис.; періодичні видання - 17,7 тис.; обмінний фонд – 353 прим.

95. Бібліотека Інституту соціології НАН України

01021, Київ-21, вул. Шовковична, 12

E-mail: i-soc@i-soc.org.ua

Web: <http://www.i-soc.kiev.ua>

Директор	акад. НАН України Ворона Валерій Михайлович Телефон: (044) 255-71-07, факс: 255-76-96
Голова ІБР	заст. дир., д-р. філос. наук Головаха Євген Іванович Телефон: (044) 253-44-50
Куратор ВНТІ	Голова ІБР
Зав. бібліотеки	Трохимець Оксана Іванівна Телефон: (044) 255-70-90

Бібліотека заснована у 1991 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 27,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 3,8 тис.; книги, брошури - 16,7 тис.; періодичні видання - 9,9 тис.;

обмінний фонд – 0,9 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений у локальній мережі Інституту.

96. Бібліотека Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

01601, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4

E-mail: jus@ukrpack.net

Директор	акад. НАН України Шемшученко Юрій Сергійович Телефон: (044) 278-51-55, факс: 278-54-74
Голова ІБР	заст. дир., чл.-кор. АПН України Нагребельний Володимир Петрович Телефон: (044) 278-41-11
Куратор бібліотеки	Голова ІБР
Зав. бібліотеки	Овчинникова Наталія Іванівна Телефон: (044) 278-45-82

Бібліотека заснована у 1949 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 98,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 29 тис.; книги, брошури - 45,8 тис.; періодичні видання - 52 тис.; обмінний фонд – 2,1 тис. прим.

97. Бібліотека Одеського археологічного музею НАН України

65026, Одеса-26, вул. Ланжеронівська, 4

Директор	д-р. іст. наук Бруяко Ігор Вікторович Телефон/факс: (048) 722-01-71
Голова ІБР	канд. іст. наук, заст. дир. Охотніков Сергій Борисович Телефон: (048) 722-01-71
Зав. бібліотеки	Шинкаренко Ірина Сергіївна Телефон: (048) 722-21-22

Бібліотека заснована у 1825 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 33 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 8,8 тис.; книги, брошури - 29,7 тис.; періодичні видання - 2 тис.; обмінний фонд – 3,3 тис. прим. ЕК доступний у приміщенні бібліотеки.

14. Відділення літератури, мови та мистецтвознавства

98. Науково-інформаційний відділ Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України

01001, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4

E-mail: ilnan@gilan.uar.net

Web: <http://www.ilnan.gov.ua>

Директор	акад. НАН України Жулинський Микола Григорович Телефон/ факс: (044) 279-52-81
Голова ІБР	канд. філол. наук Кальченко Сергій Анастасійович Телефон: (044) 2791986
Куратор бібліотеки	заст. дир., д-р. філол. наук, чл.-кор НАН України Сулима Микола Матвійович Телефон: (044) 279-17-19
Керівник науково-інформаційного відділу	Штолько Марина Анатоліївна Телефон: (044) 279-04-95 E-mail: Shtolko@yandex.ru

Бібліотека заснована у 1926 р., 2000 р. її реорганізовано у науково-інформаційний відділ. Фонд: усього - 168,5 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 27,3 тис.; книги, брошури - 114,3 тис.; періодичні видання - 49,6 тис.; обмінний фонд – 5,7 тис. прим. ЕК доступний у локальній мережі Інституту.

99. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України

01001, Київ-1, вул. Грушевського, 4

E-mail: inmo2006@ukr.net

Директор	акад. НАН України Склярєнко Віталій Григорович Телефон/факс: (044) 279-02-92, 278-43-83
Голова ІБР	д-р філол наук Синиця Ірина Анатоліївна Телефон (044) 278-26-80
Куратор бібліотеки	директор Інституту
Зав. бібліотеки	Вороніна Катерина Віталіївна Телефон: (044) 279-17-93

Бібліотека заснована у 1921 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 115,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 41,4 тис.; книги, брошури - 59,7 тис.; періодичні видання - 38,1 тис.; обмінний фонд – 8 тис. прим.

100. Бібліотека Інституту української мови НАН України

01001, Київ-1, вул. Грушевського, 4

E-mail: iun@gilan.uar.net

Директор	акад. НАН України Гриценко Павло Юхимович Телефон/факс: (044) 278-53-27
Голова ІБР	д-р філол. наук Соколова Світлана Олегівна Телефон: (044) 279-60-17
Куратор бібліотеки	директор Інституту
Головний бібліограф	Андрєєва Тетяна Анатоліївна Телефон: (044) 279-17-93

Бібліотека заснована у 1921 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 419 прим.; книги, брошури - 4,5 тис.; періодичні видання - 1 тис.; обмінний фонд – 854 прим.

101. Бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

01601, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4

E-mail: etnolog@etnolog.org.ua

Web: <http://www.etnolog.org.ua>

Директор	акад. НАН України Скрипник Ганна Аркадіївна Телефон/факс: (044) 279-45-22
Голова ІБР	канд. мистецтвозн. Довгань Сергій Олексійович Телефон: (044) 278-12-90
Куратор бібліотеки	канд. мистецтвознав. Шевчук Оксана Василівна Телефон: (044) 278-34-54
Зав. бібліотеки	Росенко Ольга Олександрівна Телефон: (044) 279-50-29

Бібліотека заснована у 1936 р., є самостійним підрозділом. Фонд: усього - 105,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 24,9 тис.; книги, брошури - 58,6 тис.; періодичні видання - 37,6 тис.; обмінний фонд – 11 тис. прим.

102. Бібліотека Інституту народознавства НАН України

79000, Львів, просп. Свободи, 15

E-mail: ina@mail.lviv.ua

Web: <http://www.ethno.iatp.org.ua>

Директор акад. НАН України
 Павлюк Степан Петрович
 Телефон/факс: (032) 297-01-55

Голова ІБР д-р іст. наук
 Тарас Ярослав Миколайович
 Телефон: (032) 297-01-57

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. бібліотеки Яблонська Віра Михайлівна
 Телефон: (032) 297-01-57

Бібліотека заснована у 1951 р. Фонд: усього - 65,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 21,4 тис.; книги, брошури - 28,4 тис.; періодичні видання - 10,8 тис.; обмінний фонд – 862 прим.

103. Бібліотека Інституту керамології відділення Інституту народознавства НАН України

38164, с. Опішня, Зіньківський р-н, Полтавська обл., вул.

Партизанська, 102

E-mail: ceramology_inst@poltava.ukrtel.net

Директор д-р іст. наук
 Пошивайло Олександр Миколайович
 Телефон: (05353) 42-175

Зав. бібліотеки Андрушенко Оксана Олексіївна
 Телефон: (05353) 42-175

Бібліотека заснована у 2005 р. Фонд: усього - 2,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами - 334 прим.; книги, брошури - 1,6 тис.; періодичні видання - 485 прим.; обмінний фонд – 1,8 тис. прим.

Перелік бібліотек наукових установ НАН України (алфавітний)

Бібліотека:

1. Відділення гідроакустики Морського гідрофізичного інституту НАН України (30)
2. Головної астрономічної обсерваторії НАН України (15)
3. Державного природознавчого музею НАН України (76)
4. Донецького ботанічного саду НАН України (74)
5. Донецького фізико-технічного інституту імені О. О. Галкіна НАН України (19)
6. Експериментального відділення Морського гідрофізичного інституту НАН України (29)
7. Інституту археології НАН України (91)
8. Інституту біології південних морів ім. О. О. Ковалевського НАН України (70)
9. Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України (56)
10. Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (58)
11. Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (64)
12. Інституту відновлюваної енергетики НАН України (45)
13. Інституту вугільних енерготехнологій НАН України та Мінпаливенерго України (43)
14. Інституту газу НАН України (44)
15. Інституту географії НАН України (25)
16. Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України (27)
17. Інституту геологічних наук НАН України (22)
18. Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України (9)

19. Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (23)
20. Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України (26)
21. Інституту гідробіології НАН України (69)
22. Інституту гідромеханіки НАН України (10)
23. Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України (85)
24. Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України (97)
25. Інституту економіки промисловості НАН України (80)
26. Інституту економіки та прогнозування НАН України (78)
27. Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України (62)
28. Інституту електродинаміки НАН України (41)
29. Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України (31)
30. Інституту електронної фізики НАН України (21)
31. Інституту енциклопедичних досліджень НАН України (94)
32. Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України (49)
33. Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (65)
34. Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України (37)
35. Інституту історії України НАН України (86)
36. Інституту керамології відділення Інституту народознавства НАН України (103)
37. Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України (4)
38. Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (67)
39. Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України (53)

40. Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (99)
41. Інституту математики НАН України (1)
42. Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України (13)
43. Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України (6)
44. Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (102)
45. Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України (60)
46. Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (100)
47. Інституту молекулярної біології і генетики НАН України (61)
48. Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України (33)
49. Інституту народознавства НАН України (103)
50. Інституту органічної хімії НАН України (50)
51. Інституту політичних і етнонаціональних досліджень і м. І.Ф. Кураса НАН України (93)
52. Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України (3)
53. Інституту прикладної математики і механіки НАН України (2)
54. Інституту прикладної фізики НАН України (47)
55. Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України (63)
56. Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України (32)
57. Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України (40)
58. Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України (8)
59. Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України (42)

60. Інституту проблем реєстрації інформації НАН України (5)
61. Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (83)
62. Інституту проблем природокористування та екології (68)
63. Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України (17)
64. Інституту регіональних досліджень НАН України (84)
65. Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України (82)
66. Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України (57)
67. Інституту соціології НАН України (96)
68. Інституту сходознавства НАН України (89)
69. Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України (14)
70. Інституту технічної механіки НАН України і НКА України (7)
71. Інституту технічної теплофізики НАН України (39)
72. Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (88)
73. Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (87)
74. Інституту української мови НАН України
75. Інституту фізики НАН України (11)
76. Інституту фізики конденсованих систем НАН України (20)
77. Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України (12)
78. Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України (52)
79. Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України (48)
80. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України (59)

81. Інституту фізіології рослин і генетики НАН України (66)
82. Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України (95)
83. Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України (51)
84. Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України (55)
85. Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України (38)
86. Інституту ядерних досліджень НАН України (46)
87. Карадазького природного заповідника НАН України (77)
88. Криворізького ботанічного саду НАН України (75)
89. Кримського філіалу Інституту археології НАН України (92)
90. Морського гідрофізичного інституту НАН України (28)
91. Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку (79)
92. Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України (36)
93. Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України (72)
94. Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» (90)
95. Національного науково-природничого музею (73)
96. Одеського археологічного музею НАН України (98)
97. Одеського філіалу Інституту біології південних морів ім. О. О. Ковалевського НАН України (71)
98. Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (24)
99. Радіоастрономічного інституту НАН України (18)
100. Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України (35)
101. Фізикотехнологічного інституту металів та сплавів НАН України (34)

102. Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України (54)

103. Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України (16)

Додаток 6

Перелік бібліотек наукових установ НАН України
(територіальний)

АР Крим

1. Бібліотека Експериментального відділення Морського гідрофізичного інституту НАН України (сmt. Кацівелі)
2. Бібліотека Інституту біології південних морів ім. О. О. Ковалевського НАН України (м. Севастополь)
3. Бібліотека Карадазького природного заповідника НАН України (Феодосійський район, п/в Курортне)
4. **Бібліотека Кримського філіалу Інституту археології НАН України (м. Сімферопіль)**
5. Бібліотека Морського гідрофізичного інституту НАН України (м. Севастополь)

м. Дніпропетровськ

6. Бібліотека Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України
7. Бібліотека Інституту технічної механіки НАН України і НКА України
8. Бібліотека Інституту проблем природокористування та екології НАН України
9. Бібліотека Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України

м. Донецьк

10. Бібліотека Донецького ботанічного саду НАН України

11. Бібліотека Донецького фізико-технічного інституту імені О. О. Галкіна НАН України

12. Бібліотека Інституту економіки промисловості НАН України

13. Бібліотека Інституту прикладної математики і механіки НАН України

14. Бібліотека Інституту фізико-органічної хімії і вуглекімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України

м. Київ

15. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії НАН України
16. Бібліотека Інституту археології НАН України
17. Бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України
18. Бібліотека Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України
19. Бібліотека Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України
20. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики НАН України
21. Бібліотека Інституту вугільних енерготехнологій НАН України та Мінпаливенерго України
22. Бібліотека Інституту газу НАН України
23. Бібліотека Інституту географії НАН України
24. Бібліотека Інституту геологічних наук НАН України
25. Бібліотека Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України
26. Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України
27. Бібліотека Інституту гідробіології НАН України

28. Бібліотека Інституту гідромеханіки НАН України
29. Бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України
30. Бібліотека Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
31. Бібліотека Інституту економіки та прогнозування НАН України
32. Бібліотека Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України
33. Бібліотека Інституту електродинаміки НАН України
34. Бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України
35. Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень НАН України
36. Бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України
37. Бібліотека Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
38. Бібліотека Інституту історії України НАН України
39. Бібліотека Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України
40. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України
41. Бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України
42. Бібліотека Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
43. Бібліотека Інституту математики НАН України
44. Бібліотека Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України
45. Бібліотека Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України

46. Бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України
47. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України
48. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
49. Бібліотека Інституту молекулярної біології і генетики НАН України
50. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України
51. Бібліотека Інституту органічної хімії НАН України
52. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
53. Бібліотека Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України
54. Бібліотека Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України
55. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України
56. Бібліотека Інституту проблем реєстрації інформації НАН України
57. Бібліотека Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України
58. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України
59. Бібліотека Інституту соціології НАН України
60. Бібліотека Інституту сходознавства
61. Бібліотека Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України
62. Бібліотека Інституту технічної теплофізики НАН України
63. Бібліотека Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України

64. Бібліотека Інституту української мови НАН України
65. Бібліотека Інституту фізики НАН України
66. Бібліотека Інституту фізики напівпровідників
ім. В. Є. Лашкарьова НАН України
67. Бібліотека Інституту фізичної хімії
ім. Л. В. Писаржевського НАН України
68. Бібліотека Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця
НАН України
69. Бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики
НАН України
70. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди
НАН України
71. Бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук
НАН України
72. Бібліотека Інституту хімії поверхні ім. О.О. Чуйка
НАН України
73. Бібліотека Інституту ядерних досліджень НАН України
74. Бібліотека Національного ботанічного саду
імені М. М. Гришка НАН України
75. Бібліотека Національного науково-природничого музею
НАН України
76. Бібліотека Фізико-технологічного інституту металів та
сплавів НАН України

м. Кривий Ріг

77. Бібліотека Криворізького ботанічного саду НАН України

м. Львів

78. Бібліотека Державного природознавчого музею
НАН України
79. Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин
НАН України

80. Бібліотека Інституту народознавства НАН України
81. Бібліотека Інституту прикладних проблем механіки і
математики ім. Я. С. Підстригача НАН України
82. Бібліотека Інституту регіональних досліджень
НАН України
83. Бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича
НАН України
84. Бібліотека Інституту фізики конденсованих систем
НАН України
85. Бібліотека Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка
НАН України

м. Миколаїв

86. Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій
НАН України
87. Бібліотека Національного історико-археологічного
заповідника «Ольвія»

м. Одеса

88. Бібліотека Відділення гідроакустики Морського
гідрофізичного інституту НАН України
89. Бібліотека Інституту проблем ринку та економіко-
екологічних досліджень НАН України
90. Бібліотека Одеського археологічного музею НАН України
91. Бібліотека Одеського філіалу Інституту біології південних
морів ім. О. О. Ковалевського НАН України
92. Бібліотека Фізико-хімічного інституту
ім. О. В. Богатського НАН України

м. Полтава

93. Бібліотека Інституту керамології відділення Інституту
народознавства НАН України

94. Бібліотека Полтавської гравіметричної обсерваторії
Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

м. Суми

95. Бібліотека Інституту прикладної фізики НАН України

м. Ужгород

96. Бібліотека Інституту електронної фізики НАН України

м. Харків

97. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини
НАН України

98. Бібліотека Інституту проблем машинобудування
ім. А. М. Підгорного НАН України

99. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки
ім. О. Я. Усикова НАН України

100. Бібліотека Науково-дослідного центру індустриальних
проблем розвитку НАН України

101. Бібліотека Науково-технологічного комплексу «Інститут
монокристалів» НАН України

102. Бібліотека Радіоастрономічного інституту НАН України

103. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких
температур ім. Б. І. Веркіна НАН України

Список скорочень

АБУ	– Асоціація бібліотек України
АБІС	– автоматизована бібліотечно-інформаційна система
АРМ	– Автоматизоване робоче місце
БД	– База даних
БПН РАН	– Бібліотека з природничих наук Російської академії наук
ВІНІТІ	– Всеросійський інститут науково-технічної інформації
ВНЗ	– вищий навчальний заклад
ВНТІ	– відділ науково-технічної інформації
ГАО	– Головна астрономічна обсерваторія
ГМК України	– Гірничо-металургійний комплекс
ЕК	– електроний каталог
ІБР	– Інформаційно-бібліотечна рада
ІБПМ	– Інститут біології південних морів
ІПРІ	– Інститут проблем реєстрації інформації
ЛННБ ім. В. Стефаніка	– Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаніка
МАУП	– Міжрегіональна академія управління персоналом
МБА	– міжбібліотечний абонемент
МГІ	– Морський гідрофізичний інститут
МКО	– міжнародний книгообмін
ММБА	– міжнародний міжбібліотечний абонемент
МОК	– Міжурядова океанографічна комісія
МООД	– Бюро з міжнародного обміну океанографічними даними та інформацією

НБУВ	– Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
НДІ	– науково-дослідний інститут
НДР	– науково-дослідна робота
НДУ	– науково-дослідна установа
НДЦ	– науково-дослідний центр
НІАЗ «Ольвія»	– Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія»
НПБ України	– Національна парламентська бібліотека України
НТК «Інститут монокристалів»	– Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»
ПК	– персональний комп'ютер
РЖ	– реферативний журнал
СІ	– сигнальна інформація
УРЖ «Джерело»	– Український реферативний журнал «Джерело»
ФТІНТ	– Фізико-технічний інститут низьких температур
ЦКР	– Центр консервації і реставрації
ЦФБІР НБУВ	– Центр формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ

ЗМІСТ

I. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК НДУ НАН УКРАЇНИ В 2013 РОЦІ.....3

Вступ.....	3
1. Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів.....	4
2. Збереження бібліотечних фондів.....	19
3. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування.....	27
4. Матеріально-технічна база бібліотек.....	44
5. Кадрове забезпечення бібліотек НДУ НАН України.....	63

II КОНСУЛЬТАЦІІ.....64

Самохіна Н. Ф. Представлення наукових фахових видань в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».....	64
Чайковська Л. Д. Про надходження обов'язкового примірника видань науково-дослідних установ НАН України до фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	69

III. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ІНСТРУКТИВНІ ДОКУМЕНТИ.....82

Про додаткові заходи щодо державної підтримки культури і мистецтва в Україні. Указ Президента України № 717/2013 від 30 грудня 2013 р.....	82
Про затвердження переліку періодичних видань НАН України. Постанова Президії НАН України № 42 від 12.04.2013 р.....	86
Про заходи із забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації та представлення періодичних видань НАН України у провідних наукометричних базах. Постанова Президії НАН України № 2 від 15.01.2014 р.....	93
Новітня технологія довготривалого зберігання інформації на сапфірових оптичних дисках Постанова Президії	

НАН України № 22 від 12.02.2014 р.....	97
Щодо визначення переліку нормативних видань та словників української мови, які рекомендуються для використання при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць, наукових збірників та періодики НАН України. Розпорядження Президії НАН України №161 від 12.03.2013 р./.....	99
Про використання веб-порталу НАН України для інформаційного забезпечення наукових заходів. Розпорядження Президії НАН України № 625 від 14.10.2013 р.....	103
IV. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ ДОКУМЕНТИ.....	106
Кодекс етики ІФЛА для бібліотекарів та інших інформаційних працівників.....	106
Про затвердження Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам. Наказ Міністерства юстиції України від 19.11.2013 р. № 2438.....	112
V. СПИСОК НОВИХ ФАХОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО ЧИТАЛЬНОГО ЗАЛУ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА НБУВ.....	123
VI. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СЕМІНАР КЕРІВНИКІВ БІБЛІОТЕК НДУ НАН УКРАЇНИ.....	126
VII. ДОДАТКИ.....	135
Додаток 1 Зведені показники роботи бібліотек НДУ НАН України в 2013 р.....	135
Додаток 2 Основні показники роботи бібліотек НДУ НАН України в 2013 р.....	137
Додаток 3 Відомості про рух фондів бібліотек НДУ НАН України в 2013 р.....	145
Додаток 4 Основні відомості про бібліотеки та інформаційні підрозділи НДУ НАН України.....	146
Додаток 5 Перелік бібліотек НДУ НАН України.....	205
Додаток 6 Перелік бібліотек НДУ НАН України.....	210
Список скорочень.....	217

Інформаційне видання

**РОБОТА БІБЛІОТЕК
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
В 2013 РОЦІ**

Інформаційно-аналітичний огляд

Випуск 19

Комп'ютерна верстка: С. Денисова

Підп. до друку 00.00.2914.
Формат: 60x84\16 Папір офс. Друк офс.
Умов. Друк. арк. 00,00 Обл.-вид. арк. 0,00
Наклад 150 прим. Зам. №

Надруковано
У Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського
03039, Київ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від